

شعري ٽولگه

د شپېلی زوږ

شاعر: احمد سلیم ږنگ

د شپېلی زوږ

شعري ٽولگه

شاعر: احمد سلیم ږنگ

Ketabton.com

د شپلی زوږ

شاعر: احمد سلیم ږنگ

کال: ۱۳۹۶ هـ. ل د لېنډی میاشته

د شپېلی زور

شعري ټولگه

شاعر: احمد سلیم ږنگ

چاپکال: ۱۳۹۶ ل / ۲۰۱۷ ز

چاپشمېر: ۵۰۰ ټوکه

چاپ وار: لومړی

ډیزاین: عبدالرحمن حنیف

چاپځی: اسد دانش مطبعه- کابل / ۰۷۰۰۴۴۹۶۹۸

لویه خدایه!

آیینه د قرآن دال د تا د حسن
سورتونه یې جلال د تا د حسن
چې، هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، واره
ټول آسمان دی زنی خال د تا د حسن
فرښتې یې له ازله ځینې شمېري
بې انجامه دی کمال د تا د حسن
اووه آسمانه څو تر پښو لاندې کې نه بردي
بنکاري نه ورته جمال د تا د حسن
فرش و عرش واره ورکېري په کې هلته
چې منصور ویني وصال د تا د حسن
ته "الف" نه یې تر "یا" د بنایستونو
لمر لمبه شوله شمال د تا د حسن

هر حسینه یو سپی ساتي په درشل کې
ړنگ دې سپی کړه چې کړي قال د تا د حسن

د مینې پیغمبر حضرت محمد مصطفی (ص) ته

نور نظر، لخت جگر، ماه تام
شاخ نبات، گل نرگس، زر خام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

سرور عنا، عنبرین مو پیچکې
خلد هفتم، صدفي غابن، شونډې جام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

کوټري می، دم عیسا نفست
شمع محفل شور عاشق سرّ لام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

مدح خالق، شاه یثرب مدني
نور کعبه د قبلتینو امام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

قاب قوسین زیب دلدل رخ گل
د ړنگ د مینې گلستان شمع شام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي، منل دي
 شونډې په شونډو د شپېلی کول دي
 زور او سوان، کوکار مین ته بنایه
 بنده به څه وي، خدای شپېلی وهل دي
 د کایناتو په خاموش اتې کې
 شپه تر سهاره په "یا هو" گډل دي
 د سي پارې د څاڅکو څاڅکو له می
 هوش له دې زمکې او آسمانه وړل دي
 چې درد د مینې د هجران بنکاره شي
 پرهر پرهر سینه او زړه شلول دي
 هغه منصور چې دوی کافر گڼلو
 کافر مؤمن په هغه لاره تلل دي
 د "زه" او "ته" له فلسفې نه بهر
 خدای او بنده کې د وحدت راتلل دي
 مینه ده، حُب دی، عشق کې عشق دی دغه
 گلورین مخ ته د ساقی سوزل دي
 چې نېست شي، هست د تا مانا ومومي
 بې معنا یی کې د مانا موندل دي
 مین چې نه شي څوک به څنگه پوه شي
 چې د مړو سترگو کار د زړه خوړل دي

 ړنگه ساقی شه، جام شه، می شه خپله
 چې په کثرت کې د وحدت بنودل دي

مینه شیء! بنده به شیء، مولا به شیء
عرش به شیء، د خدای به شیء، پیدا به شیء
لویه که تیاره وي د آسمان په شان
لمر په شیء، سحر به شیء، ریا به شیء
بندې که وي لارې منزلونو ته
وریخ به شیء، وزر به شیء، هوا به شیء
ناسته که د خدای سره ناشونې ده
کور به شیء، کوربه به شیء، موسیٰ به شیء
گنډه به کړي عشق ازل ابد سره
ساه به شیء، عیسا به شیء، بقا به شیء
مینه عشق، کیمیا او کیمیاگره ده
زهر به شیء، درد به شیء، دوا به شیء
مینه شیء چې مینه سره لالونه دي
پاتې تل، مجنون به شیء، لیلا به شیء

مینه د ړنگ خدای او آیتونه دي
جز به شیء، سوره به شیء، ثنا به شیء

ډېر یوازې شوی یم، اورې او که نه پرځې
پرېښی یم سلگو مې هم، اورې او که نه پرځې

تا ویل د تا یمه، تا سره تر خدای ځمه
غواړمه له خدای نه تا، تا سره به پایمه
څه شو هغه ستا قسم، اورې او که نه پرځې

توره شپه تیرې لارې، زما گریوان د غم چارې
اوبنکو مې آواز کوو، تا پسې لیدې لارې
ولې هومره ډېر ستم، اورې او که نه پرځې

دښتو په ما وخنډل، لارو په ما وخنډل
ما لکه یتیم کتل، خلکو په ما وخنډل
ستا له لاسه هومره غم، اورې او که نه پرځې

هر چا سره نه شته دی، هومره مینه هومره زړه
گوره بېرته راشه ته، خیر دی بېرته راشه ته
نه لرم د هجر زغم، اورې او که نه پرځې

ستا "سلیم" پنگ شوی دی، خوار او ملنگ شوی دی
پروت د مرگ په غېږه کې، ژوند نه ډېر تنگ شوی دی
تا وې چې په مرگ درځم، اورې او که نه پرځې

شراب شه عشق پیاله کې و نخېره
منصور شه دار حلقه کې و نخېره
چې اسماعیل په ځان و نه نازېږي
ساه ورکوو شېبه کې و نخېره
ذرې ذرې شه په لمن کې د باد
د نېست عدم ځاله کې و نخېره
لکه تیاره چې رڼا غېږ کې نیسي
د ابراهیم لمبه کې و نخېره
چې دې مجنون حسرت د مینې وکړي
داغ شه د غم سینه کې و نخېره
د کایناتو سیارو په رسم
د خاموشی نغمه کې و نخېره
هر څه نخېږي د ساقی مخې ته
د هستی دې خواله کې و نخېره
"زه" او "زما" په عشق کې نه ځایېږي
د معشوقې جامه کې و نخېره

پنگه "رومي" رباب، نغمه د "شمس" کې
د لیونو هاله کې و نخېره

کیمیاگره! خاورې زړونه
عرش ته رسي تش په مینه
زړه چې مینې ته پیدا دی
نو د عقل حاجت څه و؟
عبادت په مینه مینه
هر صحبت په مینه مینه
زه چې اصل د تا روح یم
نو د شکل حاجت څه و؟
خدای هم مینه بنده مینه
زړه غنم او ژرنده مینه
دوزخ ته او جنت ته وې
بیا د فصل حاجت څه و؟
شیطان تا، آدم پیدا کړو
څوک د نیغ څوک خم پیدا کړو
چې په خپل زړه کوې هر څه
بیا د نقل حاجت څه و؟
داسې نه کېږي ای خدایه!
ړنگ ته مینې گناه وایه

چې هوسنیار په تا پوهېږي
زړه بې عقله حاجت څه و؟

فصل = قرآن

نقل = د قرآن آیات

که واره زړه عقل کوته وي، سړی چېرته لار شي
يو خوا مسجد بل ميخانه وي، سړی چېرته لار شي
د شوخ ساقی د انگو په لاس کې جام د میو
او توبه واره افسانه وي، سړی چېرته لار شي
شېخ د لمبو کیسې کوي ساقی د مینې راته
زړه هم د مینې پروانه وي، سړی چېرته لار شي
ته یې جنت ته یې په تمې، ما ته دلته رسي
اول آخر که پیمانه وي، سړی چېرته لار شي
د ورکوو چاره د غم، شبنم د جام پېژني
او غم لرلې زمانه وي، سړی چېرته لار شي

ساقی مسکی پیاله مسکی بل خوا ته تروش محتسب
پنګه مسکا چې بهانه وي، سړی چېرته لار شي

پښتو

د آدم خاوره چې خټه په اوبو شوه
د غیرت نامه له هغې ورځ پښتو (۱) شوه
انبياء له پښتونواله وتی نه شول
پښتونواله کلمه د مېړنو شوه
ما قرآن کې بې پښتو څه لوستي نه دي
خدایه ستا ژبه هم دا د لیونو شوه؟
په جنت کې به اعلان شي چې پښتو کړه
پښتو وایه د دین لیکه په پښتو (۲) شوه
عزرائیله د پښتو جامه کې راشه
ساه مې وړاندې څار له ټولو مېلمنو شوه

د پښتو دښمنه واوړه! ورکه نه شي
که هر خوړنگه د کرکو په لمبو شوه

۱: نوم، پښتونواله

۲: پښتو ژبه

وړې سلگۍ مې اورېدلې، چې څه چل وو په چا
 پته پلو کې ودرېدلې، چې څه چل وو په چا
 د خدای له کوره کومه حوره خپه شوې گوندې
 لکه د ولې رېرېدلې، چې څه چل وو په چا
 بنگرې خپه ول، د پازېب ساه یې مری کې نښتې
 په غاښن یې گوتې هم چېلې، چې څه چل وو په چا
 له سترغلو یې اوبښکې غلې پرېوتې په گربوان
 په سپین مړوند یې پاکولې، چې څه چل وو په چا
 لرې کوم چېرې کوم شپونکی و، د شپېلی نغمه وه
 د تپ له زړه نه راوتلې، چې څه چل وو په چا
 گوندې له شگو جوړ محل د کوم چا سېل وړی و
 له زړه یې وینې خڅېدلې، چې څه چل وو په چا

ښک پوهېدو چې د فرهاد ترڅخه بیا چا خورلې
 شیرینه پرک په زړه چاودلې، چې څه چل وو په چا

کوم شهېاز مې بيا د زړه تار ته ترنگ ورکړ
بيا مې چا سپېره غزل ته مست رنگ ورکړ
ای صاحبه د پيالو د تريخو ميو
اسولو ته چا د وصل آهنگ ورکړ
چا ؟ چا؟ بيا ماتې بنسټې د زړه کړې ټولې
چا ملنگ ته د سرو شونډو قلنگ ورکړ
چا مې بيا خاورې په ميو کړې راټولې
چا په لېچو خپل بنگړو ته بيا شرنگ ورکړ
حقيقت چې په مجاز کې رابنکاره شو
ابراهيم ته چا صورت د پتنگ ورکړ

خلک نه پرېږدي د خپل د غولي سبې هم
تا په يو غنم اغيار ته خپل ږنگ ورکړ

د کمظرفو آیینو کې داسې ښکاري
اصل هېر کړي، ژبه هېره، پښتونواله
د حباب په خېر د وخت خپو کې ورک شي
لکه سیوری، لکه خوب د غنې ځاله
انسانیت له هر څه ستر دی، خو شرط دا هم
لکه خس بې آره ژوند کا پردي پاله
نه لیکل شي نه خبر په خپله ژبه
د ښاغلي دله دا وي دوه کماله
تعصب که خپلې ژبې ته خدمت وي
عربي کړه ولې خدای په قرآن سیاله؟
هر ټبر په خپل کلتور باندي درنېري
خر په دې خر چې د نورو زحمت گاله
خدایه هېڅ مور ته بچې په گېډه نه کړې
چې د پلار پټکی بدل کړي په دوشاله

ړنگه کور د پښتو هلته ړنگ و بنگ شو
چې پښتون په پردو ژبو شو پوهیاله

د گل په نبض کې ساه بسمل ښکارېږي
د لمبو اوښکې زړه له تل ښکارېږي
ښکارېږي زلفې دې پرېشانه ولې
هنداره زما د بخت ول ول ښکارېږي
د شگو کور دی اسوېلو جوړ کړی
که د ارمان سپېره محل ښکارېږي
تشه پياله وه، زړه یې پرک چاودلی
سرخي په سترگو کې څه چل ښکارېږي
د شفق ناوې په سر شال سور کړی
خړوب په وینو دې، گوگل ښکارېږي
چا ته انځور کړې ته نقاش د ازل
که د مجنون زړه له ازل ښکارېږي

رنگه دانې د سرو یا قوتو دي که
څوک دې په خیال کې د غزل ښکارېږي

عقل او عشق (زړه)

عقل دوزخ دی، سرې لمبې دی، ډار دی
زړه د الست ساقې، منصور دی، دار دی
عقل تر عرشه ځي، د خره په منزل
زړه یو وزر تر عرش او کور د یار دی
عقل بنده دی د بنده په زنجیر
زړه د پاچا د پاچایانو پلار دی
عقل د زړه سره جوړېږي کله
عقل له خاورو، زړه له روح د یار دی
عقل شداد دی د نمرود پاچاهی
زړه ابراهیم دی، جنټي په نار دی
عقل په ځان کې ورک دی ځان نه ورک دی
زړه گلستان دی هر یو گل دی خار دی
عقل چې وايي زړه یې کله مني
چیر ته د خره غبر چیرته خوږ ستار دی
عقل او زړه شمس و حجر غوندې دی
عقل تیاره دی د ږندو سهار دی
عقل کافر دی خو مؤمن نه دی زړه
زړه خپله دین دی د قرآن دستار دی

عقل سجدې کوي خدای نه پېژني
زړه د ساقې غېږه کې غاړې هار دی
زړه خپله جام دی او ساقې و می دی
زړه میخانه ده د ایمان سینگار دی

رنگ پل په عقل ږدي د زړه سره ځي
قاب و قوسین دی زړه اسرار اسرار دی

پرخې، پښتنې ملالې!

له ازله زه مين يم
ستا په خال او ستا وصال ته
خومره ډېر دامونه ايښي
له درشله ستا جمال ته
پښتنې ساقې اغلې
ما په دين ايمان منلې
لږ مسكې شه اې ملالې
سليم، رنگ شو ستا كمال ته
را ته ووايه چې ستا يم
احرام وتره زما خال ته
زه به خاورې په سر باد كړم
تا به هر لمانځه كې ياد كړم
ته وحشي زلفې خورې كړه
وايه! رنگه راشه جال ته

باچا خان بابا رح

آسمانه که لمر نه راځي، د ستورو کاروان راوله
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوله

منگی رباب حجرې ته را، یو سور گلاب شملې ته را
مسکا مې ماتې خولې ته را، بې وېرې خوب مې شپې ته را
دې پنگ وطن، دې وړان وطن ته، بېرته جانان راوله
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوله

خبرې راته ښکلې کړه، له کرکو نه مو لرې کړه
نړۍ ته مو منلي کړه، د مینې مو بدلې کړه
دښمن چې ترې څارېږي، داسې رنگه انسان راوله
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوله

دا مات وزر، دا ماته پښه، دا بې سبا، دا توره شپه
له خپل لمن لمبه لمبه، ارمان مو تش یو سوله ده
ای خدایه! ته دې تېرو ته د سولې باران راوله
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوله

پوره د پنگ ارمان که دا، راوینښ ویده افغان که دا
دا لراوېر مو ورک نور، او لوی افغانستان که دا
څښتنه د سیالانو مو د سیالې دوران راوله
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوله

لا دې تنی شته په گریوان کې بنکلې
کافره نه یې په ایمان کې بنکلې
مینه نازکو بنکلیو کار کله دی
بلده نه یې په تاوان کې بنکلې
چې د منصور وینې نکریزې نه کړې
کله به ما دا خپل جانان کې بنکلې
قسم په شنه خال، ستا د سپینې زڼې
که یې د ږنگ په عشق کې وران کې بنکلې

ستا د وفا چپرته هنر بنکارېري
چې دې د شونډو جام پنهان کې بنکلې

د وفا انگازې ډېرې وي، خونه وي
خیال د چا په زرگي پورې وي، خونه وي
حقیقت د مخلوقاتو واړه نېست دی
د مجاز هندارې جوړې وي، خونه وي
د ازل او د ابد معشوق کیسه ده
معشوقې به گڼې نورې وي، خونه وي
عشق، مورکی ده د هستی د بنواو بدو
هسې پر په کې مخ تورې وي، خونه وي
فلسفه د هستی لویه معما ده
تخیل چې خوب کې شور یې وي، خونه وي

رنگ ساقی ته تاوېدو او نڅېدلو
لکه باد زلفو کې گورې وي، خونه وي

دلته دې ښار کې ټول تنها دي، د پردو غوندې دي
دلته د گل پانې تېرې دي د اغزو غوندې دي
دلته مؤمن، په سر صلیب لري، په ژبه "یس"
دلته کافر، په سر لمبې لري، ډېوو غوندې دي
مینه یهود، مینه ترسا ده، په کعبه کې نه شته
دلته هر زړه حجر حجر دی د کعبو غوندې دي
دلته سلام په چا کول له آبرو تېرېدل
دلته روغېر د مهذبو د غویو غوندې دي
دلته ناپاک پاکو شرابو ته طعنې ورکوي
دلته پاکان د مهاجر د آبرو غوندې دي

چېرته چې هر پل نفرتونه سرخازې جوړوي
د ږنگ غزلې گل له زړه وتو وړمو غوندې دي

زه بې مخه د ساقې بل څه انځور کړم
چې بې عشق په سجده پروت رنځور رنځور کړم
شېخه ما د ځان په تله تلې څه له
ته صالح او ساقې زه پیدا انګور کړم
که پیدا وي څوک هونښیار نو خبر خلاصه
ځکه هوش په تريخو څاڅکو باندې چور کړم
په مسجد کې که مطرب او ساقې نه وي
وايه چيرته نو خدای نه شته چې حضور کړم؟
که دې لا ليدلی نه وي خدای په ځان کې
واخله جام چې مكدري سترگې نور کړم
د دوزخ او د جنت کيسې دې پرېږده!
پياله واخله چې قطار درته د حور کړم

ساقې وايي ښه زه ښه که پي مخې؟
که مې زړه شي سوړ جنت درته تنور کړم

ګوندې په خوب کې دې ژړلي دي نن
چې نن له سترگو پرېوتلی ښکارم
په هېڅ بازار مشتری نه لرمه
ستا اسوېلو آزار وهلی ښکارم
زما جنازه ستا انگو کې ده
د زرخدان شاه کې لويديلی ښکارم
د عشق شهيد يمه مزار نه لرم
د جنتو دوزخ سيزلی ښکارم

رنگه فلک ارزان پلورلی نه يې
د زلفوتار سره اويدلی ښکارم

اور دې دا میخانه واخلي، د شرابو خوند یې نه شته
 مړ دې دا محتسب هم شي، د حسابو خوند یې نه شته
 بیگا شیخ راته په سترگو، سترگو سترگو کې څه ووې
 ساقی دواړه میلمانه کړه، د کتابو خوند یې نه شته
 چې پیالی په کې نخېري، هغه می هغه شراب را
 د زاهد لوظونه ډېر خو، د ثوابو خوند یې نه شته
 د دې ژوند په بنو او بدو کې آرامه زرگی نه شو
 د ودانو زړه چاودلی، د خرابو خوند یې نه شته
 چې د ژوند په سیند لاهو دی، څه قرار څه ناقاره
 د شبنم کیسه ده ورانه، د گردابو خوند یې نه شته

ښکله ډېر ساقی پیدا کړل چې دا زړه زما تسل شي
 ښکلو حورو یې لمبه کړم، د ترابو خوند یې نه شته

زما نه وړاندې زما سیوری آینه بنکله وي
د مخ سحر دې چې د زلفو تیره شپه بنکله وي
د مینې ښار دې سپورمې نه لري او لمر نه لري
په دې کوڅو کې اغزي تیرې مې سر پښه بنکله وي
دلته آذان له میكدې نه، له پیالو نه راځي
زما تندي د ساقې سترگو پیمانې بنکله وي
د مسلمان د لباسې ایمان د رنگ غوندې دي
د تا سلگې چې بې زما لمبه سینې بنکله وي
ملا مې د مینې د سپورمې غوندې ماتېرې ځکه
د نن سبا لوڼونه مات د وخت شپه بنکله وي

د رنگ د ماتې ځوانی غبر د مات رباب غوندې دی
څنگه به مسته شي چې تار بې اندیښنه بنکله وي

چې تخیل دې نبض د مات زړه د ارمان ونیسي
هلته مې ستا د اندېښنو څپې گړوان ونیسي
لنډه شي ساه مې ستا د نوم د اخستنې سره
لکه بې کسه یتیم څوک په هر تاوان ونیسي
د رباب تار نه راځي داسې ستا د زلفو وږم
گوندي کوی د چا اغزي په گلستان ونیسي
د محشرونو کیسې نور په اورېدو نه ارزي
پاتې رومال که څوک په سترگو د جانان ونیسي
په تورو شپو کې غږول شپېلی د تورو برخو
چې غلی عرش د تا د نوم سره افغان ونیسي

غزل د ږنگ خپه خپه کړي تخیل د پرځې
لکه سپرلي کې تانده گل رنگ د خزان ونیسي

تار د زلفو له سپوږۍ نه پرېوتلی و په زمکه
مستو جوړ کړو ترې ستار او زاهدانو لار کړه ورکه
پنگ اوبدل په خپل دیوان کې سیاھي د هغو زلفو
کله جوړ شو ترې غزل او کله عشق نه په کې کرکه
کله خوب و، کله هوش و، کله زهر کله نوش و
کله می و، کله جام و، کوثر کله هغه تُرکه
کله کفر کله دین و، کله لار وه کله سحر
میخانه وه که مسجد و، له کوم جامه تپوس وکړه

پنگ ولاړ و، د منصور او د خیام د کوڅې منځ کې
چا ویل چې مسلمان دی ما وې کفر سر یې غوڅ کړه

له الستې بهېدونکو، د لیدو باران ته لاس کړه
 د وختونو سمندر کې د خپو گریوان ته لاس کړه
 که قطره شوې په درياب کې د اوبو سره روان شې
 که کوم خاڅکی شوې په شگو د عدم مکان ته لاس کړه
 د ساقې له روح جوړ شوي ته شراب او مستي بنايي
 د پیالو سره روانه اوږد پیالو جانان ته لاس کړه
 د جنون او لیونتوبه ډارېدل واړه جنون دی
 د زړگي په وزر کېښنه کور د لامکان ته لاس کړه
 په کوکار شه او په ساندو نه له عشقه نه له مینې
 چې عشق وکړي غم هلته، ته هغه افغان ته لاس کړه
 د خپو غوندې نیمگړی الوت نه وي د دې مینې
 په "یا حی" او په "یا هو" کې د آسمان آسمان ته لاس کړه

ږنگه وشلوه گریوان خپل زړه بهر کړه له سینې نه
 اناالحق کیسه رسوا کړه، د سبحان مکان ته لاس کړه

کله د تش جام غوندي سينه د چا کنډره شي
کله په غورځنگ شي او آسمان پورې هم بره شي
کله داسې کېږي، داسې نه کېږي، پوهېږم نه
هو په ما قيامت شي چې مې خيال د چا تر سره شي
غم د خلکو لار شي او کونړو غوندي راشي بيا
ما ته مې د غم مرغه بې لاسه او وزره شي
واچوه شراب ساقی چې ډېر دا غم زغمی نه شم
زېږ شي رنگ مې چیرته چې د عشق کومه خبره شي
کاش چې عشق عاشق سره د غم غوندي وفا وکړي
وژاري خندا کې هم خندا بې هم نظره شي

ای د رنگ سپیره غزله مست شه په شرابو کې
وکړه منصورې نارې چې عشق هم در په دره شي

پوه شه !

پښتو ویلو وخت دی
پښتو کولو وخت دی
ای لراو بر پښتنو !
د ډالهدلو وخت دی
یوشی ! یو کپړی که نه
د ورکېدلو وخت دی
سپوږمی ته ونه ختو
کرخو ختلو وخت دی
لاس دې مړوند کې مات شه
د څه لیکلو وخت دی
لیکل خو داسې لیکل
«د یو کېدلو وخت دی»
د مرگ په خوب ویده یو
راوینېدلو وخت دی
غلامی خوب د سحر
بلال کېدلو وخت دی
د یو پښتون په آذان
قامت کولو وخت دی ←

ځان په جهان ومنه
په تا ژړلو وخت دی
اغیار چې تا بېلوي
په سر ختلو وخت دی
په تېر دې اور بله وه
تاریخ اوبدلو وخت دی
د «پنگ» یتیم اولس ته
دلار ښودلو وخت دی

د دوزخي پښتو نور
جنت ته تللو وخت دی

آدمه ! تا چې څه گلان کرلي
هغه گلان لا چا رېبلي نه دي
د تا گناه او خطا پاکې شولې
زموږ سجدهې لا چا منلي نه دي
گنې دا ټوله کیسه موږ ته وله
څوک له جنته چا شړلي نه دي
زه دې دوزخ او عذاب نه منمه
موږ د تقدیر پانې لیکلي نه دي
زه د آدم گناه منلی نه شم
منم نه څه چې ما ویلي نه دي
زه دې جنت کې نه په څنگ کې اوسم
ما بې دوزخه څه لیدلي نه دي
انکر نکیر دفتر ته اور واچوه
څوک مو په منځ کې اوسېدلي نه دي

در نه د ړنگ پښتون جنت کې غواړم!
پښتون ته چا لا ټیټ کتلي نه دي

گوره ! راته مه وایه پخلا به شم
ووایه، د تا ومه د تا به شم
تللې که آسمان ته ومه را به شم

وېرم د گل چا له گل بېل کړی دی
چا له ستورو ځان ته امېل کړی دی
زما آسمانه ستوری دې یم ستا به شم
تللې که آسمان ته ومه را به شم

زه په تا، په مینه دې باور لرم
نه لرمه صبر دا هنر لرم
صبر صبر صبر کې فنا به شم
تللې که آسمان ته ومه را به شم

مینه تقدیریونه سوزولي دي
مینه له آسمان ستوري راوړي دي
مړه به شم خو یاده په وفا به شم
تللې که آسمان ته ومه را به شم

مینه زما مینه پښتنې زما
تا نه څار شه وینه پښتنې زما
مه اوږه له ږنگه نیمخوا به شم
تللې که آسمان ته ومه را به شم

بیا د لیونتوب خپې په شور شولې
نبار د تخیل ته "پرخې" اور شولې
بیا دې د هېر شویو بنگړو شور سره
سور د اسرافیل د زړه په کور شولې
بیا دې د عزت گړېوان را خیرې کړ
عشقه زوروره بیا په زور شولې
غبر د بغاوت و چې پښتو سره
څنگه په کوم خال د "پرخې" تور شولې

وخت چې دې را یادې راته یادې کړي
پنگه د زغم ډک جام وې نسکور شولې

د شیدو غانونه گرځوي په ژامه
د نامه گنده یې هغسې وي خامه
استنجا کې به دعا د استنشق کړي
لوی مفتي شي چې په سر کړي خپل عمامه
د ایمان او کفر مهر یې وي لاس کې
چې پښتون مشر پرې څنگه کړي بدنامه
الا الله ته دې پرېږدي نه لا اله کې
بس په بنځو پسې نښتی یې امامه
سترگې پرانیځه د وخت ځنې خبر شه
اسلام نه شي په اودس باندې تمامه

د مچۍ ځالې ته مه وړه ړنگه گوتې
گنې غوڅې به کړي لاندې ستا د نامه

ساقی وختونه میخانې کې هم تېرېږي نه اوس
زاره غمونه په شرابو هم هېرېږي نه اوس
دا غملرلی نازولی غم د تللي جانان
وینې د زړه غواړي پیالو باندې کمېږي نه اوس
زه او بایللې ځواني تل په ننوتو ورځو
بې پښتو سترگې زما په خون باندې مړېږي نه اوس
کاش چې وفا دې د یادونو هم د تا غوندې وه
وسوم لا نوم دې له سکرو زما ورکېږي نه اوس
لکه چې خدای او خدایي له یو بل بېله نه شي
روح مې وتلی، ستا روح، زما له زړه بېلېږي نه اوس
ساقی شراب را کوه در د میخانې مه تړه
بې ستا اسرې نه زما بل چېرې شپه کېږي نه اوس

د مړه کېدو مې د لوېدو مې پروا ته مه کوه
څوک شته د ښک، څوک بې په مرگ باندې ځورېږي نه اوس

زموږ مثال په اوسنی آسیا کې
سره غوښه سپیو د قفس په خوا کې
که شو هډوکی هم خلاصی نه لرو
سپي هم کیدی نه شو د سپو نڅا کې
دا د سیاست او د قدرت جگړه ده
موږ د خرگوش په خوب ویده دنیا کې
یو نه شو، نه شویو کېدلی، نه شو
ورک به شو ژر د پټ غلیم بقا کې
سپي مه شه خو په لاس یې غاښ لگوه
د سپو په جنگ کې د کوتری غپا کې
د سر سړی مو په سر پاتې نه شو
دله دیوټ مشران شول پښتونخوا کې

بیا به تاریخ بیا به تیر وخت را نه شي
ږنگه راوینې شه نن شه نن په خوا کې

چې په کلي کې سر نه وي، کلی ټول پارچه پارچه وي
موده وشوه چې پښتو مې، له بچو ټوټه ټوټه وي
لوپټه مې په اغزو کې د اغيار راگيره نه ده
د دې نن له پښتنو مې ږنگه ږنگه ماتیکه وي
د يثرب باده خوږه ده، د پښتو په درانه جام کې
ما دا دواړه خرڅې کړي، چې د چالاس کې سکه وي
ای د «ږنگ» د پلرو کوره، ما ږنگ کړی یې په خپله
د پښتو د مور لمنه له پښتون لکه لکه وي

رانه تللې خپه شوې، پښتو بیا کلي ته راشه
چې شمله د پښتون هسکه، پښتنې درنه پټکه وي

تخیل چې د مړو سترگو زما په سر شي
آوازي د مرگ مې پورته له هر در شي
لا ژوندی يم ما په مړو حساب نه کړئ
جنازي د عاشقانو هر سحر شي
هغه می چې د ساقی له گوتو خاخي
مرگ ته ساه ورکړي اعجاز شي او هنر شي
خو چې شپه په میخانوکې سبا نه کړم
سوزوي مې لمر د چا د مخ قمر شي
عاشقان په ژوندو چا شمېرلي نه دي
د بانو له زور که کله خوک خبر شي

پنگ د تا په عشق کې مړو کې حساب شو
فال به نیسم که دې بنکار په شوخ نظر شي

مات شولې پرهر شولې، لارې در په در شولې
لرې له دلبر شولې، مینې زما، نظر شولې
خاورې مې په سر شولې

ستا مسکا یې واخسته، نم یې در ته پاتې کړو
سترگونه یې پرېوتې، غم یې در ته پاتې کړو
بې اسرې، بې در شولې
خاورې مې به سر شولې

چېر ته به ته لاره شې، ټول جهان دی زړه زما
ستور ته که لاره شې، ټول آسمان د زړه زما
لاره په سفر شولې
خاورې مې په سر شولې

لاره شه خویاد لره، چېر ته یو مین لرې
ساه یې ته یې، ژوند ته یې، دلته یو غمجن لرې
سوی زړه ځگر شولې
خاورې مې په سر شولې

زړه سره مې مه گنده دا تار د زلفو خام وي ډېر
پام چې جام اوچت نه کړې، د مینې جام بدنام وي ډېر
دلته د بلال آذان، د چا د بنگړو شور کې وي
دلته خال کعبه شي خو طواف لره یې دام وي ډېر
پام کوه چې دلته د کوثر ساقی خپل جام سره
سر له تنه غواړي که دې تنده د دې جام وي ډېر
عشق د پتنگ سر خوړل دي، عشق د شمعې زړه سوزل
عشق کې منصورې ویل وي، هر منصور ناکام وي ډېر

عشق به دې لمبې کړي ښکته او لمبې ایرې شي بیا
باد به دې ایرې یوسي، مرو سترگو ته دې پام وي ډېر

لیونی ولس

د دې ولس د لیونتوب خبره پټه نه ده
د خپل وجود ذبحه کول ورته حلال بنکارېري
هغه جنت دې د دوزخ په لمبو لولپه شي
چې زما په وینو یې په حورو کې جمال بنکارېري
د لوی څښتن دینه! دا چا دې تیکه سر اخستې
چې ستا په نوم باندې وژل ورته کمال بنکارېري

"زنگه" د سپیو سره حشر به هغه مفتی شي
چې په مسجد کې مې سجده ورته وبال بنکارېري

رانجه په سترگو دوه لاسه مه وهه
په خامو شونډو دنداسه مه وهه
مین ظالم وي ډېر به پاتې نه شي
سره د سرو شونډو د پاسه مه وهه
چپچل په غاښ د سرکو شونډو توبه
سره مرچکي په پتاسه مه وهه
په یارانہ کې خو بنگرې ماتېرې
هومره غوصه ! دیگ په کاسه مه وهه

عُشر کې پنگ غریب ته شونډې ورکه
د نیلام غبر په نخاسه مه وهه

نخاسه (عربي) = بازار

د آسیا د تاریخونو روح او ځان افغانان
د ننگ په کار کې یو آواز او یو ارمان افغانان
سترگې تاجک، ازبک لیمه
جانان جانان افغانان
وروزې بلوخ، ازره بایه
قربان قربان افغانان
کجل ترکمن، پکتی رانجه
حسن دوران افغانان
هر یو توکم، زما همدم
دین و ایمان افغانان
له اول ول، وي به تر تل
پر دې جهان افغانان

د آسیا د تاریخونو روح او ځان افغانان
د ننگ په کار کې یو آواز او یو ارمان افغانان

سترگو کې اوسېري، د اشنا کیسې همدومره وي
 پرېوځي په گربوان د چا، وفا کیسې همدومره وي
 پل له کاروان پاتې شي په نرمو نرمو خاورو کې
 مرگ و ژوند یادېري خو رښتیا کیسې همدومره وي
 پاتې نه شوه لاره، ما یې ډېر لمن ته وژړل
 گل سره د پرځي او سبا کیسې همدومره وي
 یو بل ته چې وسوزي، د شمعي پتنگ مینه ده
 عشق کې د لوظونو د بقا کیسې همدومره وي
 ټولې نه شي، څومره چې د مات زړه ټوټې ټولې کړي
 مینه کې د پاتو د دنیا کیسې همدومره وي
 زه او تنهایی زما د اوبنکو سره وژاړو
 نه ووځي له زړه نه، د ژړا کیسې همدومره وي

 ښکته چا ته مه وایه چې څومره پرې مین یې ته
 وسوزه په زړه کې د وفا کیسې همدومره وي

نه د ملا نه ده صوفي منمه
منم د زړه د لیوني منمه
نه د جنت نه د دوزخ سپری یم
د جانان سترگې اننگي منمه
نه یم زاهد چې په ډار ډار اوسېږم
نه یم کافر چې سپین سترگي منمه
نه د هوس نه د بقا له پاره
تورو خالونو فلسفي منمه
څوک به خدای، دې او په هغې کې گوري
زه یې د زړه له اسوبلي منمه
ما ته مُلا د خدای لار مه رانښه
زه بې مکان بې لاروي منمه
منم چې ته د "ابې څې" سپری یې
د عشق خبرې بې لفظي منمه
کعبې ته مه ځه ولې هومره منزل
منزل چې زړه په لور کوي منمه
کله پیالې د بغاوت پورته کړه
د مست ساقي سترگو مستي منمه
نه وایي خدای چې ته زما له روح یې ؟
ځکه ځان پورته له هستي منمه

رنگه خبرې د عشق پټې ښې وي
خو ستا په عشق کې رسوايي منمه

د قدرت د تېرو یووالی

نه، سرونه نه ماتېږي
چې دوه خرونه سره مست شي
ملتونه خاورې کېږي
د قدرت تېري چې پست شي
بیزو خویه رهبر داسې
لکه توره چې له جست شي
د ناپوهه ولس، مشر
د شیطان له سوتې هست شي
پتې سترگې پسې درومي
د راندو لاس ته چې دست شي

یرغمل شي ړنگه پوهه
چې جاهل جاهل همدست شي

سرېدال سر وم، ښایستو پسي تلم
 خپله ښایست ومه پر دو پسي تلم
 گمان مې دا چې د لمر پور په سر ځم
 نور وم، مجازو پلوشو پسي تلم
 په هر تصویر کې تصویر او مصوّر
 رانده لیده ول آیینو پسي تلم
 خپله کلال ومه کوزه او خټه
 د بل نسکور، ماتو کوزو پسي تلم
 د حق له "پو" نه حقیقت ومه زه
 د عقل گوډ خړه افسانو پسي تلم
 د مینې "م" ومه "یا" "نون" ومه "ه"
 د نفرتونو فلسفو پسي تلم
 حسن خاموشه وي د گل په مثال
 د خط و خال شور او لمبو پسي تلم
 که د منصور د دعوا نبض وگورې
 عرش یمه، دې خاورو سپېرو پسي تلم

پزنگه دوزخ چیرته جنت او انسان
 د خالق روح وم خلقتو پسي تلم

برخې زما د زلفو شپو لاس کې دي
د لمر ختل دې د کتو لاس کې دي
ته به له ناز مخ ته لاسونه نیسې
بنسکلارې ستا د پټېدو لاس کې دي
د مین زړه ماتې نسکورې پیالې
په شونډو زلفې پرېوتو لاس کې دي
د زني خال کې دې ورک زړه لټول
چېر ته چې ستوري ورکېدو لاس کې دي
نادان هوس د زلفو دام ماتوي
عقلونه خام د شونډو سرو لاس کې دي

د ښک د خیال هنداره، ستا ډکه ده
غزل لیکل د خاطر و لاس کې دي

زه، د خالونو د شمېرلو په هنر پوهېږم
 له شونډو جام د اخستلو په هنر پوهېږم
 د انگو د سپینو زرو نه رویی جوړوم
 په یوه رویی د ځان پلورلو په هنر پوهېږم
 په تیره زړه د معشوقو ورته بانه تیزوم
 زه د خنجر د نازولو په هنر پوهېږم
 پېزوان ته وینې ورکوم چې پښتنه سیاله شي
 په خپل فتوا ځندی ختلو په هنر پوهېږم
 اوربل ته چل د خرخشو بنسیم ورمو سره زه
 په پرهر زړه مالگه وهلو په هنر پوهېږم
 د چا د مرو سترگو څپو ته توپانونه راوړم
 په مرو ژونديو د وژلو په هنر پوهېږم
 له تار د زلفونه رخسار ته تور کفن جوړوم
 زه د رسمونو ماتولو په هنر پوهېږم
 په صحیفو د سپین جبین باندي حلال لیکمه
 د عشق مذهب اعلانولو په هنر پوهېږم
 ...سیورو کې زه د دوزخونو زخمي زړونه ساتم
 د شونډو نښو د ساتلو په هنر پوهېږم
 دې ځیر پښتون ته څه د مینې آیتونه راوړم
 د میخانې د آذانونو په هنر پوهېږم

خپله پگړۍ د عشق د زلفو سره کلکه تړم
د نفرتونو ورکولو په هنر پوهېږم
د عشق فتوا ده چې د ږنگ غونډې پيالې پورته کړه
نشه نشه جنت ته تللو په هنر پوهېږم

بې پښتو پښتون نه هغه پنجابې ښه
چې دا دوه شلې کلونه ترې فرياد کړو
شمه جگه، غټ بربټونه په کار نه دي
د پښتو په تا کې څه دي چې بې ياد کړو
احمدزي او دراني، دا زي زي ډېر دي
دې ښاغلو ښار او کليو کې برباد کړو
ليونټوب مې زمانې کې په هر خوله دی
چې نه خدای او نه بنده په زرگي ښاد کړو
ز مور سترگې له ازله سرې سرې نه وې
په سرو وینو کې انځور د وخت جلا د کړو

"رنگه" خو چې دا ویده پښتون وینې نه شي
هر ساعت به جنازه د خپل مراد کړو

د خدایانو بازار

هنداره گورم چې یوه شېبه په ځان وځاندم
 په عقل مینه په مذهب کې ورک انسان وځاندم
 عقل مې وتړي په یو زنجېر او مینه په بل
 زه په جنت کې هم شلېدلي خپل گړېوان وځاندم
 هنداره گورم خو لوگی لوگی هر څه ښکارېږي
 په سوي عقل سوې مینه او ایمان وځاندم
 څوک خدایان خپله جوړوي څوک د چا خدای شي خپله
 زه هومره ډېر د خدایانو په دوکان وځاندم
 په یو وزر باندې رسېږي منتها پورې څوک
 د چا د خط و خال د مینې په فغان وځاندم
 انسان په عقل ځناور شو عجیبه نه ده دا؟
 زه په بیزو له کهول پوهانو د زمان وځاندم
 که یې هنداره د پردې څښتن ټوټه ټوټه کړه
 زه به په ستر مفتی د کلي په وجدان وځاندم
 هر چا په هر رنگه انسان او خدای ډال کړی ځان ته
 له درده زه په دغه گټه او تاوان وځاندم
 هر چا تر وسي د دنیا او دین په نوم پلورلم
 اسیر مرغې وم د قفس په شنه آسمان وځاندم
 لکه ملا چې جنازې باندې یاسین ووايي
 "پنگه" افغان ته دې، په چغو او افغان وځاندم

مینه چې نه وي بیا ایمان چېرته دی
انسان بې اُنسه نو انسان چېرته دی
په درد د چا چې دردمندېږي نه څوک
د ژوندو یون سره روان چېرته دی
کافر یې وگڼئ د زړه په فتوا
داسې مؤمن او مسلمان چېرته دی
په تار د زلفو چې ځندی نه شي نو
هغه منصور د خپل جانان چېرته دی
چې قرآن واړه د لیلیا توري شي
داسې مجنون د دې دوران چېرته دی
مینه د لمر په سوزېدو کې گوره
عالم سپوږمۍ پسې روان چېرته دی
مینه مظهر د لوی څښتن د جبین
حسن هر چاته نمایان چېرته دی
هنر د مینې خاوره نور جوړوي
فرق د بنده او د سبحان چېرته دی
مینه ذرې نه کاینات جوړوي
د عقل خره هومره توان چېرته دی
مینه کې وخت له معما نه اوځي
قاب و قوسین چېرته زمان چېرته دی ←

جنت دوزخ هم په رویی نه پېري
چې د جانان نه بل څه گران چېرته دی
مینه وزر دی عرش نه پورته تللو
مینه کې وخت او هم مکان چېرته دی
کیسه د مینې ده بل څه نه شته دی
آدم غنم او هم شیطان چېرته دی

رنگه کیسه ده خاصه عامه نه شي
چې هر سامع دې نکته دان چیرته دی

شته دی څوک په میخانه کې؟ چې په ما باندې ثواب کړي
په شراب کې مې اخته کي بیا مې اور باندې کباب کړي
بیا مې توکی توکی سوی بدن میو باندې غور کا
بیا مې وارثوي لمبو ته دو چندان ثواب حساب کړي
چې زه نیست شم میکده کې، د ساقی په عشق به هست شم
په پیالو کې به اوسېرم، مست به نوم زما شراب کړي
د رندانو په محفل کې به زما پیالې جنگېږي
څوک به کفر را ته وایي څوک کوثر را ته خطاب کړي
ژوند هغه چې څوک شراب شي د ساقی په شنه پیاله کې
نه خواړه تانده انګور چې مچان خوږ پرې خپل لعاب کړي

که ساقی ته رسېدل وي د عشق ژرنده کې ځان دل کړه
خو هستي خپله ښه نه کړې عرش ته پورته څوک تراب کړي

لکه ټپار بې په خټک جوړوم
له ماتو تورو ځوان هلک جوړوم
د عشق او عقل له انګورو څخه
د رومي روح او د خټک جوړوم
د زلفو تار او د بانو په ستنه
رنگې پښتو ته غزل کلک جوړوم
چې د پښتو ناوکی سیاله کرېمه
د نظم مخ ته بې نمک جوړوم
خو په سجده شي هر کافر د پښتو
په صحیفو بې ورته شرک جوړوم

که لر او بر جانان پښتو هېره کړه
رنگ ته مزار له لمبو ډک جوړوم

د غرخه په شان يې سترگې په رانجو دي
د زمرو په شان درانه په تاريخو دي
هر پښتون نوی صورت د يار د حسن
يا غزلي چا چېرلي په نغمو دي
چې يې وچو وچو غرو کې گلان نه شته
دوی غاتول، رمپېل، چمپېل د سردرو دي
ستارې د پښتنې کوچی لمن کې
که خالونو راغونډ شوي په جرگو دي
قصيده ده رباعي ده که غزل دی
که نالوست پښتون خبرې په پښتو دي
د بودا غونډې يې ډوب شي تخيل کې
انځورگر يې بنايستو ته په کتو دي

رنگه! څنگه به بدرنگه شي پښتون ستا
چې "ارباب" د رنگ "باچا" د غزلو دي

ارباب = ښاغلی حمدالله ارباب

باچا = ښاغلی هارون باچا

خلک د عقل پسې تلل زه د وفا پسې تلم
ځکه ټول بل خوا ته روان ول خو زه تا پسې تلم
بنکارېدم چا ته مسلمان کله کافر بنکارېدم
کله به تلمه زه مسجد کله مینا پسې تلم
په گل اغزو په میکدو او په پیالو کې ته وې
ته په هر څه کې بنکارېدې ځکه هر چا پسې تلم
تور دې د مینې څومره خوږ و چې کوثر به نه وي
زه د منصور له نسله وم د هر رسوا پسې تلم
مزل د عقل د خره چرته او د عشق د دلدل
د تريخو میو په وزر دې منتها پسې تلم

"ړنگه" په مینه کې ودان شوې خو هوس بنکارېدو
ځکه پتنگ شوم په لمبو د درد دوا پسې تلم

پښتنې پېغلي (ملالې) - !

غېر د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلي ملاله يې ته!

دروند دې خادر له دغه شين آسمانه
د تورې پرک دې له دې لمر روښانه
د پښت تاريخ د زمرو ځاله يې ته!

غېر د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلي ملاله يې ته!

لاس کې انوار لري موسى پښتنې
د آسمانونو مسيحا پښتنې
د جهالت تيرو مشاله يې ته

غېر د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلي ملاله يې ته!

د سر په بيه مينه مينه کوي
د خدای رسول سره له دينه کوي
زما عايشه د دين جلاله يې ته! ←

.... غږ د اثر لري بلاله يې ته!

ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

کله نازو شې زرغونه شې کله

د پت پتنگ او هم ډېوه شې کله

ثاني دې نه شته بې مثاله يې ته

غږ د اثر لري بلاله يې ته!

ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

د نورو خلکو نارينه نه نره

د ننگ مورچل هر يرغلگره لره

د "پنگ" وطن بدر جماله يې ته

غږ د اثر لري بلاله يې ته!

ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

- د ميوند د ننگيالی ملالې د حماسې د ۱۳۵ مې کليزې په وياړ، ملالې

رح او ټولو افغانو او پښتنو پېغلو ته ډالی.

د لیونی ایلتي

پیل د هستی د یون، آدم غنم دی
دلته کوم چل د چا په ما منم دی
کیسه ده ټوله د سپېدلي آدم
پر په کې ټول هغه نازک صنم دی
جنت ته ځکه خوشالېرمه نه
بنسټ د ټولو عذابو او غم دی
زما بابا دی آزمویلی جنت
اول چې غم و، په آخر څه سم دی؟
بیا به کوم جام ته لاس ورپورې کړمه
بیا به مې وشړي چې کار ناسم دی
لا به مې حوره ښکلې کړې نه وي
چې کوم ملا د دې جلی همدم دی
بیا به شیطان د خدای جنت ته راشي
وايي به «دا د خوشالو اودم دی»
زه هم ساده پښتون غمو خوړلی
چې له ازله مې لیدو کې نم دی
بیا به مې وشړي له خپل جنت نه
او بیا به وایې چې انسان مې گرم دی ←

...بیا به سر تیتې فرښتو ته شمه
خه دې اشرف مخلوق کې پاتې برم دی
بیا به لعنت امیل څښتن پیدا کړي
گوندې دا ځل انسان ته دا کرم دی
ای لهونو! ای سر بهر پښتنو
واورئ له چا چې لاس کې جام د جم دی
نو واخلي جام چې ټوله دا کیسه ده
اول کې غم په منځ آخر کې هم دی
څار کړئ له یو بله دا پاتې سلگی
مینه بنایست لکه په گل شبنم دی
مینه د خدای نوم او د خدای هستي ده
مین دوزخ جنت له غم بې غم دی
مینه کې روح د خدای وصال ته رسي
مینه ازل مینه ابد، دا دم دی
مینه کې دوه نشته یووالی دی تش
مینه کې خدای کوم دی او کوم آدم دی

«پزنگه» د عشق رازونه مه راسپړه
چې خال خال دلته څوک د عشق محرم دی

خیرې گریوان کې چې ساره ښکاره شي
رنگ به په رنگ کابل کې څه ښکاره شي
د تاله سترگو نه پرېوتی یمه
څه به په اوښکو کې اوبه ښکاره شي
په تور د مینې دې رسوا شوم هسې
لکه رانجه چې په لېمه ښکاره شي
معشوق که څومره کبرجنه شي خو
کله لیده په مخ درانه ښکاره شي
خندا د ناز دې اثر هومره لري
مسکا په مخ دا ستا د مړه ښکاره شي
د گل په مخ پرڅه د گل اوښکه ده
څاڅکي کې یوه نړی خواله ښکاره شي

قلمه مه خپره د "رنگ" زخمي زړه
په کې به مات د چا بانه ښکاره شي

چې در ته گورم تخيل زما غزل غزل شي
شمعه شم وسوزېرم رنگ زما بدل بدل شي
شمه هنداره، تا ته گورم، تا کې ټول شمه ورک
او هر ذره مې ستا ذرې ذرې ته غل په غل شي
خيال ته وزر دهما واغوندم چې تا ته در شي
تاو شمه، مات شمه، سکاره شمه اوربل اوربل شي
لمر شم چې پرڅه دې د شونډو درنه غلا کړمه زه
خو شم شبنم ستا په گربوان ذرې ذرې تل تل شي

لکه خالونه دې په مخ "رنگ" رنگ ذرې ذرې شي
چي په محفل کې دې په غلا را ته کتل کتل شي

.....پښتو ژبه مې.....

اغزي خوړل د اوښې کار، لکه پښتو ژبه مې
چېرته پاسته خلک د ښار، چېرته پښتو ژبه مې
نه معشوقه شوه نه دلدار، سره پښتو ژبه مې
خپلو پردو سترگو کې خار، بده پښتور ژبه مې
نه د لیکو شوه نه گفتار، وره پښتو ژبه مې
پاتې بدرنگه بې سينگار، لته پښتو ژبه مې
خپه نغمه د مات ستار، خوږه پښتو ژبه مې
خپېر په مخ، پرهار پرهار، لمبه پښتو ژبه مې
د خوشال خان د سر دستار، درنه پښتو ژبه مې
خرڅه شوه سپکو په بازار، نره پښتو ژبه مې
یتیمه لر او بر بې پلار، خپه پښتو ژبه مې
له هر درشله په کوکار، ځیره پښتو ژبه مې
د آریایانو مور او پلار، ژبه پښتو ژبه مې
د ننگیالو تاریخ یادگار، زړه پښتو ژبه مې
د سیاستو په غشو ښکار، غرڅه پښتو ژبه مې
د سر سرو له لاسه خوار، ړنگه پښتو ژبه مې

هومره غرور! خو په تا ښه ښکارېږي
تا کې ایرې شوم تا ته څه ښکارېږي
را نه رخسار په پلومه پتوه
بې له تا هېڅ نور ما ته نه ښکارېږي
دا غرخنی سترگې او مړه کاته دې
په سل پردو کې هم پراته ښکارېږي
په شونډو ته چې سالو و نازوې
زلفې د تورې له غم مړه ښکارېږي

ته په دروغو ښنگ ته نه مه وایه
د تا صورت زما له زړه ښکارېږي

چې ځې په تلو کې خپل هنر د هېروو را زده کړه
د زړه بدل کې چل د غم د ورکوو را زده کړه
د ارمانو ایرو ته څنگه طوفاني برخه شم
د شمعي ژوند د خپل گوگل له سوزېدو را زده کړه
چې د دروغو صحیفې مې له رشتیا خوږې وي
په نن سبا را ته ژوندون په تش وعدو را زده کړه
چې ښه پرې پوه وي او بیا هم ورته سجدي سجدي وي
په عشق کې داسې صنم چا ته جوړېدو را زده کړه
په کومو لارو چې د کې له دې چم تللي دي
په هغه لار پاتې کېدل دې له وړمو را زده کړه
روح یې په رگ رگ کې چې خدای به چیر ته ځای کړمه زه
چې را کې نه وې را ته خیال د بېلېدو را زده کړه

نه د ایمانه خلاصېدل نه له صنم غواړمه
رنگ یم په کفر کې ایمان د اوسېدو را زده کړه

زما د الست د جام مستي ده چې فنا نه لري
د "الا الله" او "لا اله" هم هيڅ پروا نه لري
چا چې الست کې د ساقي جام ته ليک کړی وي
داسې ميخور منصور ته دين کفر مانا نه لري
په هر ذره په هر قطر په هره ساه کې ساقي
که په هزار پردو کې پت شي پتېدا نه لري
ساقی له چا نه به ته کومې دروازې بندې کې
ستا در ته نه شته هسې لار چې منتها نه لري
که دې مسجد که بتخانه يا په بل ځای لټوي
مقصد خو ته يې د ړندو تگ څه خطا نه لري؟
ساقی ساقي راشه دا ټول ضعيف انسان وښه!
حتی فرعون او عزازيل هم څوک يې تا نه لري

د ړنگ به ونه منې دا چې کيسه ختمه کړې ته
تا چې مني هغه احمد او مسيحا نه لري

عقل مېچنه کې دل شوی وار په وار ښه دی
د مینې کار دی یاره، عقل خوارو زار ښه دی
مزل د زلفو د ټالونو سره زړه ته پرېده*
عقل چنده، زکات او عشر ته اوزگار ښه دی
منم شمېرل یې د خالونو یوڅه عقل غواړي
نه نه خراب د مخ خالونو دغه شمار ښه دی
پرون روژه مې میخانه کې په پیالو ماته کړه
کله مفتي، زاهد، ملا سره دیدار ښه دی
عقل حرام دی ځکه لار د میخانې لتوم
ذره ذره عقل شرابو نه ځار ځار ښه دی

ساقی ویل چې «پنگه» هسې زړگی نه در کوم
یوازې غاړی، سربر لیونی یار ښه دی

*پرېده = پرېږده

هم له تودو هم له سپو را ووځو
 د تاریخو له ځولنو را ووځو
 د وخت جلاد را ته ځندی جوړوي
 د عزرائیل له ارادو را ووځو
 هر څو که مونږه مړه کوي دا خلک
 مورږ به له هرو هدیرو را ووځو
 چې پې شړلي له بناړونو یو مورږ
 لکه اغزي په دښتو غرو را ووځو
 د نازولو تمه نه لرو خو
 په څه له خپل کلیو کورو را ووځو
 تا ته به مورږ اغزي د سترگو ښکارو
 خو مورږ ښکلا یو په رانجو را ووځو
 په ټیټو سترگو را ته مه گورئ چې
 په یون د سترو پښتنو را ووځو
 که یو خوشال او احمدشاه پیدا کړو
 ساه شو له تورو تورو زرو را ووځو
 غلیم که پوه دی مورږ کم عقله نه یو
 خو څنگه مورږ له خپل پښتو را ووځو

 خاورې به شو خو واورئ ورک به نه شو
 ښکته په ننگ له جنازو را ووځو

زه به جنت ته هم پښتون په نوم ځم
دې دین، مذهب د دې قانون په نوم ځم
د تاله دین به څوارلس سوه کېږي
زه د آدم پېر مسلمان په نوم ځم
هسې به ډېر وي په جنت کې راټول
زه به د پت او ننگ د یون په نوم ځم
که غواړم هم کافرېدلی نه شم
زه د ایمان نه جوړ ژوندون په نوم ځم
خلک دې "ړنگ" ته دا دین نه رانښيي
زه پیغمبر د هر زبون په نوم ځم

هغه وخت لار چې یې دوزخ را ټپل
جنت ته، پلار کور ته گډون په نوم ځم

چا وې چې ډېر سړی دا اور سوزوي
د بڼکلو شونډې د زړه کور سوزوي
شیخ چې جنت وایي او شخوند تېروي
گونډې دوزخ به تش دا نور سوزوي
تنکي شراب زما زاړه زخمونه
ساقی ما ستا دغه ټکور سوزوي
نن مې د ټول کلي په مخ کې بڼکل کړه
په تش لوظو دې ما پېغور سوزوي
چې به رښتیا سړې شونډې را کړې که نه
دا نادان شیخ خو مې په تور سوزوي

پرڅه د گل یا ستا د شونډو په سر
نیمخوا ړنگ دی چې هر لور سوزوي

لا هم ماشوم یې، د پنځو زرو کلونو قامه
 لا دې څوک نه مني تاریخ، نه دې هویت نه نامه
 څوک دې ځانمرگي، دوزخي ژبې، یهود یادوي
 سړي د ډېر دي خو په سلو کې یې سل نافامه*
 د غلیم بنځې له سپومی پورته تر ستورو لارې
 زموږ سړي د خرو پر سر وهي د حورو لاره
 را ته دې لراو یا په بره کې رهبر وښیې؟
 غلام غلام ابن غلام چې اړوې یې پانه
 د نوم، پگړۍ او د بریتو وزن یې پیل پورته کړه
 ساتي چوغکې، مرزان کوي د سپیو کاته
 بس چې خبره شي خوشال او احمد شاه یادوي
 پروت په پیتاوه کې اوبو وړې ترې واړه کامه

رنگه! د دوی به د یووالې خبر چا ته کوي؟

په توره سم شي د کبرو فکرو وگړو ژامه

*نافامه = نافهمه، ناپوهه

بومياتوب

رهبري د هر سرکوزي دنده نه ده
د اوبو په زور روانه ژرنده نه ده
بصيرت بويه که غواړي بومي شي
هره پکه ټنډه ستره ټنډه نه ده
د ملت ژغورل د وخت په حادثو کې
زلزلو نه تېښته هر خوا منډه نه ده
د شپانه کمال په غټو سپو کې نه دی
خو د سپو ونډه بېخايه ونډه نه ده

سترو سترو پښتنو تاريخ کې ړنگه
گوډاگو کيسه اوږده ده لنډه نه ده

سوله!!!

که ننگ پالې، نو همدا اوس يې وخت دی
جنت گټې نو همدا اوس يې وخت دی
نه دی بس! نه دی، خلوبښت کاله وژل؟
سوله کوې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
لا خو مورگانې بورې شوي نه دي
خو ناوې پېغلې کونډې شوی نه دي
خو کوره لا هديرې شوي نه دي
کورته راځې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
د کب خواړه شول ماشومان زمونږه
خواړه واره شول افغانان زمونږه
له ژوو سپک شول انسانان زمونږه
ژوند رابخښې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
توتې توتې شو، زړه دې نه سپرېږي؟
ژوندي لمبې شو، زړه دې نه سپرېږي؟
غوښه چرې شو، زړه دې نه سپرېږي؟
د خدای منې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
د ستر ملت ستر تاريخونه سپک شول
د سر سپرې، شملو سرونه ورک شول
ذلت له اوښکو گړپوانونه ډک شول

دا ننگ گټې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
سوله کوې، نو همدا اوس يې وخت دی

تش په مینه باندې خاورې گ—هر کېږي
چې رانجه شي تیره وړد نظر کېږي
خراو سپی به په څه زده کړه انسان نه شي
خو انسان په لږ غلفت باندې خـر کېږي
که دوزخ دوزخ لمبې غواړې جنت شې
د خلیل د توکل په اثر کېږي
د ساقی تر عرشه لار د یوه گام ده
خو تر لاسه د مرشد په وزر کېږي
که په ځان کې دې ورک خدای غواړې پیدا کړې
د غریبنواز د خاورو په در کېږي

پنگه سپی د درد واړه اولیاء شه
چې د دوی له لاسه زهر کوثر کېږي

دلته بنگرې دلته پازېب غلي دي
لا داختر رارسېدل لري دي
لا مې په لاس کې ستا د وینو بوي شته
لا د نکريزو رنگ ایستل لري دي
يوې سلگي پسي مې بله راځي
اختره تا ته مې خندل لري دي
مينې مو پېغلې راته کونډې شولې
د بڼکلو مخ ته مسېدل لري دي

رنگه اختر په افسانو بدل شو
رياب، منگي، حجره، بدل لري دي

کانه

کنډاسو ژامو کې چینج — غابن پوښ د زر اغوندي
خومره چې سپک وي د درنو پگړۍ په سر اغوندي
گوډ خ — رونه دلته بومیا دي د تازي آسونو
د پاچاهانو خول اکثر د کلي خ — راغوندي
په زړه داغلی غاتول تبتې په مې — رو کې اوسي
اوپرې د ناز لن د بڼ — کلو په گ — ودر اغوندي
د وخت په تله نن درانه خلک چې سپک را خپړي
مريومي دم ج — ولا جامو سره گ — وهر اغوندي
د معجزو وختونه تېر دي خو دې روند پښتون ته
تپو مزاج — ه شېخ د سپين دلدل وزر اغوندي
جگره د فکر وه پښتون په کې ډال شوی و چې
ډمان مشران شول او چپ — ن د پیغمبر اغوندي

ړنگه راوینښ نه شو ما ډېر په غور کې ووی ورته
ټول د دښمن دي خو جامې دې د دلبر اغوندي

دادا، بابا، نیکه او خپل وطن و پیژنه
پښتونه! ورور پښتون او خپل دښمن و پیژنه
چې یو نه شې کندهاره! د خیبر سره په ننگ
پنجاب در ته گنډلی خپل کفن و پیژنه
فتوا ده چې یهود پښتون لا ژبه دوزخي
لمبه پښتونستان له خپل لمن و پیژنه
خبره د باچا ده، د خوشال د احمد شاه
لیمه، سترگې، بانه د خپل بدن و پیژنه

ای پنگه کانه شوي، رانده شوي پښتانه
په خرو سپار رانده به څه گلشن و پیژنه

کندهاره = کندهاره

زما نظر په سپېلنو پټوه
سترگې دې ما نه په کمخو پټوه
هومره چې بنکارم هومره نر نه یمه
مخ دې له ما په خه پلمو پټوه
دا خوښي غشي داعشي بانه دې
د تورو سترگو په رانجو پټوه
د سترگو تور چې دې کعبې شرموي
دا گناهکارې په لېمو پټوه
دا بنار د حسن نه بيزاره کړو چا
کور د پښتو په نفرتو پټوه

رنگ دې بې زړه دی ساقی پام په کوه
غلی نظر دې له پردو پټوه

د عشق تور ته دې سلام وي
چې اعدام وي چې اعدام وي
د بې سرو په محفل کې
عقل جرم عشق انعام وي
د خوشال په ميخانه کې
د حمزه د غزل جام وي
د غني ليونو ميو
باندي مست سکني ماننام وي
د حميد د خيال نازکې
ساقی، عقل د خيام وي
د رحمان د عشق لمبه او
د رومي سوی کلام وي
په سماع کې سپورمی ستوري
په هر دام کې نوی دام وي
ملایکې هم راغلي
تماشې ته يې تمام وي
دلته شاه د زمانې هم
د کوثر د جام غلام وي
واره خام هلته پاخه شي
پاخه واره هلته خام وي ←

د (یس) په میو محوه
سي پاره په "الم" وي
لا اله الا الله د
پښتنې ساقي کهول قام وي

هلته "رنگ" ځندی کوي چې
هر منصور ته دا انعام وي

کاش چې مرگ، د ساه وتل ول
سترگې او بڼکې ژړېدل ول
کاش زنجیر تش حسارت و
کاش دروغ په تش ویل ول
کاش بڼایست وی په رخسار کې
کاش خوښي په خندېدل ول
کاش ایمان په الا الله و
کاش جنت په لمونځ کول ول
کاش گناه وه تش مردوده
کاش کافر تنها ځپل ول
د شیطان کلی معلوم و
په صورت انسانېدل ول
کاش چې شپه تنها تیاره وه
کاش په ورځ د لمر ختل ول
کاش د خدای مکان معلوم و
تورې تیرې ماتول ول
کاش چې لارې ډېرې نه وې
کاروانونه بې منزل ول
زاهدانو ته دوزخ و
جنتوته هم سپزل ول ←

د وارو وارو خدایانو
خونې واره پنگېدل ول
کاش او کاش چې جام حلال و
ننه باندي یو کېدل ول

کاش چې ږنگ لیونی نه و
نه یې شعر نه لیکل ول

ما به نو څنگه څوک له ما جدا کړي
څوک به پښتون له پښتونخوا جلا کړي
دوی چې ډیورنډ باندې دیوال جوړوي
پښتون دې مړ کړي بیا دې ټول تالا کړي
دلته لا کاني خاورې وایي پښتو
دلته لا جام د مرگ ته، خلک "را" کړي
دلته لا خاورو کې خوشال ویده دی
دلته جنډه د احمد شاه نڅا کړي
د توري توري به حساب ورکوي
څوک چې ډیورنډ ته د سرحد وینا کړي

پنگه! تش لاس به پښتون خاوره گټي
سوک به کږه خوله د "اتوم والا" کړي

توري = حرف

را ته دې نښې د رخسار را کړه
را کړه د زلفو نه دې تار را کړه
چې د اوربل نه دې ستار جوړ کړم
یاغي باغي زلفې په وار را کړه
نغمې د هجر زما ډېرې زده
غزل د وصل د سهار را کړه
نورې پیالې په ما اثر نه کړي
نشې د سترگو د خمار را کړه
مقطې ته ورسېد غزل د ژوند
خال، هومره ما ته تش دیدار را کړه

منم چې وړ دې نه دی هېڅ څه ته ړنگ
په سرکوشونډو کې مزار را کړه

د خدای (ج) سره خواله

ساقی چې هر څه کې اوسېږې څه حرام ولې وي؟
څوک د زاهد کړو جنتي، دوزخي جام ولې وي؟
مستي مستي ده که په جام وي که په «حی» وي یا «هو»
کارونه واړه ستا په لاس دي، څوک بدنم ولې وي؟
ولې دې واخسته شیطان نه توبه او بڅښنه؟
ای عادل خدایه ستا په وړاندې څوک ناکام ولې وي؟
څوک دې په یو دانه غنم له خپل جنت شړلي
څوک د ملکونو په غلاگانو هم نیک نام ولې وي؟
خدایه ازل کې د لیکلی قرآن او بختونه
دا فرعونیان به مسلمان دلته تمام ولې وي؟

خدایه د ږنگ بې ادبي په خپل جلال و بڅښې
دا خو پوښتنې وې د زړه دا عقل خام ولې وي؟

لیونی پښتون

چې پیدا شي لیونی وي، لیونی ستر شي او مړ شي
چې پښتون بچې څوک مړ کړي پرې په خپله پښتون پر شي
ته یې وژنې زه یې وژنم بل یې وژني ځان هم وژني
مودې وشوې چې مړ نه شو، خو په وینو کې ککړ شي
هدیرې مو واړه ډکې په جنډو د شهیدانو
دغه خر پښتون به کله د ساده مرگونو وړ شي
لکه ټولې سپینې حورې چې پیدا دي پښتنو ته
چې د حورو خبر راشي لیونی بیا ورته خر شي

رنگه زه قاتل د ځان یم، زه د چا گروان ته لاس کړم؟
خه به ووايم غلیم ته چې پښتون مې له تا مړ شي

باطن

د انبیاء وارث، شیطان را ووځی
چې ترهگر وینې مسلمان را ووځي
له مسجدو مو میخانې په امن
له کلیسا غبر د قرآن را ووځي
هندو، یهود، گبر ته نه شم کتی
کفري مزاج کې مې افغان را ووځي

"پزنگه" جنت نه به ورغوی جوړ وي
چې داسې تور مخ د ایمان را ووځي

اغزی (پښتون)

گلان دې نور وي دا اغزی پښتون دی
چې غیرتي دی لیونی پښتون دی
دوی دې بنایست وي مور ساتونکي د دوی
د بل په ننگ اړم لرگی پښتون دی
پاخوه مړ تاریخ او وپوښته ترې
پاڼه په پاڼه مېړنی پښتون دی
وړو خدایانو ته سجدې نه کوي
داسې کافر او نر سړی پښتون دی
چې ورکې سپک شي نو جنت نه مني
داسې بدمغزه ننگیالی پښتون دی

که ټول جنت ته ځي پښتون دوزخ ته
ړنگ دوزخي دی لومړنی پښتون دی

پښتو

لکه قرآن سوچه سوچه کره پښتو
د زردشت اور شه او لمبه کره پښتو
سترگې ړندې شه د ملا او زما
په خپله غېږه کې ویده کره پښتو
د غرنۍ کوچۍ د شونډو په خېر
خوږه خوږه لږه سپېره کره پښتو
په هېڅ آیت یې حرام ونه گڼې
وطن ساقی ترخه پیاله کره پښتو
زه دوزخي څه او پښتو دوزخي
اغیاره نر شه او لمبه کره پښتو

ړنگه دا ژبه او دا خلک نه مري
کنه پښتون خپله هم مړه کره پښتو

ساقې خوړو ورو وېښتو سره دې څه ترلي؟
مسکې مسکې سترگو پيالو سره دې څه ترلي؟
چې په طواف کې په سجده کې توبه نه شم کوی
ترخو ترخو جامونو شنو سره دې څه ترلي
بېگه مې شيخ له ميکدې نه په راتلو ليدلی
په جام د جام د لگېدو سره دې څه ترلي
زموږ د کلي آذانونه ميکدې نه کېږي
ماتو په لېچو سرو بنگړو سره دې څه ترلي
شيخ و زاهد صوفی او زه دې منم
دا هومره ډېرو ليونو سره دې څه ترلي
هونبیار دې ډېر کړل څوک سفر ته د حجاز کله ځي
تورو خالونو انگو سره دې څه ترلي

چې ښک په اور سوزېدل غواړي جنتونه پرېږدي
دې سويو سويو اسوبلو سره دې څه ترلي

ستر پښتون مفکر، شاعر او صوفي غني خان بابا(رح)

ته ډالۍ

غني په عشق، غني په درد، غني له شور غني دی
 غني د عشق تخم، حاصل د عشق، چې عشق گري دی
 غني ساقی، غني شراب، غني نسکوره پیاله
 غني خیام د بغاوت، غني د وخت رومي دی
 غني لمن د اسوېلو، دلیونو گران دی
 غني دوزخ له لمبو ډک په خاڅکو او بوستي دی
 غني غني دی د زاهد له سود او زیان له غمه
 غني دنیا عقبا پلورلې، چې بل تار تری دی
 غني ته نه رسي چې څوک د عقل خرو سره ځي
 غني دلدل، غني پرواز، غني منزل ولي دی
 غني څپې د سمندر، غني لالونه دي سره
 غني آواز د قیامت هغه چې صور وهي دی
 غني جانان او د جانان او له جانان جانان دی
 غني یوسف دی چې په تور د زلیخا بندي دی
 غني نوحه د نوح، ایمان د ابراهیم د مینې
 غني چاره، غني ذبیح، غني چې مرگ مني دی
 غني منصور دی، خپله دار دی، د تکفیر حکم دی
 غني هغه چې یو نظر د یار په مرگ تلي دی

غني جنون، غني زنجیر د لیونتوب د غاړې
 غني د «رنگ» سره ځندی ته د منصور وهي دی

انسانیت

خبره په پښتو او نه افغان باندې جوړېږي
اسلام دې هم پر ځای وي بس انسان باندې جوړېږي
فکرونه انساني شي نو ټولنه انساني شي
مذهب هلته انسان لره قرآن باندې جوړېږي
په اُنس باندې چې خاوره تر څو خټه د چا نه شي
د اړیره سترگې زلفې هم حیوان باندې جوړېږي
ملت دی او که قام دی که دا ژبه ده که رنگ
یوکېږی خو د مینې په زبان باندې جوړېږي

ملت د عاشقانو ملتونونه جلا دی
ای ښه ستر انسان په عشق ایمان باندې جوړېږي

نه مرم

نه ډارېرم نریمه پښتون یمه
نه مړ کېرم ساه یمه ژوندون یمه
هر خو که د وخت گزار ځپلی یم
زه د آزادی د چغو یون یمه
خیرې گرهوان لوڅې پښې مې مه گوره
زور د شاهین عقل افلاطون یمه
سوبه تش په تورو غشو نه کېري
زه زمري یم زور یمه جنون یمه
یو څه کې اغیاره در ته پاتې یم
نه لرمه مشر چې زیون یمه

خوب نه دی یو کېري پښتانه ږنگه
زه د سکندر قاتل پښتون یمه

جانان جانان پښتونستان

زما هر غړی اباسین وایي خیر یادوي
اخوا د کرخې مې لېمه سترگې د سر یادوي
که یې باغي بولې ترهگر او یا غدار یې گڼې
خو هر افغان به یو افغان په لر او بر یادوي
پنځه زره کلونه چیر ته او یا کاله چیر ته
د داسې ورونو بېلېدل به نو کوم خر یادوي
زه د انگریز د پنجابي نه هم گله نه لرم
د قام په ننگ مې غدار نن پښتون رهبر یادوي
خو مور پښتو پښتونستانه تېرېدلی نه شو
دا منصورې غاړه ځنډی وایي دلبر یادوي
مونږه بچي یو د سپینغر د سلیمان د غرونو
د پلار د تورې شرنګ مې هر بوتی او غر یادوي

رقیبه ړنگ مړ کړه که غواړې دا نعره غلې شي
جانان جانان پښتونستان په شپه سحر یادوي

ساره مې هم پلمو سره، ورو ورو کرار کرار
ووځي ستا د تلو سره، ورو ورو کرار کرار

بې له تاڅه نه لرم، ستا قسم په تا قسم
مړ به شمه مړ به شم، ستا قسم په تا قسم
ستا هغو یادو سره، ورو ورو کرار کرار

چېرته به ته لاره شې، زړه نه مې وتی نه شې
هر سلگی چې اخلې ته، زه یم ما کتی نه شې
نه شي هېرېدو سره، ورو ورو کرار کرار

لاره شه خو ما ته به، لمر د آسمانونو شې
مړ به شم په قبر مې، داغ د سرو گلونو شې
ورک به شم وختو سره، ورو ورو کرار کرار

پرېوځي د رانجو سره، هومره سپکه مینه ده
بنکلو سره نشته دی، چېرته ورکه مینه ده
پنگ شوم د پیالو سره، ورو ورو کرار کرار

بابا (ستر ټولواک احمد شاه بابا رح) خبر یې!

ولس دې څومره بې عزته دی، بابا خبر یې؟
بې پرده شوی دی بې پته دی، بابا خبر یې؟
بابا پوهېږې چې افغان دې ذلیل شوی څومره
د پنجابي گونډو ته ښکته دی، بابا خبر یې؟
خبر به نه وې هغه تا چې به پرې سوېې وکړې
هغه پښتون غلام پرسته دی، بابا خبر یې؟
ستا په پښتو او پښتونواله باندي وشرمېږي
داسې سپک شوی نن په خټه دی، بابا خبر یې؟
امیل د بل، ښگرې د بل، پازېب د بل اغوندي
داسې دښمن زموږ په لټه دی، بابا خبر یې؟
د هر خنجر څوکې زموږ سینو ته جوړې دي نن
نه شته پهر چې له موږ پرته دی، بابا خبر دی؟

بابا د تا په نوم ډېر اغیار ته برگ وکتل
ایمان یې بس دې خپل تر کټه دی، بابا خبر یې؟

تندی تروشه ما په دې ته خندوې څه
مدام ویره ما له اوره وپروې څه
که دې هومره وي ایمان په ککړۍ کې
نوې پېغلو ته سامان خپل غوروي څه
ای له مینې سره وړانه ای کرکجنه
په دې کرکه جانان خدای ته لټوې څه
خو هندهاره کې لعنت په ځان و نه کړې
لعنتي صورت په شونډو ښکلوې څه
منافقو مسجد بند کړه محتسبه
د پاکانو میخانه ته بندوې څه

پنگه اور په دنیا بل کړو دې چریانو
دې چریانو نه اوس څنگه خلاصوې څه

لکه نوی روح وتلی وي له چا نه
یا خانمرگی دې په ورو تیر شي له خوا نه
داسې زړه زما ودرېږي بیا درځېږي
چې تېرېږم په کوڅه ستا زړه ستومانه
هومره خوږ وي غبر د سترو سندرغاړو
ما ته ستا د کوڅې سپیو غیا گرانه
خومره نرمې چې د سپینو شونډو زور وي
ستا د کلي ماشومانو تیرې کانه

عشق که خومره هم ظالم شي ظالم نه وي
مینه خدای وي ږنگ پیدا شي له فنا نه

په میخانه کې خاورې شوی اوربل څه ځوروي
شوی په رگ رگ په شرابو بدل څه ځوروي
په میخانه کې مې رسی د زړه ساقې واخسته
ای محتسبه لیونی یم عقل څه ځوروي
که اوس مې ووې چې جنت سره دې کار نه لرم
وايې بې عقله بې، بیا ته بې عقل څه ځوروي
لاړشه زما سره حساب ته د گناه مه کوه
برخې که شې نو کړه بدل منفعل څه ځوروي

د جام خوښی سترگوته زه پنگ کله ټینگ نه شومه
زما بې چاره شهید زړگی له ازل څه ځوروي

نه یو کېږي، پښتانه لکه وپښته دي
 د زمان په تندي داسې پریشان بڼه دي
 که هر څو یې سمه ومه نه سمېږي
 له آدم تر نن پېتاوې ته پراته دي
 خلک پاتې شي له یون نه یو څو گامه
 دوی چپه روان، کاکل غوندې خواره دي
 څنگه وایې؟ د پیل زوی ته، ابن پیل ته
 چې غویو مشرانو خېټو ته واښه دي
 لکه وښیې ږانده سړي ته لار څوک
 سترگې وباسي د تا چې، د تای څه دي؟
 که د دین په نوم یې آس غوندې څوک نال* کړي
 کافر کېږي چې به وایې، داسې نه دي
 نه زما مني نه ستا او نه د بل دوی
 نه په خپله څه خبر دي، پښتانه دي

چې خوشال په توره سم، په قلم نه شول
 "ږنگه" پرېږده ژوبل ژوبل داسې بڼه دي

*نال = نعل

سياسي ډمان

د سياسي ډم به څوک برم، دستار، ځواني ته ټينگ شي
پاچا، خوشال يې که پښتو پښتونولي ته ټينگ شي
ځکه د ښار فاحشې ستر ستر دستارونه ترې
کوم نمازي به يې سجدو رښتينولي ته ټينگ شي
د منافقو تراويح دي ډېر کلونه وشول
خدايرو نبيان که يې روژو او پېښنمي ته ټينگ شي
که دا ملا که دا زاهد که دا صوفي وي زموږ
په والله بالله که شيطان يې هم سيالي ته ټينگ شي

رنگه عزت د بې عزتو په بازار خرڅېږي
څوک به د دې بازار بايع او مشتري ته ټينگ شي

تاک که خومره هم اوږدېږي څنار نه شي
چې پیدا نه شي هونبیار نو هونبیار نه شي
تعقل په سن و کال په عمر نه دی
ډانگی هر خومره که زور شي ستار نه شي
هېڅ مکتب باندي ادب چا القا نه کړو
بې ادبه با ادب په دستار نه شي
لکه رنگ د گل ازل نه جانان ورکړي
بیا بدل به په زحمت د ملیار نه شي

ږنگه وتله خلک تمه هومره ساته
تره که خومره هم زهیر شي خو پلار نه شي

دا د یو عرب نصیحت دی خپل زوی ته چې ما په شعر اړولی خو اوس یې
د ځینو برخو سره همغږی او هم فکره نه یم، ځکه جنسیت په تعقل او
شخصیت کې ونډه نه لري.

که مې اورې یوه خبر له زړه نه صافه
بې له بنځې څه ژوندون وي څه یې لافه
خو له بنځې چې د ژوند وي څومره گټې
دا بېرې بنځې د سپي غوندې بیا غاږه
که دې کله د واده فکر په سر شو
کړې به نه ته انانه بله منانه
حنانه او حداقه او براقه ته
یوه بله بنځه هغه چې شداقه
انانه بنځه هغه چې تل شاکي وي
منانه په تا احسان کړي چې ناځوانه
حنانه به تل د مړ مېړه صفت کړي
پوره نه به فرمایش شي د حداقه
براقه به تل سینگار پسې زغلېږي
شداقې بنځې د ژبې د خدای ساته

رنگه بنځو باندي ډېر گوره لږېږي
یو صفت د جنت بنکلې بنځه پاکه

چې د رویی او د پیسو خبر شي
واړه په یو دین شي او یو ممبر شي
مفتي جنت له دینه وباسه لږ
گوره زاهد به هم په کفر سر شي
وحدانیت مو د مفاد هنداره
گنې منطق مو هغه زور گوډ خر شي
شیخ او ساقی وړان په شرابو نه دي
د شراب خښلو پاره باید نر شي

"

رنگه " دوه رنگه ده رنگونو دنیا
دا یو پښتون به تل دا لراو بر شي

مورکې!

زړه غواړي مورې ستا لیدو ته کتل
اوبنکو کې اوبنکې ستا لېمو ته کتل
زړه غواړي مورې رېږدېدلی لاس دې
سوال ته اوږد شوی ژړېدو ته کتل
زړه غواړي مورې چې زه ځمه درنه
ته راپسې شې ستا راتلو ته کتل
زه غواړي "خیر دی بچی خیر دی" د تا
زما "څه ورکه شه" ویوو ته کتل
زړه غواړي ستا د مایوسی خبرې
زما د ویده وجدان کتو ته کتل
زړه غواړي ستا تناکې پښې مورکې
زما حامله غټو کولمو ته کتل
زړه غواړي ستا سر توری سر مورکې
بیا بې ناموسه ستا بچو ته کتل
مورکې څار مورکې مړ نه شومه
هر چا دې سویو اسوېلو ته کتل

مورکې ما ړنگ کله ونه بڅښې
تا سوال کوو ما دې لېچو ته کتل

نه مسلمان او نه افغان پاتې شم
که قافلې نه د انسان پاتې شم
پاتې شم زه هرې سیالی نه ځکه
چې پښتونوالي له قرآن پاتې شم
زما پښتو او دین لپمه او سترگې
پروند شم نښایست نه د جانان پاتې شم
مسجد ته څه څم چې پښتو مې نه وي؟
بې پښتو څنگه به ایمان پاتې شم
پښتو پیاله او میکده سپېڅلې
څنگه له دې ساقی اذان پاتې شم

پنگه دا خلک لیونو غوندې دي
که لیونی شم چې افغان پاتې شم

شېخه خو چې د شرابو سره وران شوې
ډېر بې لارې شوې کم عقله شوې نادان شوې
چا په عقل د لیلایا لمن نیولې
عقل خر که (کره)، که د عشق په لار روان شوې
جام اوچت کره د ساقی په نوم یې وڅښه
د منصور غوندې به وایې چې جانان شوې
چې جانان شوې ځان ته مه گوره بیا هلته
انالحق که هر ذره کې د خپل ځان شوې

پنگه راشه راشه مه تښته له عشقه
که طالب د یس جام د لامکان شوې

وگوره دا زړه لیونی څه وایي
 بې له مینې هر هر څه ته نه وایي
 نه ویني او نه اوري بس نه اوري
 لاره د اغزو ته هم دا ښه وایي
 خوی د پتنگ اخلي او د شمعې خوي
 سرو لمبو ته دانگو ورتوبه* وایي
 سر که په بدل د تش دیدن وي نو
 دار ته د منصور په دود خاته وایي
 چیرته مخ د یار او چیرته دین ایمان
 دین ایمان ته مخ د یار کاته وایي
 سپی د یار د در له پاچاهی نه ښه
 خاورو ته یې طور د غره رانجه وایي
 عقل په لومړي قدم په مینه کې
 ورک شي نور نو هر څه هر څه زړه وایي

ښه خدای په مینه که پیدا نه کړي
 عقل د خره خېټه تش وښه وایي

ورتوبه = ورته اوبه

سپک خلک

سترونه د سترونه تمه ولره
تسه کتوی سپک خلک به څه لره
سپک سره په خپله سړی سپک ښکاري
خروالا یادېږي څوک چې خره لره
نن سبا په جیب پورې تړلې ده
سم سړی شوه شي چې څه نه لره
ډېر یاران ساتل که څه کمال ښکاري
رنگ غوندې دې یو وي غم یې مه لره

غمی = غم یې

ستا نیم مخ ته!

له نیم مخ دې داسې نیم شم
لکه نیمه ساه نیم زړه...
لکه نوي ساه وتلي
نیم ساړه وي نیم تاوده
لکه نیمه نیمه شپه کې
خوړې زلفې نیمه خوله
لکه اور په اوبو بل شي
نیم انگار او نیم ساړه
لکه وژارې څوک چاته
په لیمو او بنکې پراته
لکه وسوزي په اور کې
بې گناه په اور پاخه
لکه نوی څوک کافر شي
ایمان وي په تله را تله
لکه نوی میکدې ته
په ډار ډار راشي زاړه
لکه غواړي خوله له چانه
او په مړو سترگو کاته ←

لکه کور د چا ویران شي
بې له څه او بې له څه
لکه وینکاری بندي ته
کلو پس د آسمان شنه
لکه غبر شي دوزخي ته
راشه ته او راشه ته
لکه ورکړي څوک یتیم ته
خپل د خونې بڼه خواره
لکه ورکړي کربلا کې
یزید چاته سرې اوبه
لکه پرڅه په غوتی کې
د گل زړه نه واخلي سره

لکه ړنگ چې ته میلمه کا
سترگې جام کړې فرش لیمه

زاهده غبر دې تر آسمان نه رسي
دا څه له زلفو جوړ رباب خو نه دي
په زم زم کله ستا سرشت بدل شي...
دا د ساقی سترگو شراب خو نه دی
ای کبرجنه ای ډارن زاهده!
مین شه! مینه ده عذاب خو نه دي
که دې لیلا سره دوزخ ته بیایي
جنت دې ورک شي، څنگل خواب خو نه دي
مینه دا نه چې دې په خوا کې اوسي
مینه ده، رب دی، در کلاب خو نه دي
مینه کې نه شته راکړه، ورکړه ده ټول
مینه باران دی زلفو تاب خو نه دي
کله د چا له پاره اور واخله
د عشق اصول دي څه ثواب خو نه دي

پنگ چې په عشق کې ورته پاتې راغی
معشوقې زر دي څه تراب خو نه دي

د عشق د پاتو امېدونه نه وي
د ماتو زرونو آوازونه نه وي
چې مې آواز تر تا ونه رسېدو
د ځينو ځينو قسمتونه نه وي
ته دې خوشاله وي چې هر چېر ته يې
زمور ساه خېژي چې غمونه نه وي
آه بيا به هغه پخوانی نه شي ته
چې مې په سترگوکې نمونه نه وي

د پنگ ناکامې مينې هېره نه شي
نور لرم څه که پهرونه نه وي

چې هوښیار نه شي پیدا خوګ په ازل کې
په قرآن کې یې په وحې بیا بدل کړې...
چې پیدا شي خوګ هوښیار وي یا کم عقله
سیوری لمر نه شي نه لمر به د چا ضل کړې
عقل ځوان نه شي د وخت په تېرېدلو
د لېوه له ډار په منډه به څه شل کړې
که شاګرد د جبرئیل شي واره عمر
دا د ځنوبه په خدای کې نولس شل کړې
چې خوګ نه ځي نو په غېږه کې بې بوځې
نوش دارو چې نه خوري خوګ نو څه به چل کړې

پنګه لاس د پرې کوو دی چې خوګ غل شي
ټول پښتون خدایه د پوهې پسې غل کړې

ږنگ ته ستا سترگې کافرې
ږنگ ته کفر هم ملگرې
ږنگ ته کفر ایمان نه شته
چې هر څه کړي ستا خبرې...
چې هر څه کې
هر څه ته یې
بیا ته زه
اوره هم ته یې
ږنگ ته هغه سترگې ورکړه
چې له اوره خوري بخرې
ته یې اور او ته جنت یې
ته یې شهد
ته شکرې
ته لمبه د ابراهیم یې
ته یې بت او ته آذري
ته کعبه ته کعبه نه یې
چا ته زړه کې
چا نه لرې
خوله مې بنده
خوله ماته
ته اوبه یې
ته نښترې
اور به بل شي ږنگه چوپ شه!
که پرې پوه شي وچ ککرې

د تا په خوله راشم نبات نبات شم
زهر وم تريخ ومه له تا نه شات شم
هندو صورتې بنايستونه ډکې
هېڅ وم له تا سره خبر شم بات (۱) شم
ايت وم ورد وم د صوفي د ذکر
نخاشم تاسره مطرب صفات شم
د مرگ هيبت وم د بسمل پرهرو
تا سره روح د خدای، ټول کاینات شم
تا سره عرش شمه د خدای جونگرې
بې تا کعبه کې سپک شم هغه لات (۲) شم
د گل رنگ، گل روپې، گل وږم، «پرڅې»
بې تا د وخت محمود ته سومنات شم
جبرئیل غږې، قرآني وحیه بې
منسوخ وم تا سره سوره، ايات شم
په دې "رنگ" پوه دی مسیحا نفسي!
چې څې، په تلو به دې بنیینه شم مات شم

بات = خبر (هندي)

لات = بت (په کعبه شریفه کې د یو بت نوم)

د فرینتو سترگو حیا په شانته
 ورو ورو خولو د مسکا په شانته
 د گل په مخ هغه نازکه بنايست
 ورمو امیل نه خور هوا په شانته
 د محبت د خامو تورو په رنگ
 د عاشق زړه وتې دعا په شانته
 د انځورگر له رنگ رنگینه انځور
 د گل له روح نه جوړ دوا په شانته
 نوي مین د امیدونو غوندې
 د سترگو تورو معما په شانته
 د زاهدانو د جنت تخیل
 د لوی څښتن د مسیحا په شانته
 د نوې پېغلې د غرور د خادر
 په غوتې شونډو د خدا په شانته
 د سپین جبین په سر ځندی ماتیکه
 د سپینې زڼې د ریا په شانته
 د هر بنايست ځانته را ښکلو هنر
 د نجونو لاس کې لوند دیبا په شانته
 څه در ته نور ووايم خدای د مینې
 د فارسي ژبو د "خدا" په شانته

بس چې د ړنگ وې کابلي جانانه
 د هجران غم او د سزا په شانته

منکسر نور جوړوي د بوډی ټال
گنې یو دی زېړو شین و تورو سپین
د انسان جوهر او ار دی الهي
انعکاس یې څوک فارسي کړو څوک پکتین
خاوره ونه میوه ټول دي له یو اړه
غوره نه دی څوک په خوند او څوک جبین
تشه مینه څوک بنده کړي څوک مولا
په جهان به پیدا نه شي ترې غټ دین

تفسیر د ړنگ د محمد د دین دا
مینه، عشق او محبت عین الیقین

هسې نه ده چې تش زړه دريسې لوبېري
چې ته نه وې دغه ستوري هم رالوبېري
چې په کوم آسمان کې نه وې بدری مخې!
خدای به څنگه هلته ځان سره اوسېري
اوس نوراشه زما جونگره تشه گوره
دوزخونو غونډې بې گناه سوزېري
ای گل خويې! نرگس روپې! په دې پوه شه
د بانو اغزي مې تا پسې خوبېري
غم دې نه دی د فلک تورې تيارې دي
د تسل په رڼا لا پسې تيرېري

هو، په مرگ باندې آرام شي د ږنگ مات زړه
درېغا، ته په کې اوسېري نه ودرېري

یوتار د زلفویې ازل بل په ابد ترلی
خکه له یوتاره تر بله رسېدلی نه شم
هغه وزر چې د مجنون و هغه د بښتې غواري
زه یې تش نور ته د بدری مخ هم کتلی نه شم
چې پښتنه بله شیرینه نه شوه، گرم یمه زه
د نن فرهاد یم زرخدان په غره ختلی نه شم
د خال کعبې د زاهدانو خونې ړنگې کړلې
که همدا خال وي نو سپرېه جنت گټلی نه شم
وروزې، لیمه، سترگې، بانه سره اننگې او شونډې
په ما جرگه دي محتسبه ستا منلی نه شم

معشوقه نقده ده ستا ړنگ ته او جنت په شرطو
زه تل ناکام دا بل قمار هم ستا وهلی نه شم

آسمان چې ووري څه دليل نه غواړي
ځينې چې ځي زړه بل بدیل نه غواړي
لاړ دې شي، څوک، څوک ودرولی نه شي
سلگی هم وړي او هم قتيل نه غواړي
څه څوک د ځينو سره څنگه تړي
مه پوښته هېڅ بيا قال و قيل نه غواړي
د زړه کارونه لکه خدای چې کوي
گريوان خړوب شي باران نیل نه غواړي

د ړنگ ماشوم زړه چې به کله ځوان شي
تا غواړي تا بل هېڅ دليل نه غواړي

یوازې سترگې پښتنو کې پښتنې پاتې دي
هغه حجرې تشو لېمو کې پښتنې پاتې دي
یوازې هغه پښتنه سوی گودر او کلی
سوی جنډې پاتې ابرو کې پښتنې پاتې دي
له هر لوېدلي دیوال چغه د ماتم پورته ده
بسمل تپې د مړو خولو کې پښتنې پاتې دي
د پښتونوالي تعریفونه مو اغیار را کوي
پښتنې کړنې سرخازو کې پښتنې پاتې دي

هغه د ږنگ ورکه، یتیمه او بې وځله پښتو
د تاریخ ورکو هدیرو کې پښتنې پاتې دي

معنا

خپل خرمن له سره بره خپله مار کړه
سړی سپک، خپل سپک عمل او سپک گفتار کړه
کتابونه واړه جوړ دي له کاغذو
که درنښت د قرآن غواړې معنا یار کړه
تل هغه چې په سر ناست وي شمله نه وي
د دیوار په سر خڅلې هم دربار کړه
راز د زړه که دې د غره سره هم پټ کړ
همدا ستا په مخ به بیا هغه اظهار کړه
هېڅ څه نه لرو، پروا هم د څه نه شته
دا ادب چې را کې نه شته دا مو خوار کړه

رنگه بیا دې که را تله شو دې جهان ته
ادب زده کړه بې ادب واړه سنگسار کړه

لاپې

هر چانه په هر څه کې چې پاتې دي
نه اوري، کانه دي، خوشې گاتې دي
دا د سترو سترو پښتنو زامن
څه چې لري هغه سترې لاپې دي
خدا پرو په کې دین نه پښتونواله شته
پاتې بومي او ته تش غاږې دي
ستر تاریخ او سپک حال ته مو وگورئ
ولې؟ نن په څه مو ملاوې ماتې دي
وینې شئ! ای د مرگ په خوب ویده خلکو!
هر چا جنگ کې ستاسې مړې پاتې دي

پنگه لا به نور پسې ذلیل شې ته
لا خو د غلیم ارادې پاکې دي

د زړه سره لوبې کول ښه نه دی
 مخ گرځول بیا پت لیدل ښه نه دی
 تا سره زړه وایي چې مینه کوم
 بیا لیونی زړه ته ویل ښه نه دی
 له هر څه هر څه په تا تېره یمه
 بیا د پښتو منځ ته راوړل ښه نه دی
 لکه خبره مې په شونډو اوسې
 بیا ویل شونډې ښکلول ښه نه دی
 زړه د ښو په غشو خیرې کول
 پرته په زلفو تار گنډل ښه نه دی
 د زړه مرغه په مینه وور غټول
 د خال دانو باندي وژل ښه نه دی
 چې په لار لارې د سرتېرو سره
 په نیمه لار، لار بدلول ښه نه دی
 څوک چې له تا د زړه خوښی څاروي
 تنها خندل تنها ژړل ښه نه دی
 دا منم مینه د هرچا کار نه دی
 نفرتو کې هم اوسېدل ښه نه دی
 که لیلا نه شوې هومره هم پوهه شه
 د لیونو دې سپکول ښه نه دی

هېڅ رنگ ته مه کوه په مینه نظر
 په کبر مخ هم گرځول ښه نه دی

نور دې په رانجوکې په وفا د سویو رنگ نه شته
ستا کعبه مردوده ده طواف ته یې پتنگ نه شته
لاړه شه منسوخته یې د مخ کتاب د نه لولم
ستا د کافر خال سره زما د مینې جنگ نه شته
هر تار دې د زلفو سراطونه د وفا ول خو
ای بېوفا خدایه د عشق اوس یې هغه خنگ نه شته
ډېرې جنازې به دې په اور د شونډو وسولې
ای هندو مزاجې نور د هېر کافر ملنگ نه شته

زه دې په جفا باندې خپه نه یم خو هومره چې
ژارمه زړگي ته ستا چې نور په کې ستا رنگ نه شته

بې مینې کافروم تا ایمان سره عادت کړمه
 ولې رانه ځې چې دې د ځان سره عادت کړمه
 مینه که دې نه لیکله ما ته د ازل ساقی
 څه له، څه له، څه له دې جانان سره عادت کړمه
 زه ومه او دښتې وې رمې ولې پیايلې مې
 مړو سترگو پیالو زلفو زندان سره عادت کړمه
 زړه به له غرور چې نه کړه خدای ته د الفت سجده
 خرڅ شوم په رویی چا دې دوکان سره عادت کړمه
 گل د وفا مړاوې شو ستا لاس او ستا اوربل پسې
 ای د زړه بهاره چا خزان سره عادت کړمه
 ډېر مې یوسف مخي په رویی باندې اخستي ول
 تا زلیخا خویه کړم تاوان سره عادت کړمه
 شمعه نه وم زه چې به د شپو تر پایه مړ ومه
 زړه لمبو، لمبو کې د گزران سره عادت کړمه

"پرخې!" ړنگ ته نښې هېڅ گل ستا د مخ ورنه کړلې
 داسې ښکاري تا دې د هجران سره عادت کړمه

زما پښې د تړونه دي
زه د عقل لیونی یم
دا کیسې د ویونه دي
ترالسته پخوانی یم
وم د نوح سره بهری کې
په کنعان کې ځولنی یم
د یونس سره اوبو کې
د احمد سره ثوری یم
له هونبیارو یم بېزاره
زه مجنون یم صحرانی یم
زه پتنگ یم زه یم شمعه
نامراده سبانی یم
زه کافر یم زه مؤمن یم
زه هر څه کې لومړنی یم
چې ړنگ یاحی و یا هو کړي
بل منصور یم بېتی یم

خُم تانه لرې د اغزو په څوکو
د اسوبلو سرو وړمو په څوکو
له تا جفا وړمه وفا پرېږدمه
په اوښکو ډکو د بانو په څوکو
پتنگ وم مینې په سودا پوهېدم
دا چې به سوزم د لمبو په څوکو
ما دې په سترگو کې سبا لوستې وه
چې ورځ مې توره شه رانجو په څوکو
څنگه رایادې کړم د مینې کیسې
د لباسي ماتو لوظو په څوکو
د پاتې مینې خاطرې داسې دي
داغدر غاټول د دښتو غرو په څوکو

رنگه له مینې یې تش دا پاتې شول
نری سلگی د نیمو شپو په څوکو

- بڼځه -

رنگ له ورايه که مهتاب وي
حورو سپينو کې حساب وي
لکه گل وي بڼايسته مخې
لکه خار بې خوي خراب وي
سپي ساتل ورځنې بڼه دی
زرزري بڼځه کلاب وي
واړه ارز د انسان خلق دی
پاتې سوری وي سراب وي
لکه بوت چې ډېر اړين دی
خو چې تنگ وي ژوند عذاب وي
کوم چې خلق لري صورت نه
خواړه تريخ لکه شراب وي
که صورت سیرت وي دواړه
هم خرما وي هم ثواب وي
خدایه رنگ ورځنې ساته
که نبي د ستر کتاب وي

*د دې شعر سره تر ډېره اوس همفکره نه يم، يا کليت نه لري

دلته د شاتو زهرو خوند دی، که دې خوښی دی که نه
بس داسې ژوند بس داسې ژوند دی، که دې خوښی دی که نه
اوس دې په غاړه پرې وتلی څه بدل نه لري
جهل هم بحث د پسند دی، که دې خوښی دی که نه
چې د ازل ساقی گریوان هم رانیولی نه شې
بنده په داسې بند کې بند دی، که دې خوښی دی که نه
دلته وفا بدل جفا، دلته رتل رتل دي
دلته د هجر شیو مړوند دی، که دې خوښی دی که نه
انسان د یوې مړی، جامو او د سلگو له پاره
د چا د سپو خادم د گند دی، که دې خوښی دی که نه
خمي د زرو په تلک کې ابو جهل د وخت
ورته درشل کې هنرمند دی، که دې خوښی دی که نه
مور په دروغو خوشحالبېرو، نه چې نه پوهېږو
پرون د نن له پاره پند دی، که دې خوښی دی که نه

رنگه امیل د ژوند ترلی په امید کې ښه دی
گنې بندرنگه یې هر بند دی، که دې خوښی دی که نه

چې شراب وي او شباب وي شېخه ته ولې سوزېږې؟
قسمتونه چا ليکلي؟ ته په څه په دې سوزېږې؟
نه به زه کله زاهد شم نه به ته په ميو مست شې
څه چې ته څښې په جنت کې، زه بې دلته که پوهېږې
د ازل ساقی له دره، بې له مې غوښتل حرام دي
بې ميخوره ميخانه کې کوڅه ډب يې که اوسېږې
راشه راشه مسلمان شه د زندی پيالہ کره پورته
څه ډارن ډارن فکرونه، که پښتون يې څه وېرېږې

په يوه تريخ څاڅکي د ميو رنگ پلورلې دا دنيا ده
قلندر شې ليونی شې بيا په دې سودا پوهېږې

شمعی ته چې په سحر مری، زه هم سم مرم
 زه د تا په شان د زړه له غمه هم مرم
 د خوړې مینې یادونه داسې تریخ دي
 اخ، کمبخته بخته زه دې له مرهم مرم
 دا زما کمبختي نه ده نو بیا څه ده
 زه د عشق د محبت خدای له ستم مرم
 د لیدو غاټکي سم راته انگار شي
 زه له یو څاڅکي بانو په سر له نم مرم
 له یوې سلگی مې ټولې ورته څار کړې
 زه له دې خپلو بې قدرو سلگو غم مرم
 زړه پوهېږي چې په عشق کې خوبني نه شته
 خوزه هجر او وصال کې هم هر دم مرم
 معشوقو ته خدای ورکړی عجب خوی دی
 زریې یو ناز باندې مرم خولا هم کم مرم
 ای زما نازکه زړه څه به مرهم شې
 چې د یار د سترگو میو په کرم مرم

ته به ږنگه له دې بڼه څنگه بناد شې
 چې دې فال وایي په عشق کې د شبنم مرم

چې څوک نوی نوی میو باندې راشي
بېرته ولوېږی له جام سره چې پاڅي
ته چې پرڅه شوې په گل باندې پرته وې
په دې بڼ کې گلان ځکه داسې ناڅي
چې دې سرې شونډې په گل باندې پیرزو کړې
د عاشق له زړه نه اور د حسرت څاڅي
د جنت قدر په حورو باندې ډېر دی
گل له تا چې ستا اوربل سره په خوا څي

نیم صورت دې ږنگ لیدلی خدایه خیر کړې
داسې نه چې بیا په عشق د چا رسوا شي

انگازې دي په گوگل کې، چې بیا زړه لیونی شوی
 زنجیرونه یې شلولي، ښه دی ښه لیونی شوی
 په سجده کې جانان نه شته په کعبه کې جانان نه شته
 ځان ته وایي کور د خدای یم هونبیار که لیونی شوی
 په یو خیال په یو تصویر کې، په یو سیوري په یو نور کې
 د چا خال ورته ښکارېږي په نه څه لیونی شوی
 حقیقت په آینه کې مجاز ښکاري مجاز نه دی
 عقله ونه دې لا لنډه ستا نه زه لیونی شوی
 څار له داسې لیونی نه چې هونبیار ورپسې مړه شي
 بې له څه او بې له څه نه بې لیده لیونی شوی
 نو په لار د لیونو به عقله کله قدم نه ږدې
 سقراط او افلاطون هم له دې نه لیونی شوی
 دلته مه پرېږدئ زاهد چې نامحرمو ته حرام دی
 عقل خر او زړه سلطان دی خر ویده لیونی شوی
 ته یې غواړه په جنت کې دا همدلته په حجره کې
 دا له خدای سره نڅا کړي او که ته لیونی شوی

ږنگه تش گوگل رباب کړه چې ساقي دې مېلمه کړي
 د "یس" شراب کړه پورته خوږ ترخه لیونی شوی

ساقی هغه شراب را چې ما لمبه کړې
د دنیا او عقبا غم له ما کوټه کړې
چې له ځانه هم جهانه بېگانه شم
اناالحق مې د منصور د خولې نعره کړې
چې د کفرو د ایمان له حساب ووځم
لکه لمر را ته روښانه ورځ او شپه کړې
لا اله الا الله، الا الله نه کړم
په سینه کې د ساقی جوړه کعبه کړې
کاینات چې واړه مانه په طواف شي
د "یس" د میو جام زما سینه کړې
ساقی مستو مستو حورو نه دې جار شم
ته زما شه، زاهدان یې دیوانه کړې

ړنگه کله چې په میو باندي مست شي
لیکل مه کړه چې کاغذ به هم لمبه کړې

د دارلو تفسیر پرېږده، یوه کرښه مینه زده کړه
په دې حورو دې ډېر مړه کړو، څه د عشق له دینه زده کړه
چې په شتون کې دې ژوندي وي، او په تلو باندې دې مړه شي
دا کمال سرې سترگی شیخه، ته له ساه له وینه زده کړه
څوک په شونډو حلال نه شو، چې پستې دي او خوږې دي
چاره کېږي چې زړه کلک وي، دا هم له آیینه زده کړه
دوه رنگي او دوه خبرې، زمور مرگ ښه، تا ته خوتې
هر صورت ته خپل صورت شه، دا خوي له آیینه زده کړه
هره ستونزه ټول کارونه تشدد سره وړانږي
کله سخت شه کله نرم، دا له خپله غینه زده کړه
خپل تاریخ او خپل پلرو ته وفا ښايي وفا وکړه
منم خوی دې د پیشو دی، وفا لږ له سپینه زده کړه
زنگ ته مه وایه چې ولې، په ادب کې بې ادب شوې
د ناروغ علاج له پاره له طبیبه سپینه زده کړه

آینه = له وسپنې

آینه = هنداره

درنو یارانو نه کړم دروند، چې ولې؟
د عشق باران نه کړمه لوند، چې ولې؟
خو گز پگړی، بریت او پښتو ژبې هم
د عزت تار کې نه کړم بند، چې ولې؟
ورېښمین تلتک او دگلابو عطر
وايي لا بوي کوم د گند، چې ولې؟
د سپینو زرو لوبڼي، می او کباب
کوڅه ډب سپی یمه بې پند، چې ولې؟
چې ستر مفتي شم او ادب مې نه وي
مه پوښته، نه شوم هنرمند، چې ولې؟

مانا چې ورکه وي، ظاهر وویڼي
مه وایه ړنگ شي ناپېژند، چې ولې؟

څوک به له څه څوک به په څه ډارېږي
ورځ د قیامت نه ډېر ښه ښه ډارېږي
خوزه په خدای که له هېڅ څه ډارېږم
زړه د مر قام په بیا لیده ډارېږي
زه له پښتون بله گېله نه لرم
له پښتونوالي پښتانه ډارېږي
خدایه دا څنگه خوب شو؟ څه پرې وشول؟
د غلامی له پیغور نه ډارېږي

رنگ چې د دوی له حجرو زړه شلولی
پښتون د پلار په پل په تله ډارېږي

د نن پښتون

نن پښتون کې پاتې څه دي نور له پلاره
 «نوم»، هغه هم غلط ليکي دا ناکاره
 خپه نه شی حماقت کې هومره ښه دي
 ورور ورور وژني چې دا کار د دين له پاره
 اتفاق په کې قرآن د هندو کور کې
 گل د مينې زرغون نه شي په دې شاره
 د خوشال بچی يم زوی د احمد شاه يم
 بس په دې خبرو خوښ دی ړوند بې چاره
 گنې تور پنجاب ته داسې مات و گوډ دی
 چې «افغان» بللی نه شي ځان له ډاره
 د پښتو د پښتونوالي مزار ورک دی
 اوس بې ژبه هم ده پاتې له گفتاره
 په اردو په فارسي ژبه بيا گپېري
 چې قلم واخلي څه زده کړي شي هونښاره
 مور همدومره هم هونښار يو د رب شکر
 چې پښتو گڼو خیرن مخ، له نصواره
 لره بره يو پښتون دی، خر پرې خاندي
 کوم پښتون؟ دا دروغ مه کوه نور ياره
 د خيبر دره چې لار د تلو راتلو وه
 دروازه په کې پښتون نه کړه تياره؟
 اخ، د ړنگ زړه له پښتونه داسې تور دی
 لکه تور د پښتون زړه له هونښار کاره

پاخه!

مه ډارېره ای پښتونه اسرافیل شه
د خپل پت عزت دښمن ته عزرائیل شه
د دنیا په سر کوم قام نن آزاد نه دی
ته په څه یو پنجایي ته هم ذلیل شه
پاخه پاخه د خوشحال توره په لاس کړه
د خپلواکو قافلې سره رحیل شه
پاخه پاخه د دې مرگ له خوبه پاخه
د دې عصر د ژوندو په قال و قیل شه
یا ته هغه ته لنگی ورکه لنگ واخله
یا په نره یې قاتل شه یا قتل شه

که دې وینه د افغان وي په رگو کې
پنګه مړ شه خو آزاده، مه ذلیل شه

گلان وفا غواړي وفا نه کوي
زړه هم له مینې هېڅ حیا نه کوي
چې زړه د گل سره په بناخ کې خوښ دی
اغزو نه تمه دې دوا نه کوي
د ملیار لاس له گل نه رنگ اخستی
د تحمل دې هم دعا نه کوي
په اننگو د گل دا پرځې نه دي
مه وایه دا چې گل ژړا نه کوي
چې اسوېلو جرگې گړېوان ته ورشي
تنی یې خیرې شي بقا نه کوي
مینه دا نه ده چې وصال ته رسي
پتنگ او شمع شپه سبا نه کوي
مینه دا هم ده چې به ته سوزېږي
چې په مسکا شي چې مسکا نه کوي

رنگه ته خاورې شه چې زلفې گل شي
قیس چې کړي څه هغه لیلا نه کوي

سترگې مې سپینې شوې اورونو کې نور
له دوزخو دې خدایه نه وپرېرم
هره شېبه هره ذره مې سوزې
په کومه ورځ دې خدایه نه ژرېرم
گوندي افغان یمه گناه مې داده
هر یو خنجر ته به ستا زه ودرېرم
له اوښکو چغو ستړی شوی یمه
لیونی وریغ یمه بې څه ورېرم
زما له حورو او جنت توبه ده
که په دنیا دې شېبه وخنډېرم

د ړنگ ویران وطن ودان که خدایه
خدایرو جنت پسې که وژرېرم

چې تلې، ما مه گوره، دا زړه مې هومره زغم نه لري
 چېرته به ساتي هومره غم، غمونه کم نه لري
 زما د زړه په ویرانو کې آوازي گډې دي
 بیا به ویرانه، ویرانه شي للمې نم نه لري
 یوسفې مخې چې ته نه وې یعقوب سترگې څه کړي
 ته یې منې که نه، دا زړه وس د قسم نه لري
 چې تلې زما سره یوه شمعه بله وه بالکې (۱)
 چې هېڅ مزار بې سویو شمعو بل همدم نه لري
 تللي چا نه دي ستانه کړي، چې د ساه غوندې وي
 ساه چې ځي هېڅ طبیب د تللو ساه و دم نه لري
 رنگه وفا د ښکلو هومره وي چې وبه ژاري
 ځي د بل چا سره چې مینه څه بې غم نه لري

(1) بالک = هغه څوک چې په مینه نه پوهېږي،
 بې تعلیمه، د فقیرانو خدمتگار، بالکې = مونث مخاطب

یو دا نه منمه شېخه، چې شرابو سره وړان شم
 دستار وترم تسبیح کړم، د ریا په لار روان شم
 گوره خومره پاک سپېڅلي، دا ترخه ترخه شراب دي
 چې یې وڅښم آینه شم، سراسر واره ایمان شم
 محتسبه خومره ته چې، زما بد وایې کړې کرکه
 که شراب زندانه وڅښې، دا زه بد به دې جانان شم
 محتسبه راشه گد شه، د دې میو په ثواب کې
 ته به هم سراسر عشق شې، زه به تا ځنې قربان شم
 راشه وگوره ساقی چې، د ایمان له ځم خانې نه
 پیمانې جوړوي ډکې، چې ذره ذره قرآن شم
 پتې سترگې پت غوږونه، لا ترخوله عشق بېزار یې
 خدای ساقی او جام یس دی، زه به څنگه پښېمان شم
 عالم واره نن نشه دی، د ساقی طواف خانه کې
 زم پیالو سره گډېرم، چې د روح د څښتن ځان شم

د پیالو نه پور ته کېږي، الا الله د خدای تر عرشه
 د منصور د عشق آواز دی، ږنگ یم خوښ په دې تاوان شم

داسې د وي داسې، که د تا مینه همداسې ده
ما شره بیا بیا درځم، زما مینه همداسې ده
مه لره په ما یقین چې تا پسې به خاورې شم
خاورې ځواني نه گورې د چا مینه همداسې ده
گل چې درته راوړمه اغزو سره مې وتلې
زه اغزي هم ښکل کړمه چې دا مینه همداسې ده
چا ویل چې مینه شه، چې مینه مینه مینه شي
مینه شوم لمبې د کړم دا ستا مینه همداسې ده
یاره دا وفا کول خو گران هم هومره نه ول تل
یا مې برخې داسې که رښتیا مینه همداسې ده

پنگه دا چمن دا گل وړمو سره نفرت کوي
گل ویل د ښکلو دا وفا مینه همداسې ده

چې هېرول وي آخر چاره، خپلول ولې وي
پرېردي چې لاس په نیمه لاره، ورکول ولې وي

ولې مین شي هومره خوګ، چې ژوند کول گران شي
ولې دردونه هومره ډېر شي، چې زغم ل گران شي
ولې ای عشقه! خدای له پاره، ژړول ولې وي

د چا ځواني وحشي نظر په یو نظر واخلي
له هر ذرې د چا خونښو هر اثر واخلي
چا ته چې یوه یوه سلګۍ سپاره، دردول ولې وي

اوبدل د اوبنګو نه امېل دی خاطر و ته د عشق
ساه ورکول دي، لار کې پاتو حوصلو ته د عشق
عشقه د غم دې هره چاره، دا منل ولې وي

لوظونو سپک وي هومره چا ته، لکه پرڅه په گل
هېر وي د شپې خبر سبا ته، لکه پرڅه په گل
چې څومې ساه وي دا مې لاره، دا ویل ولې وي

مات کړه زړه مې مات کړه، په ذرو باندې مې مه گرځه
 وسوځه ځواني مې په ایرو باندې مې مه گرځه
 مه وایه چې نه پرېږدم لمنه ستا دا مینه ستا
 وارپوه لیده خو په لیدو باندې مې مه گرځه
 تا سره دې نه وی د وفا او د لوظو قدر
 یوسه خپل لوظونه هدیرو باندې مې مه گرځه
 غونډه کړه دا گل ځواني پرېږده دا اغزن هجران
 گل باندې اوسپره په اغزو باندې مې مه گرځه
 منی کړه سپرلی د زړه او شارې کړه د مینې لار
 ورژوه گل د عشق وړمو باندې مې مه گرځه
 پرېږده ښکته پرېږده دا د مینې او د عشق کیسې
 ژوند د شمعې گوره په لمبو باندې مې مه گرځه

پرڅه پرڅه مه وایه وفا د پرڅې هومره وي
 هسې بې څه لاره شي په شپو باندې مې مه گرځه

ملا تانه به حساب د لمونځ تسبو کړي
خو زما به د بېشمېره سرو پيالو کړي
ته زما په کار کې کار مه لره درومه
د هر چا حساب د هغه په اوږو کړي
زه به ووايم چې مست د تا په می وم
ليوني به څه ځواب ستا د گيلو کړي
ته دوزخ نه يې ډار شوی او توېې کړې
يو څه غم سړی بدل په شنو خالو کړي
قلندر دی چې دوزخ په لور يې بيايي
وروستی تمه د زړو میو د څښو کړي
چې يو ځل دې د الست په میو مست شول
د خلیل غوندې مستي په سرو لمبو کړي

هونبیارانو ته آذان باندي په یاد شې
رنگ دې جام د ترخو میو په سجدو کړي

الف" ته یې، تر "یا" ته یې، واړه ته یې
شکر شکر زه نور نه یم ښکاره ته یې
زه نور نه یم، زه نور نه یم خدایه شکر
آیینې را کوي زیری یاره ته یې
شکر شکر په تا شکر زما مینې
قدم ته یې، منزل ته یې لاره ته یې
شکر شکر، زما رنځه زما درده
طیب ته یې، دوا ته یې، چاره ته یې
شکر شکر، هزار شکر، چې خرڅېرم
بازار ته یې، مشتري دلداره ته یې
شکر شکر، چې د تا په صورت راغلم
ته آیت یې سوره او سي سپاره ته یې

شکر شکر، چې دا مینه آتشي ده
پنگ چې سوزي، سوزېدو له پاره ته یې

د زړه غم په ورکېدو و، خو لا ډېر شو
 چې د شونډو جام دې ما باندې نسکور شو
 که دوزخ کې د کوثر ساقی په لاس کې
 دوزخی د عشق ته جام و چې سور اور شو
 واړه وینه شوه خپره شوه زما ځان کې
 زه پردی شومه له ځانه د تا کور شو
 هر یو گوټ مې د وجود په انالحق دی
 یو آواز مې پاتې شوی جانان نور شو
 ای ساقی چې څوک له "زه" او "ته" پاکېږي
 څه مؤمن شو که کافر او که بل لور شو
 په سماع شه ښه ځان سره تاوېږه
 ساقی شمس دی په هر لورې باندې خور شو

د ډېرو نورو شعرونو په څېر مې دا شعر د حضرت مولانا رح د لاندېني
 شعر له خیرات او الهام لیکلی:

عشق آمد و شد چو خونم اندر رگ و پوست
 تا کرد مرا تهی و پر کرد ز دوست
 اجزای وجود من همه دوست گرفت
 نامیست ز من بر من و باقی همه اوست

خدایه دا کوم یو مقام شو محبت کې
چې هر جام د زهرو جام شو محبت کې
خپلې مینې ته له مینې نه انکار کړم
چې پښتو سره مې گام شو محبت کې
لکه شمعۀ ټوله شپه ورته سوزېږو
په سحر ورته ناکام شو محبت کې
د خرد تنور کې زړه له ازل پوخ و
څنگه هسې په څه خام شو محبت کې
دهندوانو عبادت شوې زما مینې
څه عبث عبث انجام شو محبت کې
په شپبه د خیال له دامه وتی نه شم
جوړ له زلفو دام په دام شو محبت کې

رنگه ټول عمر یې لوظ د وفا وکړ
په یو "نه" واړه تمام شو محبت کې

لا تر خو چې مې آزار کړې زه آزار ښه
ای سلطان د مینې تا سره هر کار ښه
زما سر، د تا په در، د تا ذبیح یم
ستا چاره زما په غاړه په وار وار ښه
ته مې مات کړه، ته مې مات کړه، ته مې مات کړه
خو زه مات شمه د زلفو په انبار ښه
سوچ کافر دې شم چې پورته به زه گورم
لاس ور واچوه گربوان مې کړه تار تار ښه
معشوقې چې یزید خویه نه وي خنګه
په خنجر به په زرګي کوي گزار ښه

نواي پنگه چې په عشق کې گرفتار شوې
بیا په چغو په کوکار لکه ستار ښه

چې ستا د سترگو په لار تللی یمه
د ژوند له هرې لار وتلی یمه
ذره ذره، قطره قطره مستي یم
ډکه پیاله یمه خو غلی یمه
تریخ مې د زړه خوږه خندا پتوي
د چا تسل ته مسپدلی یمه
ساقی په خپله لاس په لاس کړمه زه
یوسف یم خپلو مې پلورلی یمه
خاڅکی د او بنکو د بانو په څوکو
وس وس له سترگو پرېوتلی یمه
د لاس د کرینو د دروغو تفسیر
هر غم وهلي ته بناغلی یمه
چې مې د غم کیسې خلاصی نه لري
مستو په شونډو نازولی یمه

پرخه د گل په مخ یم ساه نه لرم

زه د هجران هوا وهلی یمه

هره ذره که د هستی کې نه وې!
ته جلا، ستا هستي جلا جلا ده؟
بیا ته مکان لرې او حد لرې ته
ته بیل او بېله خدایي دا ستا ده!
غږ شو انسانه ځان ته وپېژنه!
یو وزر عرش دی ستا بل منتها ده
نه، نه ته زه او نه زه ته شته په کې
ورک یو یو بل کې دا هم معما ده
ته زما روح یې ته له خاورو نه یې!
تشنه شپېلی یې دا هوا زما ده
بیل یې له اړه او هم بیل نه یې ته
راشه خپل اړ ته چې زما اروا ده
ما ته د عقل په ټیټو را نه شې
مینه دل دل ده مینه رهنما ده

تر څو په مینه د ساقی نه شې ږنگ
سمندر وچه لویه کربلا ده

مینې نه بېزار مه شه، هر خو که دل آزاره وي
کوم سکاره چې نه سوځي هغه سکاره بېکاره وي
نه سوزي چې شمعې ته لمنې ته یې نه رسي
دا د عشق لمنه ده منصور کله یې داره وي
پورته کړه لاسونه آفتونه په ډلو غواړه
غواړي چې راحت زاهد هغه غریب له ډاره وي
چا وفا لیدلې ده له چانه چې حسینه وي؟
حسن ته جفا بڼایه جفا دې صد هزاره وي

پنګه زړه تسل ته د پتنگ غوندې لمبې په کار
خو چې پتنگ نه سوزي له حسنه ناقراره وي

بیا مې د زړه په کنډو تېره نه شوې
یوه څپه وې خو مې هېره نه شوې
څوک به دې څنگه له زړه وباسي چې
په کوم ټوټه د زړه چاپېره نه شوې
دومره دې زړه فکر نادان کړو زما
ورته ځنډی شوې خو ته وېره نه شوې
د هر یهود، هندو مؤمن مینه یې
هغه احد په شمېر کې ډېره نه شوې

د رنګ جانان یو او "خلق" بل دی
څوک د ثاني او د چا پېره نه شوې

پرخې!

سترگې او په سترگو کې لېمه پرخې
سترگې او په سترگو کې باڼه پرخې
سترگې او په سترگو کې لیده پرخې
سترگې او په سترگو کې اوبه پرخې
پرخې! زما مینې زما زړه پرخې

گل د گل لېمو باندې شبنم پرخې
زړه د گل په روح د گل کې هم پرخې
تانده گل په سترگو کې یې نم پرخې
رگ د گل په رگ کې ساه یې تم پرخې
سترگې د نرگس په کې ویده پرخې
پرخې! زما مینې زما زړه پرخې

جام او په شنه زړه د جام کې سره پرخې
سترگې جام کړه جام سره راځه پرخې
یوسه هوش بې هوشه کړه مېلمه پرخې
پورته کړه دا زلفې او پرده پرخې
شور په مړو گد کړه له کاته پرخې
پرخې زما مینې زما زړه پرخې ←

پرڅې د آسمان په تندي خال پرڅې
پرڅې د ازل ساقې جمال پرڅې
پرڅې آیت پروت په کې کمال پرڅې
پرڅې مینه مینه کې وصال پرڅې
پرڅې مینه مینه مینه ته پرڅې
پرڅې زما مینې زما زړه پرڅې

پرڅې! د ږنگ پرڅې بس زما پرڅې
سره د اننگو یې د وفا پرڅې
رنگ د ملایکو د حیا پرڅې
زما دعا د هر دعا دعا پرڅې
پرڅې څوک به ستا ثنا کړي څه پرڅې
پرڅې زما مینې زما زړه پرڅې

آواز مې د سلگو واوړه
راځه چې ځو له دې ښاره

له دې کلي له دې چمن
له دې خلکو له دې وطن
د عشق په لور په دې لاره

په دښتو کې له گل سره
له شور د کوم بلبل سره
اوسپرو به یو بل سره
زما شه ته زه ستا یاره

لیده به درته جام کریمه
له ستورو به ماښام کریمه
آسمان به ستا په نام کریمه
بند بند به ستا په دام کریمه
هر چاره ستا د زړه چاره

تر تل به دا دنیا نه وي
ستا حسن زما ژړا نه وي
دنیا به مې تر تا نه وي
د زړه به زور په چانه وي
ستا ږنگ به بې پروانه وي
را! راکه راس دې په ښکاره

په د شعر کې مې داسې تجربه کړې چې په هر بند کې مې یو فرد ور اضافه کړی.

ځورېدلی په وفا او جفا نه يم
 پرواگېر د زهرو هم د دوا نه يم
 مينه مخ د ليونې دى څنگه پټ شه
 لا تر څو چې رسوا نه يم ستا نه يم
 که مې پرېردي په ممبر کې به آواز کړم
 زه د عشق امام يم حورو ملا نه يم
 هيڅ سجده مې دې منلې خدايه نه شي
 که قيام د عشق رکوع اقتدا نه يم
 يار د زني خال ازل کې رابنکاره کړ
 شېخه زه د دې کعبې يم د تا نه يم
 ته يې ولتوه هغې ختو کور کې
 زه په خال کې او قسم چې خطا نه يم
 که په عشق کې د يار څوک را ته پېغور کړي
 رسوا شوى يم په عشق کې، په غلا نه يم
 چې د شمعي لمن اوبنکونه جوړېږي
 لا تر څو چې لمبه نه يم رڼا نه يم
 توره بخته تورو زلفو نه دې څار شم
 څو چې خيال کې يار لرم نيمخوا نه يم
 کله گل کې کله پرڅه کله خار کې
 څنگه وايې به چې زه هويدا نه يم
 ړنگ د بنکلو لمن ځکه پرېښوى نه شي
 ړنگ د عشق يم له حسن جلا نه يم

پلاره !

چې د خدای په صورت دروند در ته ولاړ وي
د ژوندون د بندو لارو په سر لار وي
هیڅ ثاني یې په بشر په ملک نه شته
خدایه څومره خوږ صورت د چا د پلار وي
چې د خدای په کور هم نه اوري ستا غږ څوک
سم له چا سره د پلار کوکار کوکار وي
یا دې پرېږدي هر یو څوک په ناخوالی کې
چې ته گل شې هر ستم ته لکه خار وي
که په خپله، خپله پښه په چاره پرې کړې
هر شاهین ته ټټر ایښی تریخ ستار وي

پنځه کله که اغیار غښي ته سم شوې
همدې پلار به دې سر ایښی په هر دار وي

ستا د یادونو سیلی ، مړي ته ژوند ورکوي
ته چې را یاده شوې زه ، له قبر پاڅېدمه
سجده مې تا ته وکړه خو کافر نه شومه زه
کافر به هلته شم چې ستا له در پاڅېدمه
ستا می حلال دي په ما ، ستا میخانه کعبه ده
مؤمن له جامه شومه چې سحر پاڅېدمه
ته لکه گل او پرڅه سره شوي په دې پوهېرم
چې بیگانی شې ته بیا له نظر پاڅېدمه
چرته تا نه لتوم نږدې شارگ نه اوسې
ستا لتوو ته مگر په مکر پاڅېدمه

زه رنگ جامونه شمېرم تسبیح ریا نه منم
چې د زاهد له لومې په هنر پاڅېدمه

لنډ نظر مې چې د مست نظر په لور شو
پښتنې ساقې د سترگو جام نسکور شو
سره شراب د اننگو په سرو خواره شول
تعصب نه یې د زڼې خال رنگ تور شو
سپینه خوله یې د ښښو په رپېدا شوه
لکه جام په جام لگېږي داسې شور شو
د بانو غشي یې سم کړل خپل گړپوان ته
په تندي یې زما د بخت د کرښو کور شو
په یو یو یې زلفې راغلې چې تسل کا
خپل ښایست چې ښایستی لره پېغور شو

رنگه رنگ که نازک خیال په کاغذو کې
د حمید د غزل زړه که پرې ټکور شو

يو چې دې سترگې را په يادې نه شي
ستا خاطرې مې ټولې هېرې کړلې
هغه کوڅو باندي نور نه گرځمه
چې جنازې د عشق مې تېرې کړلې
اوس مې زړگي او تسل وړان دي سره
نور په پره مې لمبې پورې کړلې
خو بې پښتو اوبښکې مې سترگو کې شي
سترگو چې ستا کوڅو ته لورې کړلې

پنگه هېرېري نه د تللو مينه
برخو که څه هم نورې نورې کړلې

سوله - PEACE - صلح

سرونه لارل، افسوس، موخه را ته سوله نه وه
په دین راگیر ول خو مطلب یې چا ته سوله نه وه

چارې مې لاس کې د ملا د مفتي سرې لیدلي
په مدرسه کې په مسجد کې پا ته سوله نه وه

خدای وایي. خپل قرآن کې "خیر دی، سوله خیر دی" که نه؟
که ته مؤمن یې، ستا نه ولې ما ته سوله نه وه

عجب تفسیر د دین تور مخي رانېولی را ته
دوزخ کې سوله، د جنت و خوا ته سوله نه وه

د دین د ننگ د ناموس ټولې تنې دوی شلوي
د چا چې مخ ته قرآن پټه شاته سوله نه وه

پنځه مانا د اسلام سولې نه تخمه اخستې
الله ته خیر و، منافق ملا ته سوله نه وه

د ټولني په هره ډله کې ښه او بد شته هغه که ډاکټر، انجنیر، ملا او یا
بله وي....

په سپینه خوله سره، د زرگي پراس دی
خیرې گریوان کې دې د زلفولاس دی
گوندي له سترگو دې لويديلی یمه
زړه مې ډکېږي دا د څه وسواس دی
سپو ته د در دې چې بناغلی وایم
ناخوانې مینې ستا د مینې پاس دی
زړه مې چې چوي د تا د خال په کتو
د سپینې خولې خوا کې دې ناشناس دی

گلان سپرلی ویني خزان وويني
د پنگ د مینې گل خزان ته ناس دی

ناس = ناست

وسوزه شمعی لبر په ورو وسوزه
زما د ساه سره په تلو وسوزه
د وفا زمکې لا خړوبې نه دي
د زړه د وینو تر راتلو وسوزه
لا مې یو خو سلگی په لار پاتې دي
هغو سلگوته په کتو وسوزه
سترگې مې لار ویني د چا د راتلو
پتې به شي تر خو شپېو وسوزه
چې جنازې د ارمانو خاورې شي
زما په مزار په جنازو وسوزه

د پنگ دا وران جهان تیارې خونبوي
پاتې رڼا هم په تیارو وسوزه

نه کېږي چې خال سره دې خال شمه
ستا د تورو زلفو جال کې جال شمه

سره د اننگو سره دې سور شمه
سپین جبین د وړانگو سره نور شمه
شونډو خوږو میو کې بې حال شمه

ته د شاهیني نظر په پنجو کې
تم زرگی مې مرگ لره په مندو کې
ستا اعجازي خوی لره کمال شمه

ساه دې شم رگونو کې دې واوسم
روح شمه په زړونو کې دې واوسم
نوې مانا جوړه د وصال شمه

مینې ته دې مینه زه هینداره کړم
پل ته دې لیمه خپاره په لاره کړم
وریخ شمه سپورمې مخ ته دې شال شمه

پرخه شه شبگیر وهلی تانده کړه
خوک چې مسیحا وژلی تانده کړه
خاورې ږنگ یم تا سره به لال شمه

چې ته نه وې، د ساقې په پیمانه کې پاته څه دي
ستا د سترگو درناوی و، مور وېل خواږه ترخه دي
هر پرهر مو په سینه کې ستا مسکا باندې مسکې و
اوس د سترگو بانه غشي په لیدو راته پراته دي
دا مې اوبنکو سمندر کې سره لیده که سره لالونه
یا دې خیال سترگو ته بر شو او لمبه لمبه لمبه دي

تخیل کې مې ستا کور و، ته وې ستا د مینې شور و
مرور اوس څو یادونه مې په زړه خواږه واره دي

له سترگونه مې ولويدې د اوينكو په كاروان كې
ای عشقه پاتې راغلي د وختونو په گريوان كې
ارمانه خاورې خاورې شوې ځوانی سره مې سم
د زړه سره د عقل د جگړو په سره میدان كې
دا عمر څومره لنډ و له يو خال تر بله خاله
د شونډو له يو گوټه تير شو چاه زرخدان كې
لا ما يې زولني د زلفونه نه وې ماتې كړې
لا پاتې مې دي شونډې د دوه سترگو په ارمان كې

ای ږنگه بختورو ته به مينه ورسېږي
ډېر خاورې شول په در او په کوڅه د خپل جانان كې

په دښنه کې او په مینه کې برباد
خه بېوځله د آدم دغه اولاد
بسمل شوی په بانو او هم له غشو
نه له یاره نه اغیاره ځینې بناد
هېڅ قرار یې په جنت په زمکه نه شو
نه د اور طاقت لري او نه د باد
له هېڅ چا یې ارمانونه پوره نه شول
په مسجد په میخانه کې نامراد
چې مجنون غوندې په دښتو پسې گرځي
مینه ورکه ده له کلیو او بلاد

مگر دا ذرې ذرې زما د پنگ زړه
کومه ترکه مسیح خویه کړي آباد

پرخې ته!

پر اننگو د بيلتانه د تيرو لمر پرڅه وي
شوگير وهلي گل پر مخ پرته سحر پرڅه وي
د ليوني د مات مات جام په هر ذره کې ښکاري
آيينه رويه په هاله کې هم قمر پرڅه وي
نرگس د غم زنگون ته سترگې ټيټې ځکه گوري
د سويو سويو اسويلو په زړه اثر پرڅه وي
چې مينا تشه شي پيالې تشې شي هلته سترگې
د ساقې جام شي پيمانو ته دا هنر پرڅه وي
منصوري مينه غواړي دا د موسی کلی نه دی
د طور لمبو کې د جانان سوی نظر پرڅه وي

د ږنگ غزل ته غزال سترگو نه رانجه ټولوي
چې د رنځور تخيل سترگو يې پرهر پرڅه وي

د وخت شیطان

دین وایو دین وایو ایمان وایو
د وخت شیطان ته مسلمان وایو
که څوک اوزې ته هم پټکی واغوندي
ورته ملا شیخ القرآن وایو
شېخه زما او ستا په دې ورانه ده
مور مینه ناکو ته انسان وایو
قرآن نازل شو انسانانو لره
بې انسانیتو ته شیطان وایو
راشه تفسیر په میخانه کې وکړه
"یس" ته می "طه" ته خوان وایو
سجدې کوو خو جانان زړه کې ساتو
تور حجر والو ته نادان وایو
خپل لباسي ایمان ته اور بلوه
ځان ته پتنگ د ستر سبحان وایو

پنځه اوچت که جام د مینې په نوم
ساقی ته مونږه لامکان وایو

دریغا

د ویده باز نه وخت کارغه جوړوي
له مړ زمري تپوس خواړه جوړوي
خطا د وخت نه ده رقیب چې زمور
ځلانده ستورو نه سکاره جوړوي
بیا بیا چې سر وهي مرغه په قفس
الوت یې هیر دی نور ترې څه جوړوي
هغه چې خیل سره خپل نه الوځي
د ښکاري تور غشي ته سره جوړوي

رنگه د هغه مړي لمونځ مه کوه
چې د شخصیت مړی یې کړه جوړوي

د لیوني خواله!

کله ماغزه مې لیوني شي او رښتیا ووايي
شیخه! ستا فکر او ستا لارې ته خطا ووايي
ډېر حقیقت په خلاق کې شته چې اور لبروي
جنت به خوږ وي خوک به تریخ د دې دنیا ووايي
که آدم گرځېده جنت کې نو شیطان څه کول؟
یا غریب جوړ و دې خطا ته خوک به دا ووايي
څه که آدم گناه گناه وه او دنیا ته راتلو
خوک به گناه د ټول انسان او دا سزا ووايي
بلا مخلوق په ضعیف فکر چې خالق ورکړی
کافر شو، خوک به د ده چا ته ادعا ووايي
قرآن ازل کې لیکل شوی، چې فرعون کافر دی
په برخه تور فرعون به څنگه ښه وینا ووايي
منم چې راغلو ټول دنیا ته، نو دا شور په څه دی
په څه گناه انسان کړېږي، دا تر چا ووايي
خوک ږوږی نه لري، خوک پلار او خوک وږه جونگره
خوک به دې هومره لوی آفت کې د سبا ووايي
یو خوانه وایې چې "ضعیف دی انسان"، ما جوړ کړی
بیا وایې سوزم یې که کفر ناسزا ووايي ←

...خدایه ! شیطان ته هم دا وس د سجدې تا ورنه کړو
څوک به نو چا ته د دا هسې رنگ ویا ووايي
خدایه مور لوبه یو او ته په مونږه لوبې کوي
په دې شطرنج کې به څوک څه ځانته پاچا ووايي
انسانه واوړه جام که پورته پاتې مه غږېږه
گرانې د هوش کیسې دي دا را ته مینا ووايي

خدایه ! دا نه وایم چې تا سره دعوا لرمه
خو داسې "رنگ" ته لیونی زړه نن سبا ووايي

که قسم کوم چې هېره شوې، دروغ دی
یوه سېلی وې سحر تېره شوې، دروغ دی
دا دروغ دي چې ژوندو کې شمېرل کېږم
تللې ساه بې بېله نوره شوې، دروغ دی
بې له تا مې تخیل کې نور څه نه شته
لنډه غېږه وې چاپېره شوې، دروغ دی
په لومړي نظر کې مینه هر څه سوزي
د هجران په لمبو ډېره شوې، دروغ دی

که ته ښه وایي صبر شوم له تانه
پرخې ته په دې مخ توره شوې، دروغ دی

زاهده تاسره مې وړانه نه ده
خو د تا لاره په ما گرانه نه ده
ته د جنت له پاره سر ټکوي
ما ته جنت تشه پيمانه نه ده
د تا ايمان په کلمو ترلې
ما ته ايمان کفر ځولانه نه ده
ته له شيطان ډار پرې ځان پټوي
زما سينه خامه بتخانه نه ده
دلته د "زه" او "ته" مانا يوه ده
دلته جانان څوک، څوک جانانه نه ده
دلته حساب او راکړه ورکړه نه شته
دلته څوک وړان او څوک خزانه نه ده
دلته د حورو کيسې خوند نه لري
دلته بې مينې هيڅ افسانه نه ده
دلته خالق او د مخلوق خبرې
مينه ده مينه بله پانه نه ده

زاهده رنگ درسره نه شو پخلا
چې دې جرگه په کوم ميخانه نه ده

افغانه !

ومره ومره ومره، ته پیدا یې دې مرگو لره
خو چې ته ویده یې سر د غوڅ شه دې پردو لره
ومره ومره ومره، غلامی په ژوند کې نه راځي
ننگ دی یو پښتون ته، دغه ژوند د تا پلرو لره
ومره ومره ومره، چې پردی او خپل لیدی نه شې
خپل ته کافر وایي او کافر گنې سجدو لره
ومره ومره ومره، چې د تا غوندې پښتون نه وي
وژني چې پښتون پنجاب ناولو ارادو لره
ومره ومره ومره ستا د ننگ تاریخ به پاتې شي
تیمت به پاچا خان گوري جناح به وي شملو لره

ومره ومره ومره ړنگه ځان په کې حساب نه کړې
کوم پښتون چې نه گنې خپل ځان ایمان پښتو لره

دا ځنې خدايرو څه بلا اخستي
 زمونږه دين د ځان دنيا اخستي
 هلکه ! کښېنه د سرکوزي زويه
 گناه د چا کله بل چا اخستي
 ځان پسي خپته حامله گرځوي
 زما د کاسو سکرک هم تا اخستي
 په نه خبره مې دوزخ ته لېږي
 جنت گنجی واره ملا اخستي
 هلاک هلاک دې شي دا حورو پسي
 د خوتو غم د خپل سبا اخستي
 تور اوراغان او د کوترو جامي
 تاندو فکرونو ترې وبا اخستي
 بې خپلواکي دين څوک ساتلی نه شي
 غسل يې نه شته استنجا اخستي
 اوس د ملا نه لوی بلا جوړ شوی
 د مال دولت کومې خدا اخستي
 هو، عالمان بېل ملایان بېل دي
 عالمان هم دوی په یغما اخستي

دا عاشقان د حورو څومره ډېر شول
 ږنگه خدا هیر دی ټول جما اخستي

شمعه وم تا ته ویلېدم ته نه وې
د تاله پاره سوزېدم ته نه وې
ته نه وې ستوري ول سپورمی وه شپه وه
مات مات ستار وم غږېدم ته نه وې
خاموشه زړه د شپو کې سور اسویلی
لکه لوظونه ماتېدم ته نه وې
سیلی وهلې پانې، پانې پانې
د ژوند له بڼاخه بېلېدم ته نه وې
ته نه وې داسې لکه ساه چې نه وي
یوه جنازه وم تېرېدم ته نه وې

د تا د مینې مړی وخت سوزوو
زه ښه یوازې ژرېدم ته نه وې

وتلې ساه یو، بیا راتللی نه شو
نه یو کېدی او بېلېدلی نه شو
توله خبر یو د وصال هم نه ده
ساه یو بې تنه اوسېدلی نه شو
څه دي چې تا له څه ویلو ساتي
څه ما، او دا چاته ویلی نه شو
یا زه مجنون نه شوم د تا مینه کې
یا ته لیلا، چې رسېدلی نه شو

له ساه بېل وسوولکه کب تپانده
رنگ قسمتونه سمېدلی نه شو

وچه چینه کې مات منگی هم ستا مین غوندې و
د خنار لاندې پروت بنگړی هم ستا مین غوندې و
چې د بېلتون سره دې څه زموږ په کلي وشول
خزان خزان شو دا سپرلی هم ستا مین غوندې و
غاتول په زړه کې داغ د تا د تورو سترگو ساتي
که مړ په دښتو کې شپونکی هم ستا مین غوندې و
اوس دلته شپه شي بیا د شپې پسې شپه بله راځي
غوندې چې زیر لمر سبانی هم ستا مین غوندې و
په تا مین دلته څوک څوک نه دي پوهېږې به نه
د شمعې زړه کې تور لوگی هم ستا مین غوندې و

چې هومره ډېر دي عاشقان ستا ږنگ به څه ووايي
خو واوره یو بل لیونی هم ستا مین غوندې و

مريه!

غلام پښتونه! ته د دين مه وايه
بې خپلواکي بل ته آيين مه وايه
خو د مغل وارث پنجاب بندي يې
پښتونه پرند شي فلسطين مه وايه
لا دې په غرو کې اوراغان اوسېري
تپوسه ځان ته لا شاهين مه وايه
له بنگالي دې هم زده کړې نه ده
ځانته بچي د ستر پکتين مه وايه
ژبه دې مړه شوه تاريخونه مړه شول
وينس شه گمان ته دې يقين مه وايه

د آزادي څپې که نه کړي غورځنگ
شاخکي دی، رنگ ته اباسين مه وايه

که مې کهول دی او رذیل دی را ته پیل دی
که پردی دی اسرافیل دی هم رذیل دی
د څښتن هندارې سپینې وي سپېڅلې
دا په کومو آیینو کې خدای موندل دی
حقیقت مو خپلو گټو پورې ښکاري
پاتې هر څه تش خبرې قال و قیل دی
خوارېکو ته مړوند او مټ مات نه کړو
د ناخوالو د هر دام مو دا دلیل دی
د دلدل وزرې نه غواړي نه وحیه
یو قدم د نفس په سپیو اېښودل دی

رنگه څه به وایي خدای هغه ملک ته
چې ویل یې انسان ستر دی او جمیل دی

پښتون به بیا پیدا شي، بیا به ستر افغان پیدا شي
که په مسجد که مدرسه کې بیا انسان پیدا شي
جنت ملا وایي جوړ شوی مسلمان لره دی
افسوس انسان نن ځینې ځینې مسلمان پیدا شي
هغه تعبیر هغه تفسیر د دین چا کړی را ته
چې نه په عقل نه منطق نه په قرآن پیدا شي
دا ځنې ځنې هومره ځان په رېرو ستر وگڼي
گوندي وینسته نه فلسفه د دین ایمان پیدا شي
خدایه یو بل آدم پیدا کړه او حوا پیدا کړه
چې د قرآن وړ نوی فکر او زمان پیدا شي

مسلماني که په وژو د انسانیت خپرېری
ړنگ دې سبا کافر اوچت شي او حیوان پیدا شي

دلته په دې ښار کې کعبې ډېرې دي خو خدای نه شته
ډېر دي چې طواف کوي خو یو په کې سړی نه شته
هر چا ته چې گورمه صلیب لري او بت لري
غواړي سپینې حورې خو آدم په کې بچی نه شته
ډېرې اوږدې رپرې دلته ځان د خدای له ذات گڼي
ورک ساده انسان دی قرآن هغه پخوانی نه شته
دا کوڅې کافرې دي که زه په کې کافریمه
ټول په کې بدل ښکاري خو یو په کې پردی نه شته
دلته زنجیرونو کې نفسونه انسانان تړي
دلته آزادی گناه د سر سړي پټکی نه شته

حال مو د بیزو دی د آدم پسې خپل کهول تړو
پنگه سپینو سترگو کې دې کسی بېگانی نه شته

یو فلسفي فکر او بحث مې په مثنوي راغونډ کړی، هر څوک به یې د خپل فکري ژوري تر کچې درک کړي:

سترگې تر سترگو وي لیدل بدل وي
د چا د خړه پښه، عرش د چا مزل وي
غنم چې ټول دا شر او شور له ده دی
چا ته کوثر چا ته سور اور له ده دی
چیرته یو رند یو لیونی گرځېدو
موتی غنم ورسره ولوبېدو
پپیل هغه غنم یوه یوه دانه
د بېل فکرونو په بناړو او بانډه
الله یې وپېیو عیسی او بودا
هو یو بشر خو بېلا بیل یې مولا
هر څوک د خپل خدای په سجده پرېوتل
نور خدایان یې په لمبو سوزول
غنم هغه ول پپیل شوي بیل ول
په بېل فکرونو لیدل شوي بېل ول
گنې غنم هغه چې لوږه مړه کړي
که کوم خباز ورنه ډوډی پخه کړي ←

که چا هغه امیل شلولی ولو
اصلي معشوق په یې لیدلی ولو
سترگې پیدا شي تش په مینه باندې
مومن کافر نه شي بېل وینه باندې

رنگه هر بند شلوو ته مینه غواړي
سترگې یې وشي خوک چې مینه پالي

وطنه!

مړو ته وژاړم که ستا په پرهرو وطنه
کلی دې واړه ډک د مړو هدیرو وطنه
په وینو وینو لمبې—دلی جنازو وطنه

په هر کاله کې غم دی غم دی هره سترگه نم ده
هره مور کونډه ده هر خور ناسته د ورور په غم ده
د آه و جغو د کوکار د اسوېلو وطنه

د پلار د مړي که د خور یا ورور لیدو باندي شو
یو مو خبن نه وي چې د بل زني تړو باندي شو
زما د سرو سترگو د بې کسو بې اسرو وطنه

په اوړني کې ماشوم ژاړي مور ته مور بې مړه ده
په یخ په لوړه په کوخو کې چېرته خور بې مړه ده
ای د یتیمو د یسیرو بې پلرو وطنه

پلاره بیا راشه نه جامې بیا نه ډوډی غواړمه
نه مې شلېدلې خپلی جوړې نه والی غواړمه

ای د یو پلار لرلو مور د ارمانو وطنه ←

...گوندې ای خدایه ته مو نه اورې او نه مو وینې
له آسمانونو تا ته نه ښکاري زموږ دا وینې
سوزه په اور کې د نړۍ د دوزخو وطنه

د خدای په نوم وطنه خرڅ شوې او لمبې لمبې شوې
لیلام لیلام شوې د سیاسي دلال د پښې پښې شوې
رنگ یې په خپله شرمولی په شرمو وطنه

ژاړو د مړو سر ته، گوندې که بیا ژوندي شي
پرېردي لمن د پردو، بېرته د قام سړي شي
بلا نومونه غټ غټ څه ابدالي څه غلځي
چې د پښتو خبره شي، نو پښتانه پردي شي
ژبه يې هېره، تاريخ، خپل په اردو زده کوي
چې له الف نه پورته زده کړي پکتين فارسي شي
جرگې مو لارې لارې، سړي مو مړه کړه خلکو
ژبه مو کفر شوله، جهاد په مور صحي شي
مشران هغه چې ساتي د سر په بيه ولس
نه مو هغه مشر چې تور پنجابي ته «جي» شي
زما د کفر فتوا ورکړه چې ما مؤمن کړ
د سومنات له مکتب زما جلا د قاضي شي

پنگه ځنډی دې نه کړي، له خوب يې مه پاخوه
آزاده فکر ته نن، پانده، گونگي مفتي شي

هر څوک ځنگل کې بودا کېږي کله
هر سوړی غاړې حرا کېږي کله
مظهر د خدای په هر ذره کې شته، خو
هر لیده داسې بینا کېږی کله
خواله له خدای سره ملک نه غواړي
څوک وایی هر څوک موسی کېږی کله؟
بلا عالم له کعبې وگرځېدو
تیره کې لوی خدای پیدا کېږي کله

پنگه د خدای کور هومره لرې نه و
خو گمراه خپله بومیا کېږي کله

د دې روند ولس ای خدایه
خپلواکی سترگې بینا کړې
د افغان په نوم یې لږ څه
تیت سرونه هم جلا کړې
چې به زغرده پښتانه شي
یو افغان ته یې گویا کړې
د دیورند د شرم کرښه
ورکه ورکه له دنیا کړې
تفکر مو خوشال خان او
هر قائد مو خان پاچا کړې
د افغان په ننگ مو یو یا
دا غلام پښتون تبا کړې

نور که نه منې د ږنگ څه
مستجاب یې دا دعا کړې

چې دلته سپي یو، نو جنت کې به انسان څنگه شو؟
نه، تا انسان کړو خواي خدايه چې شيطان څنگه شو؟
مور د بيزو له نسله نه يو، د آدم بچي يو
د وخت هنداره کې چې گورو نو حيوان څنگه شو؟
ما ته ملا وايي مری د خپل د ورور غوڅه کړه
داسې وارث د انبياء پسې روان څنگه شو؟
خدايه ! د تا پوهه يې دين او په شيطان وېشلې
کفر آسمان ته خپري، د سنگ دوران څنگه شو؟
غليم وطن وايي لومړی دی، بيا د دين خبره
مور د چريانو د دې ورور سره اخوان څنگه شو؟

رنگه سياسي شو، يرغمل شو دين، چريانو سره
ايمان لرو خو چې دا هسې مسلمان څنگه شو؟

په پېښور وايي افغان ته پښتون
غدار يادېږي پاکستان ته پښتون
هو، هېڅ پښتون پاکستان نه شي منی
ژمن وي تش ستر افغانستان ته پښتون
د غلامی له کړی سترې سترې
وايي د خان په پل روان ته پښتون.....(پاچا خان بابا)
بگهتي د ماتو زولنو آواز دی..... (اکبر خان بگهتي)
غدار ویی نه شي جانان ته پښتون
چې د خوشال اذان ته کفر وايي
وايي غدار داسې انسان ته پښتون
رنگه لمبې د آزادۍ بله وه
غواړه دې دین داسې قرآن ته پښتون

خومره خوشبخته دي هغوی چې ستا په لار پراته دي
لکه سوالگر شړلي تا خو انتظار پراته دي
د تا لوظونو ته یوسف تعبیر کولی نه شي
د گل لیدو ته د شبنم غونډې په خار پراته دي
کسوف د هجر په آسمان کې د وصال تم شوی
کلونه دې شپه کې په تمه د سهار پراته دي
هغه څنار خزان خزان شو، هغه سیند نه شته دی
ړندې شوې سترگې چې راتلو ته د ریبار پراته دي
د عاشقانو ځواني خاورې شوې ایرې پاتې شوې
هلته چې نښې دې د پل په زړه قطار پراته دي

د ړنگ وفا درته غاټول په هدیرو جوړوي
که دې گذر شو نیمه خوا بې په مزار پراته دي

خبر زما د پښتنو د يو كېدلو نه ده
دلر او برتر منځ ديوال د ماتولو نه ده
خبره دا ده چې خبر موله خبر اوښتې
پښتو مې مړه ده، څه كه تا ته د منلو نه ده
په نسب نه ده گڼې زه هم د ابدال بچي يم
پښتو، پښتو غواړي د شعر د ويلو نه ده
نه ما كابل كې توره كړې د افغان په صفت
د پېښوري پښتون خبر هم د كولو نه ده
كه پښتانه شونو دا كړخې مرخې څه دي راته
دا كيسه وړانه ده همدلته د زغملو نه ده

زه د خوشال ارمان په زړه د اتفاق نه ساتم
كوم دى پښتون؟ پنگه دا لار نور د كتلو نه ده

گل دې په بشر باندې د سرو سپینو غونچه بنکاري
لږ چې ته مسکې شي، شونډې ستا د گل سینه بنکاري
زلفې چې پرې ولوېږي سلگو سره په نښتو شي
زما د خیال په بڼ کې د عدن سره وږمه بنکاري
غږ د اسوېلو دې تخیل باندې ورپېږي، آه
یا د کوم شپونکي د سوي زړه سوې نغمه بنکاري
ما باندې نازېږي که لېمه یې درانه شوي دي
"پرخه" په رڼه سترگه کې هم ویده ویده بنکاري
هر گل ناوې ناوې دی که نن سپرلی ودېږي ټول
یا دې سور سالو کې اننگي سترگې لېمه بنکاري
بخته ! وه کمبخته ! تاله "پرخې" نه جلا کړمه
تاندې تاندې گل وم، سکاره اور سوې لمبه بنکاري

چا پسې روان شو څوک په سمه دی ؟
چا سره مسکې شو څوک بې غمه دی ؟
څوک د ځان په غم دی څوک د چا په غم
دلته گريوان نه شته چې بې نمه دی
څوک د چا د رنگ، ژبې، ايمان سره
هېڅ باندي جوړ نه دی او دبنمنه دی
چا ته د چا ظلم او تېری وژاړم
خدایو زړه د هېڅ چا نه په تمه دی
هغه ته ايمان تېروم کفر شوم
خر خود انسان په صورت جمعه دی

خون د رنگ وړیا دی که یې مړ کړي څوک
خدایو زړه مې تنگ له دې وطنه دی

ښکاري ساقي ستا په پيمانه کې خدای
څوک وايي چې نه شته ميخانه کې خدای

"يا حى" و "يا هـ" وايي بادې دلته
جام د "طه" اور د بتخانه کې خدای
خوند د عشق هوشيارو که د مى وليد
گوري به هر در هر آستانه کې خدای
عقل باندي سور دي ليوني د عشق
شور د ليونوپه ځولانه کې خدای
بې له ميو روند شم په مى وينم هـ
زه هره ذره هره دانه کې خدای
چېرته جنت چېرته د ساقي لمن
هلته حور په دغه ويرانه کې خدای

رنگ شه رنگه مسـتو ليونوپه رنگ
نه ښکاري په پاتې افسانه کې خدای

د لیوني خدای!

وړی مې عشق فکر، بې شعور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

قیس ته دی په مینه کې مجنون صفت
خاورې پرې لارو کې زبون صفت
وسوو مې عزت د مینې طور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

عشق کې "زه" ویل "زما" ویل کفر
هجر کې گیله سر ټکول کفر
زه د اسماعیل په وینو سور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

ستا رضا ده، ما ته کتل نه شته دی
یو یو او په منځ کې مو بل نه شته دی
نور یې ستا له نوره زه هم نور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه ←

...گل دې له رخساره رویباري کوي
حسن دې هندارو کې یاري کوي
تېر دې له جنته او له حور شومه
نن چې لیوني باندي مشهور شومه

اور کې سوزېدل نه دي گران مینه کې
دار ته هم ختل نه دي گران مینه کې
پوه شوم هلته کله چې منصور شومه
نن چې لیوني باندي مشهور شومه

مور ته جام حلال دا ستا له میو دی
ذکر کې کمال دا ستا له میو دی
پنگ وم واړه ته شوم چې مخمور شومه
نن چې لیوني باندي مشهور شومه

-سترگې-

سترگو کې چې سترگې راته جوړې کړې
پورې کړې لمبې مې په زړه پورې کړې
سترگو کې مسکې شې زه پوهېږم—
زه چې هم مسکې شم کیسې نورې کړې
زه دې تش د سترگو طاقت نه لرم
ته ورته د زلفو جوړې س—یورې کړې
ستا د ځورولو ادا بنه—کلې ده
مړ شمه چې سترگې خپلې تورې کړې
ستا سترگې فتنه لري کافـرې دي
بت شم چې زما په خوا یې لورې کړې

دین دنیا او هر څه د رنگ تانه ځـار
رنځ د عشق ته سترگې که ټکورې کړې

چې ستا زلفو د یادونو آسمان جوړ کړو
ستا تصویر ته مې د اوشکو باران جوړ کړو
سمندر د خاطر و دې په خپو شو
نیم بسمله اسوېلو چې توپان جوړ کړو
زړه مې ستا په هېرولو راضي نه شو
که هر خو د وفا لارې تاوان جوړ کړو
دې پښتون مجنون ته مرگ ښه دی مېرو کې
بې وفا که پښتنې نه دوران جوړ کړو
سلیم خوله چوپه ساتي چې رسوا نه شي
خو مین غوندې کوم تللي جانان جوړ کړو

ستا د زلفو خوی د ړنگ له رویه نه ځي
که هر خويې دا شلېدلی گړېوان جوړ کړو

ارواښاد عبدالرؤف قتييل خوږياڼي بابا ته!

ابدي شي چې د عشق په رنگ انځور شي
مړاوې نه شي که "قتيل" له وخت رنځور شي
د خوشحال پهره تازه شي چې بې وينم
د بې قدره کهول "قتيل" په وينو سور شي
پښتانو نه مشران هېر وي چې ژوندي وي
پس له مرگه بيا بابا د سترگو نور شي

رنگه چانه گيله مه کړه مړ پښتون دی
د دې وخت پښتون زلي نه نره لور شي
دا شعر مې هغه مهال ليکلی و چې ارواښاد قتييل بابا رح په ژوند و.

نه بنده وم نه مولا وم، په عدم کې اوسېدم
ځکه زه چې تا پیدا کړم په خپل حال وژړېدم
نه وفا وه په دنیا کې، اشنایي وه نه بقا
په هرلاره هر محفل چې ده دنیا وگرځېدم
څوک له ځانه، څوک جانه، څوک آسمانه ژړېدل
ټول په سمه، ټول غلط ول که زه هیڅ نه پوهېدم
ځنو ما باندي خندل او ځنو ځان سره خندل
زه له دواړو بې پرواوم خو په دواړو ځورېدم

دلاله له داغدار زړه نه زه ښکې خڅېدم
چې پیدا د صنم غم کړم خو صنم ونه لیدم

چېرته به وشړې ما دلته چې بل در نه شته
څه به دې وران کړم بې گناه مې بل هنر نه شته
که تشومه زه مینا د میو ته پوهیږې
ډارن زاهد سره دې هومره لوی ځگر نه شته
وايه زاهد ته چې سجدې له شیطان ډیرې نه شې
راشه منصور شه د ساقی پروا د سر نه شته
نادانه مه کړه د سرو شونډو له جامونو توپې
گوندي شراب جنت کې نه شته او دلبر نه شته؟

که "رنگ" په میو ځي دوزخ ته چوپ به پاتې نه شي
چې چا پیدا کړ تاك هغه نه مو خبر نه شته؟

گوره رخسار چې په بنگرو او په مړوند پټوې
ظالمه یاره ته زما نه ژوند پټوې
په یوه مړه سترگه، په نیمه خوله خدا مه کوه!
پرهه پرهه یوه زرگی مې په بند بند پټوې
د سرو بنگرو سره دې سپینې لېچې مه جنگوه
په دې آذان مې د ایمان د زړه پیوند پټوې
تاله به ډېرې اداگانې او نازونه درځي
د دین دنیا متاع د زلفو په کمند پټوې

ما که کافر کړې زه خو ږنگ یمه پروا نه لري
په سرکو شونډو د زاهد د ایمان خوند پټوې

ساقی ته یې! باده مینه، زه میخوریم
له ازله په سماع ځکه په شوریم
گریوان څیرې له السته تا شړلی
تا جوړ کړی یمه تا لره پېغوریم
تا ویل چې هومره لا لیونی نه یې
زه چې څومره لیونی ومه لا نوریم
هر یو شي لره سجده کړمه چې ته یې
زه په دې ادا اوس تا لره مخ توریم
ما کعبې کې یې لیدلی بتخانه کې
ما ته مه وایه په دې نه هغه لوریم
ستا آواز د جرس اورمه لمبه شوم
څنگه وایې چې په در د بل کوم کوریم

ګوندې نه غواړې چې «پنگ» ودان شي کله
د الست لمبه ابد پورې به اوریم

د الا الله زور مې په شپو لیدلی
عرش مې په خارو په لوېدو لیدلی
خکه گرځېرم قلندر په شانتې
د زاهد ډار مې په تسبو لیدلی
ما د دوزخ له اوره مه ډاروه
اور مې د شونډو د سکرو لیدلی
د حورو تموا ایمان نه منمه
جنت مې سترگو پښتنو لیدلی
سر مې تیتېږي نه محراب کې د چا
تندي مې هسک غر د پښتو لیدلی
ای پښتني ساقی بل جام راکوه
دوزخ جنت څه لیونو لیدلی

پنگه پښتو سره اسلام مزه کا
چا گل له بوی په بېلېدو لیدلی

ستړی شم، ستومانه شم، رنخور شمه
خیال چې دې د مړو سترگو کې گیر شمه
بنکارم په هنداره کې وروستی سلگی
زلفې چې د پرانیځې زهیر شمه
بیا چې نازوې زلفې په گوتو ته
زه د اسویلو په دام اسیر شمه
یا گوندې خالونه ردې په زنه ته
وسوزم سکاره شمه په ویر شمه
ما ته بنکاري سترگو ته لکې کوې
خاورې د رانجو چې د تقدیر شمه
پرپوځي څوک بسمل د عزرائیل مخ ته
تللی یاره خیال ته دې ودر شمه
رنگ شم نامراده شم شهید شمه
خیاله چې دې بنکار په خوني تیر شمه

اوسنکه د گلاب يې که غرخه نظر
طعم د شراب يې که د زړه پرهر
هم ساقې هم می يې هم مینا يې ته
هوش يې بې هوشي، که جام د شنه کوثر
هر چا ته هر رنگ ښکارې عجه يې
خدای يې هم مخلوق يې زر د نور هنر
عکس يې د هندارې که هنداره يې
حق يې که مجاز عاشقان څه خبر
زړه يې د زړه کور يې او په زړه کې يې
مینی مینی مینی ته شي در بدر

رنگه چېرته عشق ته سلام ونه کړې
راشي په زارو نه ځي د زړه له در

لبناني زاهد او سپی

چېرته لرې په یو غره کې یو سالک و
 شپه او ورځ په عبادت د لوی مالک و
 استغفار او ډېر اذکار د ده عادت و
 هره ورځ به یې روژه او عبادت و
 د غره سر ته له آسمان ډوډی ورتلله
 څه په شپه او څه په ورځ هغه خوړله
 یوه ورځې ډوډی را نغله او شپه شوه
 ډېر زاهد سترگې په لار و، شپه پخه شوه
 وږی ډېر شو نور طاقت ورځنې لار و
 بل څه نه ول هغه غره کې او په شاوخوا
 عبادت یې هلته پاتې شو حیران شو
 د ډوډې له پاره کلي ته روان شو
 اوسېدلو نصرانی یو غریب هلته
 د زاهد گوندې مړی شي نصیب هلته
 در یې وواهه او غږ یې کړو صاحبه!
 بې اسرې یم وږی تری مخاطبه ←

...نصرانی چې زور سړی او یو یې سپی و
 غږ یې واورېدو چې گوندې کوم سړی و
 ویل یې دا دوه ډوډی تا نه زما څار شه
 نور څه نه لرم او نه مې کارو بار شته
 ویل یې دا مې بس دی نه غواړمه بل څه
 بې له دې نه، تا ته نه لرم ویل څه
 چې زاهد ډوډی ترلاسه کړه وتلو
 سپی غپار کړل گوندې هغه یې خوړلو
 سړی وډار شو یوه ډوډی یې ورکړه
 خو سپی بیا هم په غپارو چغو سر کړه
 بېچاره زاهد له بلې هم ورتېر شو
 خو د هغه سپی لا قهر پسې ډېر شو
 زاهد ووي څومره ته یې بې حیا سپی
 داسې نه دی ما لیدلی بل د چا سپی
 دوه ډوډی وې او ما دواړه بېرته در کړې
 ته لاهم په ما غپېرې او شور سر کړې
 د الله له قدرتونو سپی گویا شو
 د هغه سره په نطق شو او لگیا شو
 ویل یې زه بې حیا نه یم بې حیا ته
 ته زاهد یې خو له ما یې ډېر خطا ته
 زه په کور د نصرانی کې یم لوی شوی
 هم په لوړه هم په تره یم پوی شوی ←

...زه، د ده نصراني کور ساتم، پسونه
 خو مې خپټې ته څارم نه نور کورونه
 که هډوکي کله راکړي پرې کړم شکر
 او که وږي مې ساتي نو وکړم صبر
 خو يې هيڅ کله درگاه او کور پرېدم نه
 د پردو درشل ته کله هم ورځم نه
 چې په تا شوه يوه شپه بنده روزي ستا
 لاره هرڅه عبادت او بندگي ستا
 لاس دې اوږد شو، يو کافر او ریا کار ته
 ستا همدا وه عقیده پروردگار ته ؟
 اوس دا وايه بې حيا ته يې که زه يم
 زه يم سپی خو لکه تا بې حيا نه يم
 چې زاهد دا واړه واورېدل له سپي نه
 مرگ يې رزق شو سترگې پټې زندگي نه
 هو، څه کم ول د زاهد په واړه کړو کې
 چې اثر يې ځکه نه و په سجدو کې
 چې څښتن د چا سجدو ته محتاج نه دی
 سر په خاورو لگول يې علاج نه دی
 هر چې خدای سره دعوا د محبت کړي
 هغه خدای يې امتحان په خپل غربت کړي
 د زاهد هم په خپل زړه کې دا دعوا وه
 چې د خدای سره يې مينه بې همتا وه
 ... او گڼل به يې چې ما غونډې څوک نه شته
 غونډې ما کې د خوبانو واړه بڼه شته ←

ژوند او خوند نه د خالق له پاره تېر دی
 په اذکارو شپه او ورځ ورته چاپېر دی
 خو الله ته د احسان بدل احسان دی
 بې مطلبه محبت خوښ د سبحان دی
 عبادت چې څوک د حورو په مقصد کړي
 سوداگر دي عبادت نه خوشې بد کړي
 د خالق له پاره ښايي سجده ځکه
 چې پیدا دي دا آسمان ورځنې زمکه
 د معشوق حسن کې واړه لوی څښتن دی
 په ظاهره که یوسف دی رب باطن دی
 چې پروا نه د دوزخ او نه جنت کړي
 لوی څښتن د هغه کس سره الفت کړي
 که دا واړه خلک د خدای ځنې منکر شي
 او په بدو ردو سر ملحد کافر شي
 هیڅ به کم د لوی څښتن له جلال نه شي
 عبادت د انسانانو کمال نه شي
 څو چې خدای یې هدایت او په لار نه کړي
 که د نوح زوی شي ایمان ته به لار نه کړي
 دا چې څوک څه او څوک څه باندې لگیا وي
 دا څښتن دی چې د ټولو رهنما وي
 نه غرور لري گناه او نه هم ذکر
 دا اسرار د الهی دي وکړه فکر

د سپي زوی (کوټری)

له ژونده ستري یو سپي

له نورو ژویو په تنگ

بل سپي ته داسې ووې

دا څوک دي تل چې کړي جنگ؟

چارې یې مور غونډې دي

یو یې بدل دی څه رنگ

د سپيو مشر ووې:

ای شله شت، په خپه لنگ!

چوپ شه ستا خوله ماته شه

ای کوڅه ډبه بدرنگ!

د خدای اشرف مخلوق دي

له ژوند راغلی یې تنگ

دوی ته جنت جوړ شوی

د سپينو حورو پالنگ

دوی ته قرآن راغلی

دوی ستایل شوي هر رنگ

په کوم مجال غږېږي

ژوندی د دوی په قلنگ ←

شه حلالی د سپی زوی
د دوی د درشه ملنگ
خو سپی بیا سپکه وکړه
په ځای کې ودرېدو دنگ
...وئیل یې جنت ته دا څی؟
زه یې له خیاله په څنگ!
تله به ماته کړمه
له ظلم ډېریم په تنگ
زه هم جنت ته ځمه
د سپینو حورو ترڅنگ
یا دې انسان انسان کړي
یا دې جنت کړي خپل ږنگ

میره توب

مسافر یو، په یوې دښتې باندي شپه شوه
 په ورو ورو تیاره خپره، هوا سپر شوه
 د لېوانو غبر يې غوړ ته ډار د غلو شو
 د پناه ځای ته په ځیر ځیر په کتو شو
 یوه کېږدی ورته له ورايه ورنسکاره شوه
 گوندي هلته به يې یوه شپه گزاره شوه
 په شکرو شو او په لور ورته روان شو
 چې مېلمه په دغه دښته د سلطان شو
 د نینو بوخځی يې کېښوده په زمکه
 په ډبره دروازه يې کره ټک ټکه
 د سرو بنځو وړو غټو جوړ شور شو
 خو د بنځې غبر را پورته له دې کور شو
 وایه څوک يې په دې شپه په دې تیاره کې
 چې ولاړ يې زما د کور به دروازه کې
 مسافر ووې سلام دا مې کلام دی
 ستا جونگړې ته زما ډېر احترام دی
 وه ادې! که نارینه و ته آواز کړې
 او دا نن شپه د حجرې در راته واز کړې
 ځواب راغی چې په کور کې مې نر نه شته
 دلته ځای د تا د شپې او سحر نه شته ←

...پرديسي چې اورېدلی غبر د نرو
 وې يې دا په پښتنو کې څه جوړ شو
 پښتانه خو مېلمانو نه ځان قربان کړي
 د مېلمه خاطر په وينه او په ځان کړي
 د هغې بڼځې له درده آواز دروند شو
 په پښتو پېغور يې واړه گريوان لوند شو
 زه دا نه وایم چې کور کې مې نر نه شته
 غټ برېتونه او لنگی يې په سر نه شته
 ستر بازو لري شهوت ورباندې زور دی
 له بچو يې ډک انگرې دی زما کور دی
 خو هغه سپری مې نه شته دی په خوا کې
 چې مې وچلوي کور ورک وي بېدیا کې
 مېرې توب نه په پښتو نه په برېتو دی
 نه په توره نه لنگی او نه وېښتو دی
 نر هغه چې په تلتکه کې مې نه شي
 سر يې لک شي خو سیالانو ته پر نه شي
 څوک چې پت عزت د ځان ساتلی نه شي
 ږنگ ته مېرې دی هغه نر منلی نه شي

ما وې په زړښت کې به بدل شمه
خلاص به له بانو شونډو اوربل شمه
نه، لا چې کوم ښکلې په لار وینمه
غواړم چې خالونو ته یې غل شمه
لار ونیسم زه ورته د سپینې خولې
ژرنده د غاښونو کې یې دل شمه
جام په رېږده لاس د شونډه نه ښایي
زه په سپینه ریره په کې حل شمه
غبر چې د پازیب د ښکلو پورته شي
سر له سجدې پورته په کتل شمه

پنگ ته دعا ښکاري بد ویل د دوی
خوږ شم چې د ښکلې خولې ښکښل شمه

دا کیسه ستر بلخي مولانا رح د قلم شهکار دی چې په خپل بې سیاله هنر
یې موزون کړې او ما د بلخي مولانا رح د مینې له امله په خپل ناتوانه قلم
په لنډ ډول لیکلې

موسی (ع) او شپون

د یوه شپون شوې د موسی تر غور ایلتي
چې ای خدایه ای خنبتن زما د ختې
چېرته ته یې وړی تری په کوم لاره
له تا څار شه زما مېرې هزار واره
چېرته ته یې چې د زه خدمتگزار شم
د تیاکو او زخمي پنبو نه دې څار شم
که له بخته دې جونگره کې مېلمه کړم
په خپل لاس به د پریشان وینسته شانه کړم
د بانو په تار به وگنوم جامې ستا
په لېمو به خپل کړم پاکې البسې ستا
ستا د ناستې ځای به پاک کړمه په لاس زه
او هر رنگ به د خدمت کړم په اخلاص بڼه
دا چې ډېرې شوې ایلتي موسی ووي
ای پلانکیه ! دا د چا ته او دې څه وي؟ ←

وې يې چا ته چې يې زه يم پيدا کړې
 لاندې زمکه او په سر يې سما کړې
 موسی ووي، ای بدبخته! په څه سر شوې
 له دې وړاندې چې مؤمن شې ته کافر شوې
 دين دنيا دې په دې کفر تا تباہ کړه
 خوله دې بنده کړه، څه ستره دې گناه کړه
 که مرداره خوله دې بنده نه کړې ژر ته
 دا عالم به کړې نابوده سراسر ته
 وای موسی! دا زما خوله دې کړله بنده
 پنبېمانه شومه زه له دې خپل ژونده
 په فرياد او اوويلارو باندې سر شو
 د مېرو په لور روان زېرو زېر شو
 د الله له لور موسی ته وحې راغله
 چې بنده دې زما بېل کړلو له مانه
 رسالت د يو کول دي! يو کول دي!
 نه بنده له خپله خدايه بېول دي
 د هغه وينا له هغې خوله صفت دی
 همغه وينا و تا لره شقت دی
 د هغه له خولې نه شهد دي مرجان دي
 خو د تا له خولې نه زهر دي عصان دي
 له پاکي او نا پاکي يم مبرا زه
 له سستی او چالاکی يم مبرا زه ←

...نه مې خلق کړل دا مخلوق چې وکړم گټه
مگر دا چې پرې احسان کړم، ورکړم گټه
په ظاهر او ژبه نه یمه د چا زه
خو باطن وینم او حال د مدعا زه
د شهید وینې دي غوره له اوبو نه
دې خطا کې دی ثواب ډېرو ذکر و نه
لعل مُهر د اثبات نه بې نیاز دی
کله عشق ته سمندر د غم، گداز دی
ډېر رازونه بې موسی و ته عیان کړل
خه یې ونبودل او خه ورته بیان کړل
و موسی ته چې تمام د رب بیان شو
د شپونکي پسې روان په بیابان شو
له ډېر وخت وروسته یې وموندلو هغه
وې بې زېری را ته راکه راغله وحیه
چې هر څه د زړگی غواړي هغه وایه
لیونو د عشق ته کله آداب بنایه

د اوبن گيله

دا گيله د يوه اوبن وه له انسانه
 چې روان و په سفر له دې جهانه
 لکه جام بې سترگې سرې وې غړېدلې
 په بسمل ځان يې شپونکي ته ورکتلې
 د شپونکي له زړه نه هم الله خبر و
 د هجران له غمه سوی زړه ځگر و
 په تندي يې بنکلولو او ژړل يې
 سر يې کېښودو په غېږ ورته کتل يې
 چې تېر عمر يې د اوبن سره په ياد شو
 لکه ښځو بيا په کوکو او فرياد شو
 دا منم چې ډېر ته ماسره موږ نه وې
 نه، دې نه ول که صورت باندې جوړ نه وې
 مزلونه مې په دښتو په تا کړي
 انبارونه د مالو مې په تا وړي
 ښه خواږه د تا اغزي ول زما ځانه
 تا به بره راته نه کتل ای گرانه
 د زړه سره ډېر مې کړی په تا ظلم
 راته ويخښه په سختو کې که نه وم ←

د قدرت له کرشمونه اوښن گویا شو
 په بسمل ځان په ویو باندې لگیا شو
 ای شپونکیه لوره تنده در بخښمه
 په مېرو کې هغه منډه در بخښمه
 دا بخښم چې به مالونه په ما ډېر ول
 ته به مور وې زموږ نسونه له تا هېر ول
 یوه نه وه له ما ډېرې گټې ستا وې
 زما غوښې زما وینه هم وړیا وې
 دا مې هر څه در بخښلي دي له زړه نه
 تېر به نه شمه زه تا ته له یو څه نه
 دا گیله مې ده ساتلې له ډېر وخته
 دا له تا وه نه زما له کم بخت بخته
 چې به کله قافلې شولې تیارې
 را په مخ به وې دښتو لویې لارې
 زما رسی به دې د خر په لاس کې ورکړه
 موږ به شاته قافله به مو خرو سر کړه
 دا حدیث دی چې آخر ته زمان راشي
 د کم ظرفو بدعملو دوران راشي

ناپوهان د قام او کلي رهبران شي
 پوهان ټیټې سترگې شا وته روان شي

د ستر مفکر، شاعر او لیکوال ارواښاد الفت بابا رح لاندېنې نثر مې له
(غوره نثرونه) کتاب څخه په خپل ږنگ شعري توان په نظم بدل کړی،
هیله ده ویې منی او ماتې گوډې راوېځنئ.

یو ماشوم ته پلار یې ووې چې خدمت کړه
انسان هلته چې انسان سره الفت کړه
گنې هسې دا وگړي په هزار دي
خدمتگار په کې یو خو گوندې په شمار دی
د دادا په ژبه پوه نه شو ما شوم و
وې مثال د خدمتگار ووايه کوم و
په وره ژبه یې هم دادا گویا شو
د ملت د خدمتگارو په ثنا شو
د راندو لاسونه ونیسي بومیا شي
رونډ په څه پېژنی دا چې لار له چا شي
په درانه خوب کې ویده وي منگري ته
څوک یې مړ کي ویده وینې شي سحري ته
د ناروغ درمل کوي چې مسافر وي
که هر څوک وي مسلمان او یا کافر وي
په سهار که هغه مړ شي پوه به نه شي
چې غمخوارو باندي پوه کله دا مړه شي ←

قافلو ته لارې جوړې کړي په دښتو
په ځان تېرې کړي ناخوالې د بدبختو
...ملتونه په رڼو سترگو رانده وي
که یې هېر د خدمتگارو واړه کړه وي
کوم ملت ته چې بادار خدمتگار یو شي
د تاریخ له بڼې بوسارو غوندې لو شي

رنگه کار د بومیانو صرف خدمت وي
خدمتگار د انبیاءو په صفت وي

نن شپه د تېره شي، سحر دې نه شي
شمعه دې وسوزي خو لمر دې نه شي
ساقی دې ټولې پیالې خلاصې کړي، خو
زموږ په لوېدو باندې اوتر دې نه شي
چې موږ خمار و، په سر هوش نه لرو
بڼه، چې یوسف مخې نظر دې نه شي
موږ به له تشو پیالو هوش اخلو بیا
خدای مه کړه دا هسې لوی شر دې نه شي
موږ د ساقی له میخانې نه څار شه
مسجد دې بند وي هېڅ اختر دې نه شي
ساقی ستا جام له کوټرونو خوړدی
ستا لیونی له هوش خبر دې نه شی

پنگ ته دعا وکړئ چې نه شي ودان
د لیونو له در بې در دې نه شي

زړه نه ودرېږي ځکه ته یې په کې
ساه چې مې نه شته ساه مې نه شته دی نو
چا ته ژوندی چاته به مری بنکارم
دا هم زما له ښکته دی نو...
زړه دې ژوندی وي جنازه مې وکړئ
د تاله زړه وتل هم سخته دی نو
گوره چې څه کانې دې مینې وکړې
بې سره لوی دی بې له لښته دی نو
ښکته رسوا کړې مینې خوله وټړه
د مجنون لار آخر تر دښته دی نو

مورد سپکېږو درنه مینه ساتو
لا نیلام نه یې لا هم وخته دی نو

د سلطان بهلول نیاو

بهلول ته چا ووې چا غلا کړې ده
 توبه، مؤمن دا ناروا کړې ده
 هسې خو لاس یې غوڅول شرعه ده
 او ټول ولس ته دا ښودل شرعه ده
 خو ته د شاه او د پاچا ورور یې
 د خدای د سیوري، د انگر او کور یې
 اوس پرې څه وکړو راته ته ووايه
 سر ورته غوڅ کړو، لاس یا پښه ووايه
 بهلول ویل چې زما به ونه منئ
 زما فیصله به سمه ونه گڼې
 د هر قاتل هر گنهکار له پاره
 د هر یو غله او هر بدکار له پاره
 بس ولسمشر او پاچا مو پر دی
 پر دی پاچا که هر میړی مو پر دی
 باید مو لاس د بومیا غوڅ شي نن
 لاس د ناکاره ستر پاچا غوڅ شي نن
 سیوری د خدای او بې خبره هومره
 سیوری د خدا او بې نظره هومره
 هرې گناه لره علل موجود وي
 هر ښه عمل ته هم لامل موجود وي ←

پاچا هی تش په تخت و تاج نه کېږي
په عیش و نوش او په تاراج نه کېږي
لومړی دې پوه شي په مرض د ولس
بیا دې دوا کړي هر عرض د ولس
کنه خدای شته سیوری یې څه په کار دی
بومیا هغه چې بلد په لار دی

د بومیا قحطی راغلې ده نن
رنگه چې خره له آس گټلې ده نن

نن شپه غواړم د غني او د خيام سره جام واخلم
 د فلک سره په جنگ شم، خپل د بخت انتقام واخلم
 نن شپه غواړم تر سهاره د جنت عاشقان مړه کړم
 د دوزخ نوم دا دنيا کړم د بې دينو سلام واخلم
 نن شپه زما خوا ته را نه شي ای له حورو نازولې
 نن شپه غواړم نفرتو نه پاکې مينې انعام واخلم
 د منصور روح ته آواز کړم چې دې لاره ورکه شوې
 هر زاهد هر محتسب نه نیم ايمان يا تمام واخلم
 نن شپه غواړم مسجدو نه ميخانې، د ساقې کور کړم
 نن شپه غواړم فلسفو نه د ظاهر عقل خام واخلم
 دغه شپه نه ده قيامت دی ژوندي کېږي مړي بېرته
 نن شپه غواړم چې حساب او ستا کتاب په نیلام واخلم
 نن شپه زه او ساقې دواړه د شرابو خم خانې يو
 آسمان زمکه خمار شوي څنگه هوش ته کلام واخلم
 نن شپه وخت کله ودرېږي کله تيز لکه اوسې شي
 نن شپه ځکه گناه نه شته چا نه کفر اسلام واخلم

نن شپه څه له، نن شپه څه له ليونې ږنگ ژوندی شوی
 ليونو ته زنجیرونه تورو زلفو له دام واخلم

توله هستي، دنيا، جنت مينه ده
د معشوقو رتل نفرت مينه ده
که مينه نه وي جنت هم کابل شه
په مينه اور، دوزخ، قيامت مينه ده
مينه کې کفر څه ايمان، وه ساقي
د تا تور زهر او شربت مينه ده
مينه اخ مينه، مينه مينه ده بس
د تا غنا زما غربت مينه ده
مينه کيميا ده خاوره زر جوړوي
د تا په خيال کې زما صورت مينه ده

د ږنگ مزار کې چې اغزي وگورې
ساتي د گل زړه کې الفت مينه ده

ټوله شپه مې شمېرل ستوري ته ویده وې
 پرې پراته وو زلفو سیوري ته ویده وې
 تور رانجه مې تورو سترگو نه راغونډ کړل
 جوړل مې د عشق توري ته ویده وې
 د بانو غشي دې بناړ د حسن ساتي
 ستا منصور قاتل ته گوري ته ویده وې
 اننگي ول که هنداره د زخمي زړه
 ساه د بل له زړه نه پلوري ته ویده وې
 په سپوږمۍ مخ دې سیمینې گوتې بر شوې
 که د حسن کوم عرش ښوري ته ویده وې
 سرکو شونډو کې دې پټ ساتلي څه ول؟
 پتنگان ول په هر لوري ته ویده وې
 لکه ټول حسن راغونډ شي له جهانه
 ستا د مخ له آسمان ووري ته ویده وې
 لکه ورکړي کوم کافر ته خدای جنت خپل
 تور خالونه په مخ پوري ته ویده وې
 سپین صدف د گل په څاه کې پیدا شوی
 غابن دې سپینه خوله کې برېښي ته ویده وې
 د گل اوښکه ملیار گډه کره په پرڅو
 ستا مین ته به څوک گوري ته ویده وې

ږنگ له تورو نه انځور د «پرڅې» باسي
 سپلني یې په تا پلوري ته ویده وې

بنکله خو ډېرې دي، کوم يو داسې وي
چې ورته گورې عبادت دې وشي
دا حسن خدای دی، که خدای حسن دی ټول
د خال په لورې عبادت دې وشي
زاهده عیب رندو کې څه لتوي
ياد کړې چې حورې عبادت دې وشي
هره سجده مسجد کې نه وي غوره
پيالې کړې پورې عبادت دې وشي
ساقې يوازې په کعبه کې نه وي
سترگې کړه تورې عبادت دې وشي
پنگه چې څومره وې څښتن هومره وي
مه وايه نورې عبادت دې وشي

د شعرونو ليکل پرته
مو، بل هېڅ يو کمال نه زده
خدایه! داسې کمال راکړې
چې بناريانو ته مو گران کړي
يا مو وشړې له بناړه
چې مو پاتې عمر پاره
بې کماله کليواله
سرکو شونډو سر پيزوان کړي

چې د اوبنکو قطار زما په گریوان راغی
یعقوبی سترگو ته خیال د هجران راغی
قافلی د صبر مه را پرېردئ دلته
د ځگر له آسمان وینو باران راغی
ای یوسفه دغه ښار په تا ښایسته و
کوم قاصد له بدرنگ ښار د کنعان راغی
ته به قدر د یعقوب د سترگو څه کړې
درد د مینې معشوقو ته آسان راغی
زلیخا نه شوې چې پرېردې تخت و تاج خپل
عشق کې خدای د محمد، له آسمان راغی
پنګه مینه یې زده نه شي، چې زده نه وي
د عشق غشی تش په لور د جانان راغی

بس د تللي یار انگر په لور سجدې کړه
پوند یعقوب ته له ازله هجران راغی

مخ دې پټ دی په هزار هزار پردو کې
دا څه عشق دی پښتونواله په پښتو کې
زه به څه کړم د سپوږمۍ مخ چې اختر شي
ته چې نه وي اور دې واخلم اختر وکې
هو دروغ دي چې دې یاد یم تللې یاره
تا به چېرته لټوم خپلو پردو کې
عشقه ما ته دې حلاله ژوند حرام کړو
د رباب غوندې ژرېر مه نغو کې

پنگه خلک به اختر لره هوس کړي
ته به سوزې لکه شمعه تورو شپو کې

چې یوه ساه بې ستا راتله، را نه شي
چېر ته دې نوم زما په خوله را نه شي
اخلم د خدای سره ستا نوم چې کله
ایمان ته وایم خدای پاله را نه شي
ایمان دې لارشی خو جانان دې نه ځي
توبه راځي د بنکلو تله را نه شي
حسن بې نیازه دی د عشق له غمه
پرځي د گل سره خواله را نه شي

"رنگ" دې رسوا دی، تا څوک نه پېژني
د عشق پیغور ستا تر کاله را نه شي

چا ته قطره کې ټول عالم بنکارېري
چا ته د گل په سر شبنم بنکارېري
د "رنگ" له سترگو آيينې شرمېدې
چا ته به تش د سترگو نم بنکارېري
د تللو غم دې، زړه له زغم بهر دی
چې در ته خیال کې هم زړه تم بنکارېري
د غاتول زړه داغونه چا شمېرلي
د بنکلو زلفو کې چې سم بنکارېري
د تا د مینې کیسې لنډې نه دي
په هر پرهر کې چې صنم بنکارېري

ای د رنگ اوبنکو خپل حد و پېژنئ
خیرات د عشق کې هم څوک کم بنکارېري

د گل اروا دې شونډو واخسته، گلاب گلاب شوې
 لېمو دې راوړې دوه پيالې، سترگې شراب شراب شوې
 له سپينو گوتو دې ساقې چې خاڅي مې په گلو
 زنگېري پانې، ميخانې واره خراب تراب شوې
 پرېوتو سيوري د اورمېر دې محرابونو باندې
 صراحی خوږې زاهدانو ته عذاب عذاب شوې
 چې د جنت قدر دې کم کړو ملاگي وډار شو
 خوړو شرابو گوندې ځکه ته خراب خطاب شوې
 چې چېرته پل ږدي هلته شنه شي د شرابو چينه
 مسجد ته راغلې ميخانه شوله ثواب ثواب شوې

رنگه لمونځونه گرځوه چې دې مسجد کې کړي
 له لباسي عبادتونو نه مجاز سراب شوې

بانه مې تا ته سپېلني څنگه کړم
د نیمې خولې دې لیوني څنگه کړم
اوگی د تاو راتاو کوه مه ښکلې
د اویکو شاخکو ته منگي څنگه کړم
رلی گلاب کې دې ښاغونه ښکاري
ما ته خو خیر دی دا پردي څنگه کړم
غزل د خدای یې صحیفه که قرآن
تا سره مینه دښمني څنگه کړم

رنگه! د «پرخې» صفت نه شې کوی
خو سوي سوي اسوبلي څنگه کړم

څه دوزخې ژوند دی، چې یې ډار له دوزخو وړی
راشه! ساه دم* واخله، چې دې توان د ساه اېستو وړی
مات او گوډ، پرهر پرهر دوزخ نه چې جنت ته ځم
خوند هغه جنت نه شرمېدل او شرمېدو وړی
وژني مې سجدو کې، کلمو کې ژبه پرې کړي زما
نوم د مسلمان دلته قاتل په سرو چرو وړی
مه وژنه بچی مې! که کافر یمه، انسان خو یم
حق د خدایې له خدای مفتي په سترگو سرو وړی
هر چا ته چې گورمه د غم پېټې په سر لري
عیش د دوه جهانو ځناور خویه سرو وړی

هر قاتل رهبر دی، دلته هر غل نازولی دی
ړنگه! د انسان قدر حباب غوندي او بو وړی

*ساه دم = ساه دې هم

پښتونه ستا کومه ژړا، کومه نعره ولیکم
 پرهر دې ولیکم، که ټوله هدیره ولیکم
 ای پښتنې ساقی لیکل درته غزل غواړمه
 څنگه په وینو کې دې پټه سره څېره ولیکم
 زما قلم منافق شوی، یا خبره څه ده؟
 د هر طیب سره مې پټه سره چاره ولیکم
 داغدار غاټول یمه په دښتو بې ملیاره اوسم
 د آسمان هیلې ته لمن په وینو سره ولیکم
 آسمانه زړه دې په یتیم په کونډو، زما نه سوزي!
 د تاله لاسه چا ته زړه ذره ذره ولیکم
 مونږه څوک نه لرو او غبر مو په مری کې نښتی
 کابل کې مې شومه هلمند کې که باره ولیکم
 کابل ته ژاړي پېښور، او پېښور ته کابل
 یو بل ته غوښه او چاره، څه یې چاره ولیکم

ښکته دا وخت د بېننگی شو که بې ننگه شو مور
 دوست ته دښمن وایو، دښمن ته زړه کتره ولیکم

ورک ولس

تر څو ویده، څه وخت وینېږي دا خلک؟
د دین په نوم څو لاس خرڅېږي دا خلک!
د چا پسې چې اقتدا کوي دوی
د جهل خره باندې سورېږي دا خلک
هر څه کوه پرې خو تسبیح اړوه
د مړي سپي نه دم جارېږي دا خلک
که خپته غوره، بنځه، نوم غواړي څوک
ریده پگړۍ باندې غولېږي دا خلک

رنگه! د مړو هدېره ده مگر
په پښتنو باندې یادېږي دا خلک

ساقی وختونه میخانې کې هم تېرېږي نه اوس
زاره غمونه په شرابو هم هېرېږي نه اوس
دا غملرلی ناورولی غم د تللي جانان
وینې د زړه غواړي پیالو باندې کمېږي نه اوس
زه او بایللې ځواني تل په ننوتو ورځو
بې پښتو سترگې، زما په خون باندې مېرېږي نه اوس
کاش چې وفا دې د یادونو هم د تا غوندې وه
وسوم لا نوم دې له سکرو زما ورکېږي نه اوس
لکه چې خدای او خدایي له یو بل بېله نه شي
روح مې وتلی ستا روح زما له زړه بېلېږي نه اوس
ساقی شراب راکوه در د میخانې مه تره
دا یوه اسره ده زما بل چېرته شپه کېږي نه اوس

د مړه کېدو مې د لوېدو مې پروا ته مه کوه
څوک شته د ړنگ په مرگ مې نور هیڅ څوک ځورېږي نه اوس

ای زما تللې پرځې
زما نه لرې پرځې
زرگی مې چوي درپسې
زرگیه بناد نه شوې!
هېڅ د چا یاد نه شوې
غم بل غم وړي درپسې
زرگی مې چوي درپسې
وفا کولای نه شم
پاتې کېدلای نه شم
په شېبه مري درپسې
زرگی مې چوي درپسې
د هېرېدلو نه یې
وخت ته سپارلو نه یې
خیال مې درځي درپسې
زرگی مې چوي درپسې
پنگ نامراده بڼه دی
داسې برباده بڼه دی
چغې وهي درپسې
زرگی مې چوي درپسې
ای زما تللې پرځې! زرگی مې چوي درپسې
زما نه لرې پرځې! زرگی مې چوي درپسې

اگر چه به اصول شعر نویسی زبان فارسی نمی فهمم اما کوشش کردم، به بزرگواری
تان ببخشید؛

در آسیاب عشق باید آرد شد
هر که زلفش واست باید باد شد
تا ترا از عشق ترس است ماه رو
حسن تو از سایه ها بر باد شد
سوخت باید آفتاب آسمان
تا کلام مولوی آباد شد
عشق چون در خون ها امیختند
آدمی از قید وقت آزاد شد
ساقی تا در پیاله ها عشق ریخته
ناله های یعقوب ما شاد شد
عشق را با باده ها پیوند داد
تا که منصور از انا الحق زاد شد
عشق آغاز و سرانجام هاست عشق
ما بقی از جهل ها آباد شد

زما دا شعر له دواړو خواو، پورته خوا (↓) او ښي خوا (←)، لوستل
کېږي

اشنا	که	نا اشنا دی	دن ورځې
دنيا	په دې	هر اشنا	نا اشنا دی
وفا	دنيا دې وليده	په دې	که
له چا سره کا؟	وفا	دنيا	اشنا

دن ورځې نا اشنا دی که اشنا
نا اشنا دی هر اشنا په دې دنيا
که په دې دنيا دې وليده وفا!
اشنا دنيا وفا له چا سره کا؟

وايه گلېن کې را ته نښه د دلبر کومه ده
په يو پښتون کې کلمه د لر او بر کومه ده
مجنون ته نښې د ليلا اعلى ادانا نه لري
د غرخه سترگو کې ښه کومه او بهتر کومه ده

د ټيټو سترگو لېمه هم سپک وي
سپک په ورغوي کې لا هم ورک وي
رنگه د ژبې عزت ستا گانه ده
سپک سپک وي هغه که پرويز خټک وي

ژبه د مور وي، خرخول بې خرخول د مور دي
پرويز خټکه ! يو پښتون ته دا کول پېغور دي
پرويز خټکه ! خپله خټه خپله مټه پاله
دا پنجاييان هغه مغل دي خو مخونى تور دي

په ځان کې ورک، ولس کې ورک بېل دی
پرويز خټک، خوشال خټک بېل دی
پښتو ويل، پښتو کول بېل دي
نرښځى بېل، د قام ملک بېل دی

د مقمر له زویه څه غواړې ته
ای محتسبه زه له ار داسې یم
پلار مې په دوه غنمو خرڅ کړو جنت
زی په یو خال خرخوم نر داسې یم

تللې د سترگو اوبه لاسته نه شي
د سپک سړي به درنه ناسته نه شي
له بې ادبو نه کوڅه بدلوه
د سپي لکې به کله راسته نه شي

زه ستا د مینې د ستار غږ په سماع راوستم
د تا تر دره د عشق بې حدې گناه راوستم
پنگ منصورې غاړه د تا مینې ته کېښودله
دار ته د وصل د اغیار رانده سپاه راوستم

کله زړه د هاتي تنگ شي لکه سترگه د ميري
کله لوی سمندر ځای شي په لېمه کې د سړي
داسې ما سره هم کېږي د فراق په تورو شپو
چې مې یاد شي هغه خال ستا سپینو لیچو شنه بنگري

ستا د پنبو خاورې به بت کړم، کافر نه یم
څوک چې نه کړي سجده یار ته سوچ کافر دی
که تفسیر د خط و خال د ساقی زده کړې
شیخ، ملا او زاهد واړه پوچ کافر دی

چې دې ونه وینم هره خوا تیاره شي
سوچ کافر شم لاله په ما خوره شي
چې پیدا شي مسلمان شمه مؤمن شم
رنگ نه لمر شم کاینات مې هر ذره شي

په خوږو خوږو خوږو پسې مچان وي
چې معنا لري هغه په تله گران وي
خزانې په رنگو زړونو کې موندی شي
د کمر په سر تپوس سره چینجیان وي

څه وشول، ولې، څنگه آر د پښت لمبې شوراڼه
پښتو مو هېره کړه، پښتون ټوټې ټوټې شوراڼه
د ږوند لمنه مو نیوله د گونگ غبر ته غوږ و
چې پښتونواله افغانیت زړې زړې شوراڼه

بابا دعا د جنازې د پښتو ژبې کړې
پلار مې وصیت د مړې پښتو څه نا څه پلې کړې
له ما یې هېره هدیره او هغه خلی دی، چې
فارسي ما تا اردو نمسولر ښاغلي کړې

خر دی چې د عشق په لار روان نه وي
مړ دی چې د چا، څوک یې جانان نه وي
کوم زړه کې چې خدای وي مینه هم لري
نه وی چې مین هغه انسان نه وي

لکه چې خدای شته خو مکان نه لري
لکه خوره رڼا خو ځان نه لري
مینه کې "زه" او "ته" ورکېږي ځکه
چې مینه خدای دی شرک امکان نه لري

ښکلي چې تېرېږي په رښار شي خره
غټې زلزلې شي په تېتار شي خره
داسې فتواگانې داسې گل کړي
ژېر سري چې کله په گفتار شي خره
*د فضل الرحمان د فتوا په هکله مې لیکلی و

پښتو مې پلار او نیکو پرې نه ښوده
تر ژبې راغله شونډو پرې نه ښوده
گنې مې شونډو ویل ستا شونډو ته
په تا مین یم! پښتو پرې نه ښوده

خو پرې نه ردو شرق او غرب خپلی فکر
یو څاروی او کوم ستر خر به مو وي مشر
تو لعنت په داسې مشر داسې کشر
چې دنیا عقبا یې جوړه وي په عشر

زه درنه زړه، نه درنه خوله غواړمه
نه زلفو سیوری مړه کاته غواړمه
یوازې هومره پنگ ته پټ ووايه
مړ دې په خال د زني زه غواړمه

دوه اويا حورې چې د سل افغان په بيه اخلي
دا خره بيا خپل هوس ته زما د دين نوم څه له اخلي
دوی چې د کوم غلمان له پاره زموږ سر غوخوي
هغوی دا تور ټیوان د پچو وړو ته کله اخلي

هره ښکلې در ته سترگو کې خوږه شي
گوندې ږنگه نظر نه لرې لیدو کې
کنه خداپرو دا څنار څنار ځوانی بې
لکه پاڼه د خزان به شي لوېدو کې

بېگا شیخ یوې فاحشې ته وې نخرې کړې
په هره شېبه څوک دام کې ځولنې کړې
فاحشې وړې ای شیخه! دا رښتیا ده
خو چې ته څنگه ښکارېږې هغه کړې، کړې؟
*د فیلسوف، شاعر او وخت ستر پوه خیام رباعي مې پښتو کړې.

توره د خوشال وي او روش د باچا خان
عقل د جمال وي او احساس د ملنگ جان
داسې که پیدا شي نو پیدا کې بل افغان
یا وبا کړې گډه چې بیا مړ شي مړ پتان

زه د پښتو او د مذهب په نوم مرم
له بې ادبو د ادب په نوم مرم
زه يم افغانه بېچاره مورکی
د حوا لور يم د نسب په نوم مرم

زما مرشد او استاد بناغلي حیدري وجودي ته !
پنگې ودانې له تا، پندې روښانې له تا
سماع کړي زانې له تا، پیره زما وجودي
د پنگ سلام ومنه، ډېر احترام ومنه
ملنگان ستا دي غني، پیره زما وجودي

لکه جام له میو ډک وي، ستا هم خوله له خدا ډکه
خاورې نه شو خوار نصیب زما چې ملا یم له تلته که
د طواف په نوم به ورشم ستا د زني په سر خال ته
څکه هسې هم خوږې دي د کوثر له څک او څکه

سمندر نه دی چې په شور شي په خپو شي زړگی
کهکشان نه دی چې پنگېږي په لوېدو شي زړگی
لکه کوم غره کې کوم غرخه یوازې ساه ورکوي
پوهېږي یو پرې خپله زړه په ماتېدو شي زړگی

د لیوني پښتون پښتو سره به لوېې نه کړې
په رسی وتړي ماشوم چې لا به سوېې نه کړې
مور که زموږ غوندې درانده یو ته غېږېږې گوره
دښتې به سر په جنگوو باندې خړوبې نه کړې

مگر صور د اسرافیل یې تر غوږو شي
د ناصح نصیحت هیڅ پرې اثر نه کا
له ویده پښتونونه هغه خر دی غوره
چې په هوش باندې یې هوشه نظر نه کا

لاړمه زور شومه بیا ځوان به نه شم
له سترگو ولوېدم جانان به نه شم
اوس مو له ښکلو لارې بیلې شولې
نتکی، والی د تا پیزوان به نه شم

ځواني مو سترگو باندې ونه لیده
چې په لیمو کې اوسېدلي نه یو
خاني، ځواني او پښتونواله چېرته
چې تاسې ښکلو مور منلي نه یو

هغه پښتون چې په پښتو شرمېږي
نه پښتو لیکي نه پښتو غږېږي
د هغې ډمې د پازیب غوندې دی
چې د پردو محفل کې وشرنگېږي

لاس یې ونیسي د خیال تر کور یې راوړي
ورانگه وړانگه شي، له هرې لور یې راوړي
نه پوهېرم، څه حکمت دی دې باران کې
د مړې مینې له جرسه شور یې راوړي

پښتون نن دا دی، پښتون هغه، پښتون ښه دی که بد
پښتون، د مینې، د وفا، عزت، غیرت لوی معبد
دلته به اوسي، دلته اوسي له پېړیو څخه
مړه به شي نوي هېوادونه، دا به وي تر ابد

زړه چې هوښیار شي او له مینې تښتي
په هغه سور زړه نفرت تور واچوه
چې هر څه نه کړي خپل له مینې نه ځار
لمبه کړه هغه زړه پرې اور واچوه

له قیامته یوه ورځ وروسته راوینښېري
پښتانه په خوب له ټولو دي غښتلي
که چا ووې چې پښتون یې بریت دې تاو کړه
چې لا اوس هم د حجر دوان کې اوسي

نه شوم منصور چې مې ځندی کړي خلک
نه شوم وقار چې مې پگری کړي خلک
چېرته گمنامه بې نښانه اوسم
خدایه! وخت څنگه په رویی کړي خلک

لکه ستار نغمه کېدمه وچ لرگی دې ومه
لکه هندو لمبه کېدمه خو سپری دې ومه
په نوم مؤمن په نوم افغان په نوم انسان یمه زه
مینه بس مینه دې کېدمه مصلی دې ومه

ایره یم اور نه پاتې کېرم، هسې مه مې وژنه
په مړینه کله خاورې کېرم، هسې مه مې وژنه
له خوني سترگو د تاریخ نه د افغان وپوښته
مشال د ننگ د لارې کېرم، هسې مه مې وژنه

په زړښت د ځوانی چارې له چا نه شي
ورم خپور په مراوي گل او سبا نه شي
د معشوق زهر کیمیا ده په ځوانی کې
په زړښت یې د خولگی څوک دوا نه شي

هغوی چې نه پیژني خدای، فتوا د کفر ورکړي
په هر هغه کې چې د دوی هغه دغه نه لري
او په دې ملک کې زه پیدا یم لویه ربه ولې؟
چې خر په خوتو پیژني نوره کیسه نه لري

د زمکې سر باندې یوه مور وي د چا
وطن، یوه مینه او، یو گور وي د چا
د ښار کډواله مروره راشه
که هر څه ښار وي کور خو کور وی د چا

د سرکوزي د خنځیر او خوگ په هکله
ویل کېږي چې ناولي دي بېعقله
نازولی او اشرف مخلوق مې ولید
ډېر ناولی، ځناور او لا بد شکله

یوازې هومره ملتپال یمه، تبعیض لرمه
چې د پښتون په ماته خوله کې مې پښتو غواړمه
لوړه، بې کوره، او بې واکه خیر خو
لیکچه، قلم، لیکي په لاس د پښتنو غواړمه

دا ټگ، ټگمار، چلمار او چل دې پښتنو ته جوړ دی
خندی، باروت دا ډز ټوپک دې لیونو ته جوړ دی
لاهوره ډمې گډوه، روژه پټان ته سپاره
د مرتد، کفر دا آیت، دوزخ پښتو ته جوړ دی

شمه می هسکه ده افغان یمه هیخ سیال نه منم
په ناوړینونو کې را گیریم، خو زوال نه منم
دبمن ته ووايه چه سر می ټیټېدلای نه شي
بې پښتونواله، ننگ او پت ځان ته کمال نه منم

بې له خدایه که څه شته نو خدای محدود دی؟!
خدای احد دی، خدای واحد دی، یو وجود دی
خپله خټه کوزه گر او کوزه خر خدای
تفکر که دې آسمان شي ورته دود دی

ای چې انسان په سیارو لټوې
مانا هم غواړې که دوه پښو لټوې
دې ښار اخستی شر له داسې مخلوق
نور شر په څه، په آسمانو لټوې

ماتې که دا د خاموشی زولنې
د بې پتی د بې ننگی زولنې
بس دی نور بس دی افغانه پاڅې
وشلوه دا د بندگی زولنې

غزل غزل، رباب رباب ده مینه
د مست ساقی ترخه شراب ده مینه
د بانو غشو کې کترې کترې زړه
د اننگو په اور کباب ده مینه

خدایه! پوهېرم هېرېدای د نه شي
یوه وعده چې تا پخوا کړې وه
تا وې په زمکه به انسان خلقوم
دې ځناور نه یاده تا کړې وه؟
ستا ملایکو ته به څه وایو مور
همدا دی؟ خدای چې بې ثنا کړې وه
د سپینو حورو دې تور میخو سپیو
مومن کافر ته، یوه غپا کړې وه

«ستا د هېرولو لارې ډېرې دي
زړه نه د اېستلو لارې ډېرې دي»
ما ويل په دې د باور نه كوم
تا ويل «منلو لارې ډېرې دي
وخاخي سحر شبنم له گل ځنې
سترگو نه د تللو لارې ډېرې دي»

ما ويل په زړه باندې يې نه گورې
سترگو نه تر سترگو لارې ډېرې دي

لامې لاسونه ستا په وینو رنگ دي
لا ورنه بوی د تا د وینو راځي
لا دې په غېږه کې بسمل وینمه
لامې په یاد دي، ساه دې نه راوته
لامې په یاد دي، ستا ساړه اننگي
لامې په یاد دي، چې تا نه اورېدل،
پلاره هه هه !!

ورور جانه هه هه !!
وه خورکې ې ې ې !!
مورې ې ې ې !!
بچی ی ی ی !!
... قربان دې شمه، ساه ویاسه
ای ! زړه یې غږ نه لري
نبض ته یې وگورئ، ما ته آواز نه راځي...
هله ای مرسته وکړئ

گورئ

ای

څوک شته

وه خدایه هه هه...

زړه مې چاودي

سر مې چوي

څوک شته، ای مرسته مرسته... ←

...هو، ټول په خپل ویر راگیره
په ماتمونو خپلو، د خپل دادا، لالا، ادې، ...

ټول بې اسرې وو
د تسل نه وو څوک
هر چا د خپله جنازه په اوږو

د انسانیت

د

دین،

د مینې

تش مسېدو هغه چې وېې ویل
الله اکبر... بل مرتد او بل کافر مې مړ کړو
زه مسلمان نه شوم، خو ولې خدایه؟

د ږنگ غونډال* غونډې د ستورو یو کېدلای نه شول
د پښتونوالي په محور کې گرځېدلای نه شول
په ننوتو په جرگو او پوهېدو ونه شوه
دوی ورکېدل ږنگ لکه ځان غونډې لیدلای نه شول

*غونډال = نظام، سیستم

بېلې کېږي لارې دلته... پاتې کېږي خو یادونه
لکه پاتې په خزان کې،
خاوره شوې،
مړاوې شوې،
تاندې پانې
...پاتې کېږي خو یادونه
لکه اوبسکې په گربوان کې
د مات شوي منگي خاورې
له توپان خاورې کورونه
ماتې ماتې خو کړکې او ړنگ لوېدلي دیوالون
پاتې کېږي خو یادونه...
خو سرې شاخکې خولې د اوس مړ شوي په تندي کې
سور د وینورنگ شفق کې،
پاتې کېږي تش یادونه...
خو یادونه، بیا ژړا ته
خپل تقدیر باندې خندا ته
تنهایی ته خو ملگري
بې صورته، بې زبانه...
هغه شپه چې ته تنها شې
نه وي شمع، نه سپورمی وي
دا دې غېږه کې خپل ټینگ کا ←

ورته وژارې په چغه
نه دې واوري غبر خښتن ستا
نه هغه چې درنه تللې
ستا آواز ته غرونه غور شي
سم د تا غوندې په چغه
په آواز شي په کوکار شي...
پاتې کېږي خو یادونه... خوروو ته، ژړوو ته
دا ژوندون به داسې تېر شي
تېر زخمونه به دې هېر شي، نه نه نه ...
یادونه پاتې کېږي
زړه زخمونه پاتې کېږي
خوروو ته، ژړوو ته
بېلې کېږي لارې دلته
پاتې کېږي خو یادونه...

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English